

Aktualizacja pozycji pt. Egzamin y wstępne 2026. Teksty ustaw z zaznaczeniami. Aplikacje adwokacka i radcowska

1. Zmiany w przepisach

KC nowa treść art. 187 § 1 i 2

§ 1. Rzecz znaleziona, która nie zostanie przez osobę uprawnioną odebrana w ciągu 6 miesięcy od dnia doręczenia jej wezwania do odbioru, a w przypadku niemożności wezwania – w ciągu roku od dnia jej znalezienia, staje się własnością znalazcy, jeżeli uczynił on zadość swoim obowiązkom. Jeżeli jednak rzecz została oddana staroście, znalazca staje się jej właścicielem, jeżeli rzecz odebrał w wyznaczonym przez starostę terminie.

§ 2. Po upływie terminu do odebrania przez osobę uprawnioną rzecz znaleziona będąca zabytkiem lub materiałem archiwalnym staje się własnością Skarbu Państwa, a rzecz znaleziona umożliwiająca dostęp do pomieszczeń, pojazdów i innych zamykanych przedmiotów, w szczególności klucze, karty dostępu i piloty, lub będąca dokumentem zawierającym dane osobowe – własnością powiatu. Inne rzeczy znalezione stają się własnością powiatu po upływie terminu do ich odbioru przez znalazcę.

KPC

nowa treść art. art. 63¹ i art. 63²

Art. 63¹. W sprawach o ustalenie istnienia lub treści stosunku pracy okręgowi inspektorzy pracy mogą wytaczać powództwa na rzecz obywateli, a także wstępować, za zgodą powoda, do postępowania w tych sprawach w każdym jego stadium.

Art. 63². W sprawach wymienionych w art. 63¹ do okręgowych inspektorów pracy stosuje się odpowiednio przepisy o prokuratorze.

w art. 398² w § 2 w pkt 3 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 4 w brzmieniu:

4) dotyczących odwołań od decyzji, o których mowa w art. 14b ust. 8 ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy (Dz.U. z 2024 r. poz. 1712, z późn. zm.)

w art. 460 § 1 otrzymuje brzmienie:

§ 1. Zdolność sądową i procesową ma także:

- 1) pracodawca, choćby nie posiadał osobowości prawnej;
- 2) okręgowy inspektor pracy – w sprawach z zakresu prawa pracy;

3) organ rentowy i wojewódzki zespół do spraw orzekania o niepełnosprawności – w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych.

w art. 461:

§ 1¹ otrzymuje brzmienie: § 1¹. Do właściwości sądów rejonowych, bez względu na wartość przedmiotu sporu, należą sprawy z zakresu prawa pracy o ustalenie istnienia lub treści stosunku pracy, o uznanie bezskuteczności wypowiedzenia stosunku pracy, o przywrócenie do pracy i przywrócenie poprzednich warunków pracy lub płacy oraz łącznie z nimi dochodzone roszczenia i o odszkodowanie w przypadku nieuzasadnionego lub naruszającego przepisy wypowiedzenia oraz rozwiązania stosunku pracy, sprawy dotyczące kar porządkowych i świadectwa pracy oraz roszczenia z tym związane, a także sprawy dotyczące odwołań od decyzji, o której mowa w art. 11 ust. 1 pkt 7a ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy.

po § 1¹ dodaje się § 1² w brzmieniu: § 1². Do właściwości sądów okręgowych, bez względu na wartość przedmiotu sporu, należą sprawy z zakresu prawa pracy dotyczące odwołań od decyzji, o której mowa w art. 14b ust. 8 ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy.

po § 2² dodaje się § 2³ i 2⁴ w brzmieniu: § 2³. W sprawach odwołań od decyzji, o której mowa w art. 11 ust. 1 pkt 7a ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy, właściwy do rozpoznania sprawy jest sąd rejonowy, w którego obszarze właściwości znajduje się miejsce wykonywania pracy ustalone w tej decyzji.

§ 2⁴. W sprawach odwołań od decyzji, o której mowa w art. 14b ust. 8 ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy, właściwy do rozpoznania sprawy jest sąd okręgowy, w którego obszarze właściwości znajduje się miejsce zamieszkania albo siedziba odwołującego się.

w art. 465 po § 1¹ dodaje się § 1² w brzmieniu: § 1². Pełnomocnikiem właściwego organu Państwowej Inspekcji Pracy w sprawach, o których mowa w art. 461 § 1¹ i 1², może być również pracownik Państwowej Inspekcji Pracy.

w art. 476 w § 1 po pkt 1¹ dodaje się pkt 1² i 1³ w brzmieniu:

1²) w których wniesiono odwołanie od decyzji, o której mowa w art. 11 ust. 1 pkt 7a ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy;

1³) w których wniesiono odwołanie od decyzji, o której mowa w art. 14b ust. 8 ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy;

po art. 477^{1b} dodaje się art. 477^{1c} i art. 477^{1d} w brzmieniu:

Art. 477^{1c}.

§ 1. W sprawach o ustalenie istnienia lub treści stosunku pracy sąd może rozpoznać sprawę na posiedzeniu niejawnym, jeżeli istnienie lub treść stosunku pracy nie budzi wątpliwości, a sąd uzna, mając na względzie całokształt twierdzeń i przeprowadzonych dotychczas dowodów, że przeprowadzenie rozprawy nie jest konieczne. Strony należy uprzedzić o możliwości wydania wyroku na posiedzeniu niejawnym i umożliwić im zajęcie stanowiska w piśmie procesowym, w terminie niekrótszym niż 7 dni.

§ 2. Sąd może wydać wyrok wstępny tylko co do istnienia stosunku pracy, a co do treści stosunku pracy zarządzić dalszą rozprawę albo jej odroczenie.

§ 3. Wydając wyrok wstępny, o którym mowa w § 2, sąd, rozstrzygając o treści stosunku pracy, może jednocześnie wydać wyrok częściowy w zakresie ustalenia rodzaju umowy lub niektórych ustalonych warunków pracy lub płacy.

Art. 477^{1d}. Przewodniczący i sąd są obowiązani podejmować czynności tak, aby termin posiedzenia, na którym sprawa ma zostać rozpoznana, przypadł nie później niż miesiąc od dnia wniesienia pozwu, a jeżeli pozew był dotknięty brakami – od dnia usunięcia tych braków.

po art. 477^{7a} dodaje się oddział 2 w brzmieniu:

Oddział 2

Postępowanie w sprawach dotyczących odwołań od decyzji Głównego Inspektora Pracy w przedmiocie interpretacji indywidualnych, odwołań od decyzji okręgowego inspektora pracy w przedmiocie stwierdzenia istnienia stosunku pracy oraz zażaleń na postanowienia o nadaniu decyzjom rygoru natychmiastowej wykonalności

Art. 477^{7b}.

§ 1. Odwołanie od decyzji okręgowego inspektora pracy, o której mowa w art. 11 ust. 1 pkt 7a ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy, wnosi się na piśmie za pośrednictwem okręgowego inspektora pracy w terminie miesiąca od dnia jej doręczenia.

§ 2. Odwołanie, o którym mowa w § 1, powinno zawierać oznaczenie zaskarżonej decyzji, zwięzłe przytoczenie zarzutów oraz wniosków, a także ich uzasadnienie oraz podpis odwołującego się.

§ 3. Odwołujący się jest obowiązany powołać wszystkie twierdzenia i dowody w odwołaniu, a pozostałe strony – w odpowiedzi na odwołanie. Okręgowy inspektor pracy poucza strony o tym obowiązku oraz o skutkach jego niedochowania równocześnie z doręczeniem decyzji, o której mowa w art. 11 ust. 1 pkt 7a ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy.

§ 4. Twierdzenia i dowody niepowołane w odwołaniu lub w odpowiedzi na odwołanie mogą być powoływane wyłącznie, gdy strona uprawdopodobni, że ich powołanie nie było wcześniej możliwe albo że potrzeba ich powołania wynikała później.

§ 5. Jeżeli okręgowy inspektor pracy uzna odwołanie, o którym mowa w § 1, w całości za słuszne, może zmienić lub uchylić zaskarżoną decyzję. W tym przypadku odwołaniu nie nadaje się dalszego biegu.

§ 6. Jeżeli odwołanie, o którym mowa w § 1, nie zostało uznane przez okręgowego inspektora pracy w całości za słuszne, okręgowy inspektor pracy przekazuje je niezwłocznie do sądu wraz z kompletnymi i uporządkowanymi aktami sprawy oraz ze stanowiskiem w sprawie odwołania, nie później niż w terminie miesiąca od dnia jego wniesienia.

§ 7. Sąd odrzuca odwołanie wniesione po upływie terminu, o którym mowa w § 1, chyba że przekroczenie terminu nie jest nadmierne i nastąpiło z przyczyn niezależnych od odwołującego się.

Art. 477^{7c}. Stronami postępowania są strony zaskarżonej decyzji, o której mowa w art. 11 ust. 1 pkt 7a ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy, oraz okręgowy inspektor pracy.

Art. 477^{7d}.

§ 1. Zawarcie ugody jest możliwe jedynie przez wszystkie strony postępowania.

§ 2. Nie jest dopuszczalne poddanie sporu pod rozstrzygnięcie sądu polubownego.

Art. 477^{7e}.

§ 1. Zmiana, uchylenie, stwierdzenie nieważności lub stwierdzenie wygaśnięcia zaskarżonej decyzji przez okręgowego inspektora pracy przed rozstrzygnięciem sprawy przez sąd powoduje umorzenie postępowania w całości lub w części.

§ 2. Jeżeli przed wszczęciem postępowania albo w toku tego postępowania zostanie wydana decyzja, o której mowa w art. 11 ust. 1 pkt 7a ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy, w zakresie objętym powództwem o ustalenie istnienia lub treści stosunku pracy, sąd zawiesza postępowanie. Sąd umarza postępowanie w przypadku uprawomocnienia się tej decyzji albo wydania prawomocnego wyroku w sprawie odwołania od tej decyzji.

Art. 477^{7f}.

§ 1. Jeżeli w odwołaniu jest zawarty wniosek o uchylenie rygoru natychmiastowej wykonalności nadanego zaskarżonej decyzji albo jeżeli wniesiono zażalenie na postanowienie okręgowego inspektora pracy o nadaniu rygoru natychmiastowej wykonalności decyzji, o której mowa w art. 11 ust. 1 pkt 7a ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy, sąd w przedmiocie wniosku lub zażalenia orzeka postanowieniem. Wniosek albo zażalenie podlega rozpoznaniu bezwzględnie, niepóźniej jednak niż w terminie 3 dni od dnia jego wpływu do sądu.

§ 2. Sąd rozpoznaje wniosek oraz zażalenie, o których mowa w § 1, na posiedzeniu niejawnym w składzie jednego sędziego. Pisemne uzasadnienie postanowienia sądu sporządza się tylko wówczas, gdy strona zgłosiła wniosek o doręczenie postanowienia z uzasadnieniem w terminie tygodnia od dnia doręczenia postanowienia.

§ 3. Do zażalenia, o którym mowa w § 1, oraz do postępowania toczącego się wskutek jego wniesienia stosuje się odpowiednio przepisy niniejszego rozdziału dotyczące odwołań od decyzji okręgowego inspektora pracy, z tym że termin do wniesienia zażalenia wynosi tydzień.

§ 4. W toku postępowania w sprawie odwołania od decyzji okręgowego inspektora pracy w sprawie stwierdzenia istnienia stosunku pracy sąd w uzasadnionych przypadkach może z urzędu wstrzymać natychmiastowe wykonanie decyzji.

Art. 477^{7g}.

§ 1. Sąd oddala odwołanie, o którym mowa w art. 477^{7b} § 1, jeżeli nie ma podstaw do jego uwzględnienia.

§ 2. W przypadku uwzględnienia odwołania, o którym mowa w art. 477^{7b} § 1, sąd zmienia w całości lub w części zaskarżoną decyzję i orzeka co do istoty sprawy.

§ 3. Jeżeli decyzja okręgowego inspektora pracy została wydana z rażącym naruszeniem prawa, sąd uchyla tę decyzję i przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania okręgowemu inspektorowi pracy.

Art. 477^{7h}. Sąd drugiej instancji, uchylając wyrok i decyzję okręgowego inspektora pracy, może sprawę przekazać do ponownego rozpoznania okręgowemu inspektorowi pracy, który wydał zaskarżoną decyzję.

Art. 477⁷ⁱ. Przepisy art. 477^{1c} i art. 477^{1d} stosuje się odpowiednio.

Art. 477⁷ⁱ. W sprawie odwołania od decyzji, o którym mowa w art. 14b ust. 8 ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy, stosuje się odpowiednio przepisy art. 477^{7b} § 1, 2 i 5–7, art. 477^{7e} § 1 oraz art. 477^{7g}. Sąd może rozpoznać sprawę na posiedzeniu niejawnym, jeżeli przeprowadzenie rozprawy nie jest konieczne.

w art. 477⁸ w § 2 w pkt 4b kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 4c w brzmieniu:

4c) dotyczące odmowy skierowania na rehabilitację leczniczą w ramach prewencji rentowej.

w art. 477⁹:

§ 2¹otrzymuje brzmienie:

§ 2¹. Jeżeli w odwołaniu od decyzji organu rentowego wskazano nowe okoliczności dotyczące niezdolności do pracy lub niezdolności do samodzielnej egzystencji albo stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu, które powstały po dniu wydania orzeczenia przez lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych albo przez osobę wykonującą samodzielny zawód medyczny, o której mowa w art. 4 pkt 21 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, wobec którego nie wniesiono sprzeciwu, lub orzeczenia lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wydanego w wyniku ponownego rozpatrzenia sprawy, organ rentowy nie przekazuje odwołania do sądu, lecz kieruje to odwołanie do lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych do rozpatrzenia. Organ rentowy uchyla decyzję, rozpatruje nowe okoliczności i wydaje decyzję, od której przysługuje odwołanie do sądu. Przepis ten stosuje się także wówczas, gdy nie można ustalić daty powstania wskazanych w odwołaniu nowych okoliczności.

§ 3¹otrzymuje brzmienie:

§ 3¹. Sąd odrzuci odwołanie w sprawie o świadczenie z ubezpieczeń społecznych, do którego prawo jest uzależnione od stwierdzenia niezdolności do pracy lub niezdolności do samodzielnej egzystencji albo stwierdzenia stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu, jeżeli podstawę do wydania decyzji stanowi orzeczenie wydane przez lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych albo przez osobę wykonującą samodzielny zawód medyczny, o której mowa w art. 4 pkt 21 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, a osoba zainteresowana nie złożyła sprzeciwu i odwołanie jest oparte wyłącznie na zarzutach dotyczących tego orzeczenia. Jeżeli odwołanie opiera się także na zarzucie nierozpatrzenia wniesionego po terminie sprzeciwu, a złożenie tego sprzeciwu po terminie nastąpiło z przyczyn niezależnych od osoby zainteresowanej, sąd uchyla decyzję, przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania organowi rentowemu i umarza postępowanie. W takim przypadku organ rentowy kieruje sprzeciw do ponownego rozpatrzenia sprawy przez lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

w art. 477¹⁴ § 4 otrzymuje brzmienie: § 4. W sprawie o świadczenie z ubezpieczeń społecznych, do którego prawo jest uzależnione od stwierdzenia niezdolności do pracy lub niezdolności do samodzielnej egzystencji albo stwierdzenia stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu, jeżeli podstawę do wydania decyzji stanowi orzeczenie wydane przez lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych albo przez osobę wykonującą samodzielny zawód medyczny, o której mowa w art. 4 pkt 21 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, albo orzeczenie wydane w wyniku ponownego rozpatrzenia sprawy przez lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i odwołanie od decyzji opiera się wyłącznie na zarzutach dotyczących tego orzeczenia, sąd nie orzeka co do istoty sprawy na podstawie nowych okoliczności dotyczących stwierdzenia niezdolności do pracy lub niezdolności do samodzielnej egzystencji albo stwierdzenia stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu, które powstały po dniu złożenia odwołania od tej decyzji. W tym przypadku sąd uchyla decyzję, przekazuje sprawę do rozpoznania organowi rentowemu i umarza postępowanie.

po art. 755⁵ dodaje się art. 755⁶ w brzmieniu:

Art. 755⁶.

§ 1. W sprawie o ustalenie istnienia lub treści stosunku pracy albo w sprawie odwołania od decyzji okręgowego inspektora pracy w przedmiocie stwierdzenia istnienia stosunku pracy sąd może udzielić zabezpieczenia polegającego na tym, że umowa w trakcie postępowania może zostać zmieniona, wypowiedziana lub rozwiązana jedynie na zasadach określonych w przepisach prawa pracy dotyczących powszechnej i szczególnej ochrony pracowników przed wypowiedzeniem lub rozwiązaniem umowy o pracę.

§ 2. Jeżeli przemawia za tym potrzeba ochrony praw pracownika, a istnienie stosunku pracy zostało uprawdopodobnione, sąd może dodatkowo unormować prawa i obowiązki stron umowy na czas trwania postępowania.

§ 3. Jeżeli umowa została zawarta na czas określony, możliwość jej wygaśnięcia w trakcie zabezpieczenia, o którym mowa w § 1, jest oceniana z uwzględnieniem przepisów określających dopuszczalny czas trwania i liczbę umów o pracę zawieranych na czas określony.

§ 4. W trakcie zabezpieczenia, o którym mowa w § 1, osobie, której praw i obowiązków dotyczy zaskarżona decyzja albo powództwo o ustalenie istnienia lub treści stosunku pracy, przysługuje prawo odwołania się do sądu od wypowiedzenia oraz prawo skierowania do sądu żądań powiązanych z rozwiązaniem umowy bez wypowiedzenia lub wygaśnięciem umowy – na zasadach określonych w przepisach prawa pracy.

§ 5. Sąd może odmówić udzielenia zabezpieczenia, o którym mowa w § 1, jeśli w świetle okoliczności sprawy treść powództwa albo decyzji nie uprawdopodobnia, że umowa której dotyczy odwołanie jest umową o pracę.

§ 6. Wniosek o udzielenie zabezpieczenia, o którym mowa w § 1, podlega rozpoznaniu bezzwłocznie, nie później jednak niż w terminie 3 dni od dnia jego wpływu do sądu.

KW

Nowy art. 89a

Art. 89a.

§ 1. Kto, mając obowiązek opieki lub nadzoru nad osobą, która nie ukończyła 16 roku życia, dopuszcza do kierowania przez nią rowerem, hulajnogą elektryczną lub urządzeniem transportu osobistego, jeżeli osoba ta wbrew obowiązkowi nie używa kasku ochronnego odpowiadającego właściwym warunkom technicznym, podlega karze grzywny do 100 złotych.

§ 2. Tej samej karze podlega ten, kto, mając obowiązek opieki lub nadzoru nad osobą, która nie ukończyła 17 roku życia, dopuszcza do przewożenia przez nią dziecka w wieku do lat 7 na rowerze albo na rowerze z napędem, o którym mowa w art. 4 ust. 2 lit. a pkt (i) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 168/2013 z dnia 15 stycznia 2013 r. w sprawie homologacji i nadzoru rynku pojazdów dwu- lub trzykołowych oraz czterokołowców (Dz.Urz. UE L 60 z 02.03.2013, str. 52, z późn. zm.), jeżeli wbrew obowiązkowi przewozi to dziecko:

- 1) bez kasku ochronnego odpowiadającego właściwym warunkom technicznym, lub
- 2) nieumieszczone na dodatkowym siodełku zapewniającym bezpieczną jazdę, lub
- 3) nieumieszczone w foteliku rowerowym odpowiadającym właściwym warunkom technicznym, lub

4) niezgodnie ze sposobem, o którym mowa w art. 63 ust. 3 pkt 4 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym, lub

5) w sposób, o którym mowa w art. 33 ust. 2d ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym.

§ 3. Tej samej karze podlega ten, kto, mając obowiązek opieki lub nadzoru nad osobą, która nie ukończyła 17 roku życia, dopuszcza do przewożenia przez nią dziecka wózkami rowerowymi, jeżeli wbrew obowiązkowi przewozi to dziecko:

1) bez kasku ochronnego odpowiadającego właściwym warunkom technicznym, lub

2) niezgodnie ze sposobem, o którym mowa w art. 63 ust. 3 pkt 4 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym, lub

3) w sposób, o którym mowa w art. 33 ust. 2d ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym.

w art. 24 w § 1a po wyrazach „art. 86b § 1,” dodaje się wyrazy „art. 86c,”; po wyrazach „określone w” dodaje się wyrazy „art. 82 § 1–3, 4 i 5”,

w art. 38 § 2 otrzymuje brzmienie:

§ 2. Kierującemu pojazdem mechanicznym ukaranemu za wykroczenie określone w art. 86 § 1a i 2, art. 86b § 1, art. 86c, art. 87 § 1, art. 92 § 2, art. 92a § 2, art. 92b, art. 94 § 1 albo art. 97a, który w ciągu dwóch lat od ostatniego prawomocnego ukarania popełnia to samo wykroczenie, wymierza się karę grzywny w wysokości nie niższej niż dwukrotność dolnej granicy ustawowego zagrożenia.

w art. 51:

w § 2 wyrazy „podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny” zastępuje się wyrazami „podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny nie niższej niż 1000 złotych”;

po § 2 dodaje się § 2a w brzmieniu:

§ 2a. Tej samej karze podlega, kto dopuszcza się czynu określonego w § 1 w zakładzie leczniczym w rozumieniu ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz.U. z 2025 r. poz. 450, 620, 637 i 1211) lub w trakcie akcji medycznej w rozumieniu ustawy z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (Dz.U. z 2025 r. poz. 91 i 637), lub w siedzibie organu administracji rządowej, innego organu państwowego lub samorządu terytorialnego.

po art. 52a dodaje się art. 52aa w brzmieniu:

Art. 52aa.

§ 1. Kto organizuje spotkanie, o którym mowa w art. 65ja ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (Dz.U. z 2024 r. poz. 1251, z późn. zm.2)), bez wymaganego zawiadomienia lub przewodniczy takiemu spotkaniu, podlega karze ograniczenia wolności albo grzywny nie niższej niż 2000 złotych.

§ 2. Kto umyślnie uczestniczy w spotkaniu, o którym mowa w art. 65ja ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym, zorganizowanym bez wymaganego zawiadomienia, podlega karze grzywny.

§ 3. Tej samej karze podlega, kto, nie będąc kierującym pojazdem, umyślnie uczestniczy w nielegalnym wyścigu pojazdów mechanicznych, o którym mowa w art. 115 § 26 Kodeksu karnego.

§ 4. Tej samej karze podlega, kto umyślnie, jako widz przebywa na spotkaniu, o którym mowa w art. 65ja ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym, zorganizowanym bez wymaganego zawiadomienia, lub jako widz, uczestniczy w nielegalnym wyścigu pojazdów mechanicznych, o którym mowa w art. 115 § 26 Kodeksu karnego.

w art. 82:

w § 1, 2, 4 i 5 wyrazy „podlega karze aresztu, grzywny albo karze nagany” zastępuje się wyrazami „podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny”,

w § 3 wyrazy „podlega karze aresztu, ograniczenia wolności, grzywny albo karze nagany” zastępuje się wyrazami „podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny”.

po art. 86b dodaje się art. 86c w brzmieniu:

Art. 86c.

§ 1. Kto na drodze publicznej, w strefie zamieszkania lub strefie ruchu prowadzi pojazd mechaniczny, celowo wprowadzając go w poślizg lub doprowadzając do utraty styczności z nawierzchnią chociażby jednego z kół pojazdu, podlega karze grzywny nie niższej niż 1500 złotych.

§ 2. Jeżeli następstwem wykroczenia określonego w § 1 jest spowodowanie zagrożenia bezpieczeństwa w ruchu drogowym, sprawca podlega karze grzywny nie niższej niż 2500 złotych.

art. 90 otrzymuje brzmienie:

Art. 90.

§ 1. Kto tamuje lub utrudnia ruch na drodze publicznej, w strefie zamieszkania lub strefie ruchu, podlega karze ograniczenia wolności albo grzywny.

§ 2. Jeżeli wykroczenia określonego w § 1 dopuszcza się prowadzący pojazd mechaniczny, podlega karze ograniczenia wolności albo grzywny nie niższej niż 500 złotych.

§ 3. Jeżeli wykroczenia określonego w § 1 dopuszcza się osoba uczestnicząca w spotkaniu, o którym mowa w art. 65ja ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym, zorganizowanym bez wymaganego zawiadomienia, podlega karze grzywny nie niższej niż 1000 złotych.

§ 4. Jeżeli wykroczenie określone w § 1–3 spowodowało poważne zakłócenie ruchu drogowego, można orzec nawiązkę w wysokości do 1500 złotych na cel społeczny wskazany przez organ orzekający.

w art. 96:

w § 1 wyrazy „podlega karze grzywny” zastępuje się wyrazami „podlega karze ograniczenia wolności albo grzywny nie niższej niż 1000 złotych”,

§ 3 otrzymuje brzmienie:

§ 3. Kto wbrew obowiązkowi nie wskaże na żądanie uprawnionego organu, komu powierzył pojazd do kierowania lub używania w oznaczonym czasie, podlega karze grzywny.

KP

użyte w art. 22² w § 8 i w art. 23¹ w § 3 wyrazy „na piśmie” zastępuje się wyrazami „w postaci papierowej lub elektronicznej”

w art. 38

w § 1 wyrazy „na piśmie” zastępuje się wyrazami „w postaci papierowej lub elektronicznej”,

w § 2 skreśla się wyrazy „na piśmie” i po wyrazie „pracodawcy” dodaje się wyrazy „w postaci papierowej lub elektronicznej”

w art. 129:

w § 3 wyrazy „w formie pisemnej lub elektronicznej” zastępuje się wyrazami „w postaci papierowej lub elektronicznej”,

w § 4 w pkt 3 i 4 skreśla się wyraz „pisemny” i po wyrazie „pracownika” dodaje się wyrazy „złożony w postaci papierowej lub elektronicznej”

w art. 142, w art. 143, w art. 144 i w art. 150 w § 5 skreśla się wyraz „pisemny” i po wyrazie „pracownika” dodaje się wyrazy „złożony w postaci papierowej lub elektronicznej”

w art. 151 w § 2¹ w zdaniu pierwszym skreśla się wyraz „pisemny” i po wyrazie „wniosek” dodaje się wyrazy „złożony w postaci papierowej lub elektronicznej”

w art. 151² w § 1 skreśla się wyraz „pisemny” i po wyrazie „pracownika” dodaje się wyrazy „złożony w postaci papierowej lub elektronicznej”

w art. 151⁷ w § 6 skreśla się wyraz „pisemny” i po wyrazie „wniosek” dodaje się wyrazy „złożony w postaci papierowej lub elektronicznej przez”

w art. 171 po § 3 dodaje się § 4 i 5 w brzmieniu:

§ 4. Pracodawca dokonuje wypłaty ekwiwalentu pieniężnego, o którym mowa w § 1, w terminie wypłaty wynagrodzenia ustalonym zgodnie z art. 85.

§ 5. Przepisu § 4 nie stosuje się, jeżeli termin wypłaty wynagrodzenia ustalony zgodnie z art. 85 przypada przed dniem rozwiązania lub wygaśnięcia stosunku pracy. W takim przypadku wypłaty

ekwiwalentu pieniężnego, o którym mowa w § 1, dokonuje się w terminie 10 dni od dnia rozwiązania lub wygaśnięcia stosunku pracy. Jeżeli ustalony w ten sposób termin wypłaty ekwiwalentu jest dniem wolnym od pracy, ekwiwalent wypłaca się w dniu poprzedzającym ten dzień.

w art. 174 w § 1 skreśla się wyraz „pisemny” i po wyrazie „pracownika” dodaje się wyrazy „złożony w postaci papierowej lub elektronicznej,”

w art. 174¹ w § 1 i w art. 237⁴ w § 3 wyrazy „na piśmie” zastępuje się wyrazami „w postaci papierowej lub elektronicznej”

w art. 281:

w § 1:

– po pkt 1a dodaje się pkt 1b w brzmieniu:

1b) narusza zakaz, o którym mowa w art. 34 ust. 21 ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy (Dz.U. z 2024 r. poz. 1712, z późn. zm.3)),

– w części wspólnej wyrazy „podlega karze grzywny od 1000 zł do 30 000 zł” zastępuje się wyrazami „podlega karze grzywny od 2000 zł do 60 000 zł”,

w § 2 wyrazy „podlega karze grzywny od 1500 zł do 45 000 zł” zastępuje się wyrazami „podlega karze grzywny od 3000 zł do 90 000 zł”;

w art. 282:

w § 1 wyrazy „podlega karze grzywny od 1000 zł do 30 000 zł” zastępuje się wyrazami „podlega karze grzywny od 2000 zł do 60 000 zł”,

w § 3 wyrazy „podlega karze grzywny od 1500 zł do 45 000 zł” zastępuje się wyrazami „podlega karze grzywny od 3000 zł do 90 000 zł”;

w art. 283 w § 1 wyrazy „podlega karze grzywny od 1000 zł do 30 000 zł” zastępuje się wyrazami „podlega karze grzywny od 2000 zł do 60 000 zł”.

Prawo o adwokaturze

w art. 4 po ust. 1b dodaje się ust. 1c w brzmieniu:

1c. Adwokat może poświadczyć dokument w postaci elektronicznej w systemach teleinformatycznych, o których mowa w art. 175da ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U. z 2024 r. poz. 334 i 1907 oraz z 2025 r. poz. 526, 820 i 1172), w sposób w nich przewidziany.

w art. 37d:

uchyla się ust. 2,

dodaje się ust. 3 w brzmieniu: 3. Okręgowa rada adwokacka jest obowiązana posiadać konto w portalu informacyjnym, o którym mowa w art. 53e § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych

w art. 66:

w ust. 1:

– w pkt 4 w lit. a po wyrazach „asystenta prokuratora, asystenta sędziego” dodaje się wyrazy „, starszego asystenta sędziego”,

– w pkt 5 w lit. a po wyrazach „asystenta sędziego,” dodaje się wyrazy „starszego asystenta sędziego,”,

w ust. 2 w pkt 2 po wyrazach „asystenta prokuratora, asystenta sędziego” dodaje się wyrazy „, starszego asystenta sędziego”;

w art. 78a w ust. 4 w pkt 5 wyrazy „lub asystenta sędziego” zastępuje się wyrazami „, asystenta sędziego lub starszego asystenta sędziego”.

Ustawa o księgach wieczystych

art. 36 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

1. Sądy, organy administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego, a także notariusze sporządzający akty poświadczenia dziedziczenia, jeżeli nie złożyli wniosku, o którym mowa w art. 95j § 2 ustawy z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie (Dz.U. z 2024 r. poz. 1001 oraz z 2025 r. poz. 479, 1669 i 1793), w dniu sporządzenia aktu poświadczenia dziedziczenia, zawiadamiają sąd właściwy do prowadzenia księgi wieczystej o każdej zmianie właściciela nieruchomości, dla której jest założona księga wieczysta.

w art. 36⁴:

ust. 4 otrzymuje brzmienie:

4. W przypadku złożenia za pośrednictwem systemu teleinformatycznego wniosku o wydanie dokumentów, o których mowa w ust. 2, Centralna Informacja umożliwi pobranie tych dokumentów w postaci dokumentów elektronicznych pozwalających na samodzielne sporządzenie wydruków za pośrednictwem systemu teleinformatycznego. Pobrane dokumenty elektroniczne oraz ich wydruki mają moc dokumentów wydawanych przez sąd, jeżeli posiadają cechy umożliwiające ich weryfikację z danymi zawartymi w centralnej bazie danych ksiąg wieczystych.

w ust. 17:

– pkt 6 otrzymuje brzmienie:

6) cechy dokumentów elektronicznych oraz wydruków tych dokumentów, mających moc dokumentów wydawanych przez sąd, oraz sposób i tryb ich weryfikacji z danymi zawartymi w centralnej bazie danych ksiąg wieczystych,

– część wspólna otrzymuje brzmienie:

– uwzględniając zasadę jawności ksiąg wieczystych i powszechność dostępu do nich, szybkość postępowania, zakres danych zawartych we wniosku, konieczność zapewnienia możliwości i sprawności weryfikacji pobranego dokumentu elektronicznego oraz samodzielnie wydrukowanego dokumentu z danymi zawartymi w centralnej bazie danych ksiąg wieczystych oraz konieczność zapewnienia ochrony centralnej bazy danych ksiąg wieczystych przed nieuprawnionym dostępem osób trzecich, a także treść i strukturę księgi wieczystej.

w art. 36⁵ ust. 2 otrzymuje brzmienie:

2. Minister Sprawiedliwości, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych, określi, w drodze rozporządzenia, wysokość opłat, o których mowa w ust. 1, uwzględniając potrzebę pokrycia kosztów administracyjnych oraz zróżnicowania opłat od wniosków o uzyskanie poszczególnych dokumentów w zależności od sposobu złożenia wniosku, sposobu doręczenia dokumentów oraz postaci wydawanego dokumentu, a także konieczność realizacji ustawowych zadań przez podmiot wnioskujący o wyszukanie ksiąg wieczystych.

Ustawa o radcach prawnych

w art. 5a:

w ust. 1 po wyrazach „rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz.Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1, z późn. zm.) ” dodaje się wyrazy „zwanego dalej „rozporządzeniem 2016/679”,

w ust. 2 wyrazy „rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych)” zastępuje się wyrazami „rozporządzenia 2016/679”;

art. 5b i art. 5c otrzymują brzmienie:

Art. 5b. Obowiązek zachowania tajemnicy, o której mowa w art. 3 ust. 3–6, nie ustaje, w przypadku gdy z żądaniem ujawnienia informacji uzyskanych przez radcę prawnego w związku z udzielaniem pomocy prawnej występuje organ nadzorczy, którego sprawa dotyczy w rozumieniu art. 4 pkt 22 rozporządzenia 2016/679.

Art. 5c.

1. Okres przechowywania danych osobowych wynosi:

1) 10 lat od końca roku, w którym zakończyło się postępowanie, w którym dane osobowe zostały zgromadzone – w przypadku danych osobowych przetwarzanych:

a) w toku prowadzonych przez organy samorządu radców prawnych postępowań:

– administracyjnych,

– w zakresie skarg i wniosków,

– innych przewidzianych przez ustawę lub wydane na podstawie ustawy akty prawne organów samorządu radców prawnych dotyczących radców prawnych, aplikantów radcowskich lub osób ubiegających się o wpis na listę radców prawnych lub listę aplikantów radcowskich,

b) w ramach nadzoru nad postępowaniami, o których mowa w lit. a;

2) 15 lat od końca roku, w którym zakończyło się postępowanie, w którym dane osobowe zostały zgromadzone – w przypadku danych osobowych przetwarzanych w toku prowadzonych przez organy samorządu radców prawnych postępowań dyscyplinarnych wobec radców prawnych i aplikantów radcowskich oraz podczas wykonywania przewidzianych przez ustawę kompetencji nadzorczych nad postępowaniami dyscyplinarnymi w sprawach radców prawnych i aplikantów radcowskich.

2. W przypadkach nieuregulowanych w ust. 1 oraz, o ile przepisy odrębne nie stanowią inaczej, dane osobowe przetwarzane w związku z realizacją zadań określonych w ustawie przechowywane są przez okres niezbędny dla realizacji tych zadań, jednak nie dłuższy niż 10 lat od końca roku, w którym je pozyskano. W celu oceny dalszej niezbędności przechowywania tych danych dokonywany jest regularnie ich przegląd, nie częściej niż raz na 2 lata.

po art. 5c dodaje się art. 5d w brzmieniu:

Art. 5d.

1. Krajowa Izba Radców Prawnych jest administratorem danych osobowych przetwarzanych w celach realizacji zadań lub obowiązków przez Krajowy Zjazd Radców Prawnych, Krajową Radę Radców Prawnych, Wyższą Komisję Rewizyjną, Wyższy Sąd Dyscyplinarny i Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego.

2. Okręgowe izby radców prawnych są administratorami danych osobowych przetwarzanych w celach realizacji zadań lub obowiązków przez zgromadzenia okręgowych izb radców prawnych, rady okręgowych izb radców prawnych, okręgowe komisje rewizyjne, okręgowe sądy dyscyplinarne oraz rzeczników dyscyplinarnych.

3. Do przetwarzania danych osobowych w ramach realizacji zadań lub obowiązków, o których mowa w ust. 1 i 2, mogą być dopuszczone wyłącznie osoby upoważnione. Takie osoby są obowiązane do zachowania poufności przetwarzanych danych osobowych i sposobów ich przetwarzania.

4. Administrator, o którym mowa w ust. 1 i 2, zapewnia, aby dostęp do danych osobowych przetwarzanych w ramach realizacji zadań lub obowiązków, o których mowa w ust. 1 i 2, mieli wyłącznie:

1) członkowie organów samorządu radców prawnych realizujących te zadania lub obowiązki oraz inne osoby, którym powierzono realizację tych zadań lub obowiązków;

2) inne osoby niż wskazane w pkt 1, jeżeli jest to niezbędne dla zapewnienia obsługi administracyjnej, technicznej lub organizacyjnej.

po art. 8 dodaje się art. 8a w brzmieniu:

Art. 8a.

1. Oznaczenia „kancelaria radcy prawnego” oraz „kancelaria radców prawnych” podlegają ochronie prawnej.

2. Oznaczeniem „kancelaria radcy prawnego” lub „kancelaria radców prawnych” może posługiwać się wyłącznie kancelaria radcy prawnego lub spółka, o której mowa w art. 8 ust. 1.

w art. 12:

ust. 1 otrzymuje brzmienie:

1. Radca prawny podczas wykonywania czynności zawodowych lub w związku z ich wykonywaniem korzysta z ochrony przysługującej funkcjonariuszowi publicznemu na zasadach określonych w ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz.U. z 2025 r. poz. 383, 1818 i 1872).

uchyla się ust. 2;

po art. 12 dodaje się art. 12a w brzmieniu:

Art. 12a.

1. Strojem urzędowym radcy prawnego jest toga z żabotem i wypustką koloru ciemnoniebieskiego.

2. Radca prawny, biorąc udział w rozprawach sądowych, występuje w stroju urzędowym.

3. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, wzór stroju urzędowego radców prawnych, uwzględniając uroczysty charakter stroju, odpowiedni do powagi sądu i utrwalonej tradycji.

art. 22² otrzymuje brzmienie:

Art. 22².

1. Rada okręgowej izby radców prawnych na podstawie orzeczenia lekarskiego i po przeprowadzeniu szczegółowego postępowania wyjaśniającego może – na wniosek Prezesa Krajowej Rady Radców Prawnych lub dziekana rady okręgowej izby radców prawnych – podjąć uchwałę o niezdolności radcy prawnego do wykonywania zawodu.

2. Uchwała zapada po wysłuchaniu radcy prawnego lub jego pełnomocnika ustanowionego spośród radców prawnych. Rada okręgowej izby radców prawnych wyznacza pełnomocnika z urzędu, jeżeli radca prawny go nie ustanowi.

3. Rada okręgowej izby radców prawnych może żądać od radcy prawnego poddania się niezbędnym badaniom lekarskim i okazania ich wyników.

4. W razie wszczęcia postępowania, o którym mowa w ust. 1, lub jeżeli radca prawny odmawia poddania się badaniom lekarskim, o których mowa w ust. 3, uporczywie się na te badania nie stawia lub odmawia okazania ich wyników, rada okręgowej izby radców prawnych może tymczasowo zawiesić radcę prawnego w wykonywaniu czynności zawodowych. To samo uprawnienie przysługuje radzie okręgowej izby radców prawnych, gdy przeciwko radcy prawnemu zostało wszczęte postępowanie o ubezwłasnowolnienie.

5. Jeżeli przemawia za tym ważny interes publiczny, uchwale stwierdzającej niezdolność radcy prawnego do wykonywania zawodu, nadaje się rygor natychmiastowej wykonalności.

6. W każdym czasie radca prawny, wobec którego podjęto uchwałę na podstawie ust. 1, w przypadku zmiany okoliczności lub ustania podstawy powodującej niezdolność do wykonywania zawodu, może zwrócić się do rady okręgowej izby radców prawnych o uchylenie lub zmianę tej uchwały.

art. 22⁷ otrzymuje brzmienie:

Art. 22⁷.

1. Radca prawny podlega obowiązkowemu ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone przy wykonywaniu czynności, o których mowa w art. 4 i art. 6 ust. 1.

2. Obowiązek ubezpieczenia nie dotyczy radców prawnych niewykonujących zawodu.

3. Umowę ubezpieczenia zawiera na rachunek radców prawnych Krajowa Izba Radców Prawnych.

4. Umowa, o której mowa w ust. 3, zawierana jest na okres roku kalendarzowego lub kilku kolejnych lat kalendarzowych.

5. Informacja o zawarciu i warunkach umowy, o której mowa w ust. 3, udostępniana jest radcom prawnym nie później niż do końca listopada roku poprzedzającego pierwszy rok objęty tą umową.

6. Zasady udostępniania radcom prawnym informacji, o której mowa w ust. 5, określa Krajowa Rada Radców Prawnych.

7. W terminie 14 dni od dnia udostępnienia radcom prawnym informacji, o której mowa w ust. 5, albo w terminie 14 dni od dnia uzyskania prawa wykonywania zawodu radcy prawnego radca prawny może złożyć dziekanowi właściwej ze względu na miejsce zamieszkania radcy prawnego rady okręgowej izby radców prawnych oświadczenie o rezygnacji z objęcia umową, o której mowa w ust. 3, wraz z dowodem zawarcia przez radcę prawnego umowy ubezpieczenia w zakresie spełniającym wymogi określone w przepisach wydanych na podstawie art. 22⁸.

8. Jeżeli nie później niż 14 dni przed końcem okresu objętego umową ubezpieczenia zawartą przez radcę prawnego radca prawny nie złoży oświadczenia wraz z dowodem zawarcia umowy ubezpieczenia w zakresie spełniającym wymogi określone w przepisach wydanych na podstawie art. 22⁸, na kolejny okres, radcę prawnego obejmuje się z dniem następującym po upływie okresu objętego umową ubezpieczenia zawartą przez radcę prawnego umową, o której mowa w ust. 3.

9. Dziekani rad okręgowych izb radców prawnych przekazują – na podstawie list radców prawnych prowadzonych przez te izby, w terminach i na zasadach określonych przez Krajową Radę Radców Prawnych – dane radców prawnych objętych umową, o której mowa w ust. 3, odpowiednio ubezpieczającemu, agentowi ubezpieczeniowemu lub brokerowi ubezpieczeniowemu.

10. Rada okręgowej izby radców prawnych właściwa ze względu na miejsce zamieszkania radcy prawnego jest obowiązana do przeprowadzania kontroli spełnienia obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia przez radców prawnych, którzy złożyli oświadczenie, o którym mowa w ust. 7. Spełnienie tego obowiązku ustala się na podstawie okazanej przez radcę prawnego polisy lub innego dokumentu ubezpieczenia, potwierdzającego zawarcie umowy ubezpieczenia, wystawionego przez zakład ubezpieczeń.

11. Minister Sprawiedliwości nadzoruje wykonywanie przez rady okręgowe izb radców prawnych zadań określonych w ust. 10. Dziekani rad okręgowych izb radców prawnych obowiązani są do

składania Ministrowi Sprawiedliwości raz w roku, w terminie do dnia 15 marca, sprawozdań z kontroli przeprowadzonych w poprzednim roku kalendarzowym.

w art. 22^s po wyrazach „art. 22⁷” dodaje się wyrazy „ust. 1”

w art. 22¹⁰ w ust. 2 wyrazy „art. 28 ust. 1 pkt 2 i 3 i ust. 2” zastępuje się wyrazami „art. 28 ust. 1 pkt 2 i 3, ust. 1a i 2

w art. 25:

w ust. 1:

– w pkt 4 w lit. a po wyrazach „asystenta prokuratora, asystenta sędziego” dodaje się wyrazy „starszego asystenta sędziego”,

– w pkt 5 w lit. a po wyrazach „asystenta sędziego,” dodaje się wyrazy „starszego asystenta sędziego,”,

w ust. 2 w pkt 2 po wyrazach „asystenta prokuratora, asystenta sędziego” dodaje się wyrazy „starszego asystenta sędziego”;

w art. 28 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

1a. Zawieszenie prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego następuje także z chwilą uprawnienia się uchwały stwierdzającej niezdolność radcy prawnego do wykonywania zawodu lub nadania jej rygoru natychmiastowej wykonalności.

w art. 35¹ ust. 5 otrzymuje brzmienie:

5. Aplikant adwokacki może zastępować radcę prawnego na takich samych zasadach jak aplikant radcowski.

w art. 36² w ust. 4 w pkt 5 wyrazy „lub asystenta sędziego” zastępuje się wyrazami „asystenta sędziego lub starszego asystenta sędziego”

w art. 37 w ust. 1 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

uzyskania prawa wykonywania zawodu radcy prawnego zgodnie z art. 23;

art. 45 otrzymuje brzmienie:

Art. 45.

1. Organy samorządu, Prezydium Krajowej Rady Radców Prawnych oraz prezydium rad okręgowych izb radców prawnych podejmują uchwały w obecności co najmniej połowy członków odpowiednio organu lub prezydium.

2. Uchwały Krajowej Rady Radców Prawnych oraz uchwały Prezydium Krajowej Rady Radców Prawnych są podpisywane przez Prezesa Krajowej Rady Radców Prawnych albo działającego z jego upoważnienia innego członka danego organu lub prezydium biorącego udział w głosowaniu.

3. Uchwały rady okręgowej izby radców prawnych oraz uchwały prezydium rady okręgowej izby radców prawnych są podpisywane przez dziekana rady okręgowej izby radców prawnych albo działającego z jego upoważnienia innego członka danego organu lub prezydium biorącego udział w głosowaniu.

po art. 45 dodaje się art. 45¹ w brzmieniu:

Art. 45¹.

1. Organy samorządu, Prezydium Krajowej Rady Radców Prawnych oraz prezydium rad okręgowych izb radców prawnych mogą:

1) odbywać posiedzenia z wykorzystaniem przez wszystkich albo niektórych uczestników posiedzenia środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość;

2) podejmować uchwały z wykorzystaniem środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość lub w trybie obiegowym.

2. Wyboru trybu odbywania posiedzenia lub podjęcia uchwały dokonuje przewodniczący odpowiednio organu lub prezydium albo organ uprawniony do zwołania posiedzenia. W przypadku odbywania posiedzenia w trybie, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, głosowanie przeprowadza się z wykorzystaniem środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość.

3. Środki bezpośredniego porozumiewania się na odległość, o których mowa w ust. 1 i 2, zapewniają dostępność, integralność, autentyczność i poufność danych oraz gwarantują odpowiedni poziom bezpieczeństwa.

w art. 52 w ust. 3:

po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu: ochrona niezależności radców prawnych oraz tajemnicy zawodowej;

pkt 3 otrzymuje brzmienie: nadzór nad należytym wykonywaniem zawodu przez radców prawnych i aplikantów radcowskich oraz warunkami jego wykonywania;

po art. 52 dodaje się art. 52a w brzmieniu:

Art. 52a. Okręgowym izbom radców prawnych realizującym zadania, o których mowa w art. 52 ust. 3 pkt 1a, w postępowaniu cywilnym, karnym, administracyjnym i sądownoadministracyjnym przysługują odpowiednio uprawnienia organizacji pozarządowej, o których mowa w art. 61–63 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. z 2026 r. poz. 468 i 473), oraz organizacji społecznej, o których mowa w art. 90 i art. 91 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz.U. z 2026 r. poz. 490, 421 i 638), art. 31 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2025 r. poz. 1691) oraz art. 25 § 4, art. 33 § 2 i art. 50 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz.U. z 2026 r. poz. 143).

w art. 60:

po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu: ochrona autonomii i niezależności samorządu;

po pkt 11a dodaje się pkt 11b w brzmieniu: zawieranie na rachunek radców prawnych umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej radców prawnych za szkody wyrządzone przy wykonywaniu czynności, o których mowa w art. 4 i art. 6 ust. 1, oraz pobór przypadającej na radcę prawnego części składki z tytułu zawartej umowy ubezpieczenia;

po art. 60 dodaje się art. 60a w brzmieniu:

Art. 60a. Krajowej Izbie Radców Prawnych realizującej zadania, o których mowa w art. 60 pkt 1a, w postępowaniu cywilnym, karnym, administracyjnym i sądownoadministracyjnym przysługują odpowiednio uprawnienia organizacji pozarządowej, o których mowa w art. 61–63 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego, oraz organizacji społecznej, o których mowa w art. 90 i art. 91 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego, art. 31 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego oraz art. 25 § 4, art. 33 § 2 i art. 50 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi.

w art. 62²:

ust. 1 otrzymuje brzmienie:

1. Od prawomocnego orzeczenia kończącego postępowanie wydane przez Wyższy Sąd Dyscyplinarny w drugiej instancji przysługuje stronom, Ministrowi Sprawiedliwości, Rzecznikowi Praw Obywatelskich oraz Prezesowi Krajowej Rady Radców Prawnych kasacja do Sądu Najwyższego. uchyla się ust. 2;

w art. 62⁵ uchyla się ust. 2;

w art. 64:

ust. 1a otrzymuje brzmienie:

1a. Radcowie prawni objęci umową, o której mowa w art. 22⁷ ust. 3, podlegają odpowiedzialności dyscyplinarnej za nieopłacanie w terminie przypadającej na radcę prawnego części składki z tytułu zawartej umowy ubezpieczenia.

po ust. 1a dodaje się ust. 1b w brzmieniu:

1b. Radcowie prawni, którzy złożyli oświadczenie o rezygnacji z objęcia umową, o której mowa w art. 22⁷ ust. 3, podlegają odpowiedzialności dyscyplinarnej za niespełnienie obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia, o którym mowa w art. 22⁷ ust. 1, zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 22⁸.

po rozdziale 6 dodaje się rozdział 6a w brzmieniu:

Rozdział 6a

Przepis karny

Art. 74².

1. Kto, nie będąc uprawnionym posługuje się tytułem zawodowym „radca prawny” lub oznaczeniem „kancelaria radcy prawnego” lub „kancelaria radców prawnych” podlega grzywnie od 5000 do 200 000 złotych albo karze ograniczenia wolności albo obu tym karom łącznie.

2. Tej samej karze podlega, kto dopuszcza się czynu określonego w ust. 1 działając w imieniu lub w interesie innego podmiotu.

3. Orzekanie w sprawach o czyny, o których mowa w ust. 1 i 2, następuje w trybie przepisów ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego.

Ustawa o fundacjach

w art. 5 uchyla się ust. 1b.

Ustawa o samorządzie gminnym

w art. 10a:

po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:

2a) spółkom, o których mowa w art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1996 r. o gospodarce komunalnej (Dz.U. z 2021 r. poz. 679),

pkt 3 otrzymuje brzmienie:

3) innym zaliczanym do sektora finansów publicznych gminnym osobom prawnym utworzonym na podstawie odrębnych ustaw w celu wykonywania zadań publicznych, z wyłączeniem przedsiębiorstw, instytutów badawczych i banków

w art. 10b ust. 1 otrzymuje brzmienie:

1. Wspólną obsługę mogą prowadzić urząd gminy, inna jednostka organizacyjna gminy, jednostka organizacyjna związku międzygminnego, jednostka organizacyjna związku powiatowo-gminnego albo spółka, o której mowa w art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1996 r. o gospodarce komunalnej, w tym spółka prawa handlowego powołana w celu prowadzenia wspólnej obsługi, zwane dalej „jednostkami obsługującymi”.

w art. 10e:

ust. 1 otrzymuje brzmienie:

1. Gmina opracowuje strategię rozwoju gminy.

po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

1a. Gmina może nie opracować strategii rozwoju gminy, jeżeli obszar gminy jest objęty strategią rozwoju ponadlokalnego.

w ust. 3 pkt 4 i 5 otrzymują brzmienie:

4) model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy, rozumiany jako docelowy układ elementów składowych przestrzeni, w tym:

a) strukturę sieci osadniczej wraz z rolą i hierarchią jednostek osadniczych,

b) system powiązań przyrodniczych,

c) główne korytarze i elementy sieci transportowych, w tym pieszych i rowerowych,

d) główne elementy infrastruktury technicznej i społecznej;

5) ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie dotyczące:

a) zasad ochrony środowiska i jego zasobów, w tym ochrony powietrza, przyrody i krajobrazu,

b) zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej,

c) kierunków zmian w strukturze zagospodarowania terenów, w tym określenia szczególnych potrzeb w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej,

d) zasad lokalizacji obiektów handlu wielkopowierzchniowego w rozumieniu ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. z 2023 r. poz. 977, 1506, 1597 i 1688),

e) zasad lokalizacji kluczowych inwestycji celu publicznego,

f) kierunków rozwoju systemów komunikacji, infrastruktury technicznej i społecznej,

g) zasad lokalizacji urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW,

h) zasad lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko,

i) zasad kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej,

j) zasad kształtowania zagospodarowania przestrzennego na obszarach zdegradowanych i obszarach rewitalizacji oraz obszarach wymagających przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub re-mediacji;

ust. 4 otrzymuje brzmienie:

4. Strategię rozwoju gminy sporządza się w formie tekstowej oraz graficznej zawierającej zobrazowanie treści, o których mowa w szczególności w ust. 3 pkt 4-7.

w art. 18 w ust. 2 pkt 5 otrzymuje brzmienie: uchwalanie planu ogólnego gminy oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;

w art. 41a po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

3a. Projekt uchwały o przystąpieniu do sporządzania aktu planowania przestrzennego zgłoszony w ramach obywatelskiej inicjatywy uchwałodawczej staje się przedmiotem obrad rady gminy nie później niż po upływie 3 miesięcy od dnia złożenia projektu.

Ustawa o własności lokali

w art. 2 w ust. 1a skreśla się wyrazy „albo uchwały o ustaleniu lokalizacji inwestycji mieszkaniowej”

w art. 21 w ust. 3 po wyrazach „art. 22 ust. 3 pkt 5, 5a i 6” dodaje się wyrazy „oraz w art. 32a”;

w art. 32a w pkt 2 wyrazy „wspólnoty mieszkaniowej” zastępuje się wyrazami „właściciele lokali”.

KK

w art. 42:

§ 1a otrzymuje brzmienie:

§ 1a. Sąd orzeka zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w razie skazania za przestępstwo określone w art. 177 § 2a, art. 178b, art. 178c § 1 pkt 2, art. 178d lub art. 180a.

§ 3 otrzymuje brzmienie:

§ 3. Sąd orzeka zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych dożywotnio w razie popełnienia przestępstwa określonego w art. 178a § 4 lub art. 244, jeżeli czyn sprawcy polegał na niezastosowaniu się do zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych lub jeżeli sprawca w czasie popełnienia przestępstwa określonego w art. 173, którego następstwem jest śmierć innej osoby lub ciężki uszczerbek na jej zdrowiu, albo w czasie popełnienia przestępstwa określonego w art. 177 § 2 lub 2a lub art. 355 § 2 był w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego lub zbiegł z miejsca zdarzenia, lub po takim zdarzeniu, a przed poddaniem go przez uprawniony organ badaniu w celu ustalenia zawartości alkoholu lub środka odurzającego w organizmie, spożywał alkohol lub zażywał środek odurzający, chyba że zachodzi wyjątkowy wypadek, uzasadniony szczególnymi okolicznościami.

w art. 43a § 2 i 3 otrzymują brzmienie:

§ 2. W razie skazania sprawcy za przestępstwo określone w art. 164 § 1, art. 165 § 1, art. 165a § 1 lub 2, art. 171 § 1, 2 lub 3, art. 174 § 1, art. 177 § 2a, art. 178a § 1, art. 178b, art. 178c § 1, art. 178d, art. 179, art. 180, art. 200a § 1 lub 2, art. 200b, art. 202 § 4b lub 4c, art. 244, art. 255a § 1 lub 2, art. 258 § 1, art. 263 § 2 sąd orzeka świadczenie pieniężne wymienione w art. 39 pkt 7 na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej w wysokości co najmniej 5000 złotych, do wysokości określonej w § 1.

§ 3. W razie skazania sprawcy za przestępstwo określone w art. 178a § 4, art. 202 § 3, 4 lub 4a, art. 244, jeżeli czyn sprawcy polegał na niezastosowaniu się do zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych, art. 258 § 2, 3 lub 4, art. 263 § 1 sąd orzeka świadczenie pieniężne wymienione w art. 39 pkt 7 na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej w wysokości co najmniej 10 000 złotych, do wysokości określonej w § 1.

w art. 44b:

§ 1 otrzymuje brzmienie:

§ 1. W razie skazania sprawcy za przestępstwo określone w art. 178a § 1 lub 4, art. 178c § 1 pkt 2, art. 178d lub art. 244, jeżeli czyn sprawcy polegał na niezastosowaniu się do zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych, a także wobec sprawcy określonego w art. 178 § 1 lub 1a sąd może orzec przepadek pojazdu mechanicznego prowadzonego przez sprawcę w ruchu lądowym, wodnym lub powietrznym.

po § 1 dodaje się § 1a w brzmieniu:

§ 1a. W razie skazania sprawcy za przestępstwo określone w art. 178a § 1 lub 4, art. 178c § 1 pkt 2 lub art. 178d, a także wobec sprawcy określonego w art. 178 § 1 lub 1a, jeśli zawartość alkoholu w organizmie sprawcy przestępstwa wynosiła co najmniej 1,5 promila we krwi lub 0,75 mg/dm³ w wydychanym powietrzu albo prowadziła do takiego stężenia, sąd orzeka przepadek pojazdu mechanicznego prowadzonego przez sprawcę w ruchu lądowym, wodnym lub powietrznym, chyba że zachodzi wyjątkowy wypadek, uzasadniony szczególnymi okolicznościami.

uchyla się § 2–4,

§ 5 otrzymuje brzmienie:

§ 5. Przepadku pojazdu mechanicznego nie orzeka się, jeżeli:

- 1) w czasie popełnienia przestępstwa pojazd mechaniczny nie stanowił wyłącznej własności sprawcy;
- 2) orzeczenie przepadku pojazdu mechanicznego nie jest możliwe lub celowe, w szczególności z uwagi na jego zbytec albo utratę przez sprawcę, zniszczenie lub znaczne uszkodzenie.

dodaje się § 6 w brzmieniu:

§ 6. W wypadku, o którym mowa w § 5 pkt 1, sąd orzeka, a w wypadku, o którym mowa w § 5 pkt 2 – może orzec nawiązkę na rzecz Skarbu Państwa w wysokości od 5000 do 500 000 złotych.

w art. 69 § 4 otrzymuje brzmienie:

§ 4. Wobec:

- 1) sprawcy występku o charakterze chuligańskim,

2) sprawcy przestępstwa określonego w art. 178a § 4,

3) sprawcy przestępstwa określonego w art. 173 § 1 lub 3, art. 177 § 1–2a lub art. 355 § 1 lub 2, jeśli zawartość alkoholu w organizmie sprawcy przestępstwa wynosiła co najmniej 1,5 promila we krwi lub 0,75 mg/dm³ w wydychanym powietrzu albo prowadziła do takiego stężenia lub w czasie popełnienia przestępstwa obowiązywał sprawcę środek karny, o którym mowa w art. 39 pkt 3

– sąd może warunkowo zawiesić wykonanie kary jedynie w szczególnie uzasadnionych wypadkach.

w art. 115 dodaje się § 26 w brzmieniu:

§ 26. Nielegalnym wyścigiem pojazdów mechanicznych jest:

1) rywalizacja kierujących co najmniej dwoma pojazdami mechanicznymi w ruchu lądowym, w szczególności z zamiarem pokonania odcinka drogi w jak najkrótszym czasie, z naruszeniem zasad bezpieczeństwa w ruchu lądowym, lub

2) celowe wprowadzenie pojazdu mechanicznego w poślizg lub celowe doprowadzenie do utraty styczności z nawierzchnią chociażby jednego z kół pojazdu mechanicznego, wykonane w trakcie spotkania zorganizowanego na otwartej lub ogólnodostępnej przestrzeni

– odbywające się bez wymaganego zezwolenia.

w art. 177 po § 2 dodaje się § 2a w brzmieniu:

§ 2a. Jeśli sprawca dopuszcza się czynu określonego w § 2, uczestnicząc w nielegalnym wyścigu pojazdów mechanicznych albo w warunkach określonych w art. 178d, albo w czasie obowiązywania środka karnego, o którym mowa w art. 39 pkt 3, podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

w art. 178:

a) § 1 i 1a otrzymują brzmienie:

§ 1. Skazując sprawcę, który popełnił przestępstwo określone w art. 173 § 1 lub 2, art. 174, art. 177 § 1 lub 2a, art. 178c § 1 pkt 2 lub art. 178d, znajdując się w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego, lub zbiegł z miejsca zdarzenia, lub spożywał alkohol, lub zażywał środek odurzający po popełnieniu czynu określonego w art. 173 § 1 lub 2, art. 174, art. 177 § 1 lub 2a, art. 178c § 1 pkt 2 lub art. 178d, a przed poddaniem go przez uprawniony organ badaniu w celu ustalenia w organizmie zawartości alkoholu lub obecności środka odurzającego, sąd orzeka karę pozbawienia wolności przewidzianą za przypisane sprawcy przestępstwo w wysokości od dolnej granicy ustawowego zagrożenia zwiększonego o połowę do górnej granicy tego zagrożenia zwiększonego o połowę.

§ 1a. Skazując sprawcę, który popełnił przestępstwo określone w art. 173 § 3 lub 4, art. 177 § 2 lub 2a, art. 178c § 1 pkt 2 lub art. 178d, w warunkach określonych w § 1, lub którego dotyczy wskazana w tym przepisie okoliczność, sąd orzeka karę pozbawienia wolności w wysokości:

1) nie niższej niż 3 lata, jeżeli następstwem wypadku jest ciężki uszczerbek na zdrowiu innej osoby albo następstwem katastrofy jest ciężki uszczerbek na zdrowiu wielu osób, do dwukrotności górnej granicy ustawowego zagrożenia;

2) nie niższej niż 5 lat, jeżeli następstwem czynu jest śmierć człowieka, do dwukrotności górnej granicy ustawowego zagrożenia w przypadku katastrofy, a 20 lat pozbawienia wolności w przypadku wypadku.

uchyla się § 3;

w art. 178a uchyla się § 5;

po art. 178b dodaje się art. 178c i art. 178d w brzmieniu:

Art. 178c.

§ 1. Kto w ruchu lądowym:

1) organizuje lub prowadzi nielegalny wyścig pojazdów mechanicznych,

2) jako prowadzący pojazd mechaniczny uczestniczy w nielegalnym wyścigu pojazdów mechanicznych,

podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

§ 2. Kto czyni przygotowania do przestępstwa określonego w § 1, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

Art. 178d. Kto prowadzi pojazd mechaniczny rażąco przekraczając prędkość oraz rażąco naruszając inne zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym i przez to naraża człowieka na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia albo nastąpienie skutku określonego w art. 156 § 1 lub w art. 157 § 1, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

w art. 217a dotychczasową treść oznacza się jako § 1 i dodaje się § 2 w brzmieniu:

§ 2. Jeżeli sprawca czynu określonego w § 1 naraża pokrzywdzonego na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia albo ciężkiego uszczerbku na zdrowiu, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

w art. 222:

po § 1 dodaje się § 1a w brzmieniu: § 1a. Jeżeli sprawca czynu określonego w § 1 naraża pokrzywdzonego na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia albo ciężkiego uszczerbku na zdrowiu, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

§ 2 otrzymuje brzmienie: § 2. Jeżeli czyn określony w § 1 lub 1a wywołało niewłaściwe zachowanie się funkcjonariusza lub osoby do pomocy mu przybranej, sąd może zastosować nadzwyczajne złagodzenie kary, a nawet odstąpić od jej wymierzenia.

dodaje się § 3 w brzmieniu: § 3. Na wniosek pokrzywdzonego sąd orzeka podanie wyroku skazującego do publicznej wiadomości.

w art. 223 dodaje się § 3 w brzmieniu:

§ 3. Na wniosek pokrzywdzonego sąd orzeka podanie wyroku skazującego do publicznej wiadomości.

w art. 231b:

uchyla się § 2,

dodaje się § 3 w brzmieniu:

§ 3. Jeżeli czyn sprawcy zamachu skierowany przeciwko osobie odpierającej zamach godzi wyłącznie w cześć lub godność tej osoby, ściganie następuje na wniosek pokrzywdzonego.

KPK

art. 25 w § 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

2) o występki określone w rozdziałach XVI i XVII oraz w art. 140–142, art. 148 § 4 i 5, art. 148a, art. 149, art. 150 § 1, art. 151–154, art. 158 § 3, art. 163 § 3 i 4, art. 165 § 1, 3 i 4, art. 166 § 1, art. 173 § 3 i 4, art. 185 § 2, art. 189a § 2, art. 210 § 2, art. 211a, art. 228 § 6, art. 229 § 5, art. 252 § 3, art. 258 § 1–3, art. 265 § 1 i 2, art. 269, art. 278 § 1, 2 i 3a w związku z art. 294 § 1 lub 2, art. 284 § 1 i 2 w związku z art. 294 § 1 lub 2, art. 286 § 1 w związku z art. 294 § 1 lub 2, art. 287 § 1 w związku z art. 294 § 1 lub 2, art. 296 § 3 oraz art. 299 Kodeksu karnego

w art. 213 § 1c otrzymuje brzmienie:

§ 1c. Na potrzeby ustalenia, a także potwierdzenia lub weryfikacji tożsamości oskarżonego będącego obywatelem państwa trzeciego w rozumieniu art. 3 pkt 7 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/816 z dnia 17 kwietnia 2019 r. ustanawiającego scentralizowany system służący do ustalania państw członkowskich posiadających informacje o wyrokach skazujących

wydanych wobec obywateli państw trzecich i bezpaństwowców (ECRIS-TCN) na potrzeby uzupełnienia europejskiego systemu przekazywania informacji z rejestrów karnych oraz zmieniającego rozporządzenie (UE) 2018/1726 (Dz.Urz. UE L 135 z 22.05.2019, str. 1, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem 2019/816”, należy od niego pobrać odciski linii papilarnych oraz przekazać je wraz z jego danymi osobowymi do zbiorów danych biometrycznych prowadzonych przez Komendanta Głównego Policji. Nadany karcie daktyloskopijnej numer rejestracyjny zbioru automatycznie przetwarzającego dane biometryczne, o którym mowa w art. 21h ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji, zamieszcza się w aktach postępowania. Przepis art. 74 § 2 pkt 1 i § 3a stosuje się odpowiednio.

art. 295 § 1a otrzymuje brzmienie:

§ 1a. W razie popełnienia przestępstwa, za które orzeka się przepadek pojazdu mechanicznego, o którym mowa w art. 44b § 1a Kodeksu karnego, Policja dokonuje tymczasowego zajęcia pojazdu mechanicznego prowadzonego przez sprawcę w czasie popełnienia tego przestępstwa.

w art. 332 w § 1 pkt 1b i 1c otrzymują brzmienie:

1b) numer rejestracyjny zbioru automatycznie przetwarzającego dane biometryczne, o którym mowa w art. 21h ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji, albo informację o niemożności jego ustalenia – w przypadku oskarżonego będącego obywatelem państwa trzeciego w rozumieniu art. 3 pkt 7 rozporządzenia 2019/816;

1c) numer rejestracyjny zbioru automatycznie przetwarzającego dane biometryczne, o którym mowa w art. 21h ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji, o ile oskarżyciel nim dysponuje – w przypadku oskarżonego będącego obywatelem państwa członkowskiego Unii Europejskiej, o którym mowa w art. 2 rozporządzenia 2019/816;

KRSU

w art. 4d:

w ust. 2 w pkt 3 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 4 w brzmieniu:

wykazach prowadzonych przez organy właściwe do spraw cyberbezpieczeństwa na podstawie art. 42 ust. 11 ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa (Dz.U. z 2026 r. poz. 20 i 252).

w ust. 5 w pkt 4 dodaje się przecinek i dodaje się pkt 5 w brzmieniu:

art. 53 ust. 9 pkt 6 ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa

w art. 10a:

po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

1a. Informacje, o których mowa w ust. 1, mogą być automatycznie przesyłane za pośrednictwem aplikacji mObywatel, o której mowa w ustawie z dnia 26 maja 2023 r. o aplikacji mObywatel (Dz.U. z 2024 r. poz. 1275 i 1717 oraz z 2025 r. poz. 1019), użytkownikowi tej aplikacji, który za jej pośrednictwem wskazał numer w Rejestrze podmiotu, którego informacja ta ma dotyczyć, a z którym użytkownik ten jest powiązany przez numer PESEL.

w ust. 2 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„Informacje, o których mowa w ust. 1 i 1a, są przesyłane przez wskazany okres, nie dłużej niż przez rok, albo do chwili rezygnacji z otrzymywania tych informacji.”

ust. 3 otrzymuje brzmienie:

3. Jednocześnie przesyła się informacje, o których mowa w ust. 1 i 1a, dotyczące niewięcej niż pięćdziesięciu podmiotów za pośrednictwem systemu teleinformatycznego i niewięcej niż pięćdziesięciu podmiotów za pośrednictwem aplikacji mObywatel.

w ust. 4 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Informacje, o których mowa w ust. 1 i 1a, są przesyłane automatycznie po:”

w art. 20:

w ust. 1a wyrazy „krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej” zastępuje się wyrazami „rejestru REGON w rozumieniu art. 2 pkt 12a ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz.U. z 2024 r. poz. 1799 oraz z 2025 r. poz. 1792), zwanego dalej „rejestrem REGON”

w ust. 1c w pkt 2 i w ust. 2 wyrazy „krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej” zastępuje się wyrazami „rejestru REGON”;

po art. 20d dodaje się art. 20e i art. 20f w brzmieniu:

Art. 20e.

1. W przypadku gdy w okresie równoczesnego stosowania dotychczasowych i nowych albo zmienianych przepisów wydanych na podstawie art. 40 ust. 7 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej w zakresie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) nie został wykreślony przedmiot działalności według dotychczasowej Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) i nie został wpisany przedmiot działalności według nowej albo zmienianej Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD), po upływie tego okresu jest dokonywany wpis polegający na automatycznym wykreśleniu z Rejestru:

1) dotychczasowego przedmiotu działalności oraz zamieszczeniu w Rejestrze nowego przedmiotu działalności w sposób określony we wzajemnych relacjach jednoznacznych między dotychczasową i nową albo zmienianą Polską Klasyfikacją Działalności (PKD), o których mowa w art. 40 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej, albo

2) dotychczasowego przedmiotu działalności wskazanego we wzajemnych relacjach wieloznacznych między dotychczasową i nową albo zmienianą Polską Klasyfikacją Działalności (PKD), o których mowa w art. 40 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej, oraz zamieszczeniu w Rejestrze nowego przedmiotu działalności w sposób określony w szczegółowych interpretacjach wzajemnych relacji wieloznacznych, o których mowa w art. 40 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej, albo

3) dotychczasowego przedmiotu działalności – w przypadkach innych niż określone w pkt 1 i 2.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do przedmiotu działalności pożytku publicznego.

3. Wniosek o wykreślenie przedmiotu działalności według dotychczasowej Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) i wpisanie przedmiotu działalności według nowej albo zmienianej Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) złożony w okresie, o którym mowa w ust. 1, nie podlega opłacie sądowej.

Art. 20f. W przypadku zmiany nazwy województwa, powiatu, gminy, miejscowości lub ulicy w rejestrze TERYT w rozumieniu art. 2 pkt 12b ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej, jeżeli te zmiany mają charakter jednoznaczny, dane te są aktualizowane przez automatyczne dokonanie w Rejestrze wpisu danych udostępnionych za pośrednictwem usług sieciowych.

w art. 21 dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

4. Minister Sprawiedliwości, na podstawie wykazu, o którym mowa w art. 42 ust. 11 ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa, przekazuje sądowi rejestrowemu, za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, po otrzymaniu żądania z tego systemu, informacje o osobach objętych zakazem pełnienia w podmiocie kluczowym, o którym mowa w art. 5 ust. 1 tej ustawy, funkcji zarządczych na podstawie decyzji organów właściwych do spraw cyberbezpieczeństwa.

w art. 22 dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 w brzmieniu:

2. W przypadku wykreślenia z Rejestru przedmiotu przeważającej działalności na podstawie art. 20e ust. 1 pkt 3 podmiot wpisany do rejestru przedsiębiorców jest obowiązany do zgłoszenia przedmiotu przeważającej działalności według nowej Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) przy pierwszym wniosku o zmianę danych w Rejestrze niepóźniej niż w terminie 5 lat od dnia tego wykreślenia. Jeżeli przedmiot działalności wynika z umowy spółki, aktu założycielskiego lub statutu, zgłoszenie nie wymaga dokonania zmiany w tych dokumentach.

w art. 35 w pkt 3 wyrazy „krajowym rejestrze urzędowym podziału terytorialnego kraju” zastępuje się wyrazami „rejestrze TERYT w rozumieniu art. 2 pkt 12b ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej”.

Ustawa o gospodarce nieruchomościami

w art. 23 w ust. 1c pkt 4 otrzymuje brzmienie:

4) przeznaczenie nieruchomości w planie miejscowym, a w przypadku braku planu - profil funkcjonalny strefy planistycznej obejmującej nieruchomość w planie ogólnym gminy;

w art. 24 uchyla się ust. 3;

w art. 73 w ust. 2b uchyla się pkt 4;

w art. 154:

w ust. 2 skreśla się wyrazy „studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy lub”,

ust. 3 otrzymuje brzmienie:

3. W przypadku braku planu miejscowego oraz decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu uwzględnia się faktyczny sposób użytkowania nieruchomości lub ustalenia planu ogólnego gminy.

w art. 155 w ust. 1 pkt 5 otrzymuje brzmienie:

5) planach miejscowych, decyzjach o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, pozwoleniach na budowę oraz planach ogólnych gmin;

w art. 181a pkt 5 otrzymuje brzmienie:

5) planów miejscowych, decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu oraz planów ogólnych gmin,

Ustawa o samorządzie powiatowym

w art. 6a:

po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:

2a) spółkom, o których mowa w art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1996 r. o gospodarce komunalnej (Dz.U. z 2021 r. poz. 679),

pkt 3 otrzymuje brzmienie:

3) innym zaliczanym do sektora finansów publicznych powiatowym osobom prawnym utworzonym na podstawie odrębnych ustaw w celu wykonywania zadań publicznych, z wyłączeniem przedsiębiorstw, instytutów badawczych i banków

w art. 6b ust. 1 otrzymuje brzmienie:

1. Wspólną obsługę mogą prowadzić starostwo powiatowe, inna jednostka organizacyjna powiatu, jednostka organizacyjna związku powiatów, jednostka organizacyjna związku powiatowo-gminnego albo spółka, o której mowa w art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1996 r. o gospodarce komunalnej, w tym spółka prawa handlowego powołana w celu prowadzenia wspólnej obsługi, zwane dalej „jednostkami obsługującymi”.

Ustawa o samorządzie województwa

w art. 8c:

po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:

2a) spółkom, o których mowa w art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1996 r. o gospodarce komunalnej (Dz.U. z 2021 r. poz. 679),

pkt 3 otrzymuje brzmienie:

3) innym zaliczanym do sektora finansów publicznych wojewódzkim osobom prawnym utworzonym na podstawie odrębnych ustaw w celu wykonywania zadań publicznych, z wyłączeniem przedsiębiorstw, instytutów badawczych i banków

w art. 8d ust. 1 otrzymuje brzmienie:

1. Wspólną obsługę mogą prowadzić urząd marszałkowski, inna wojewódzka samorządowa jednostka organizacyjna albo spółka, o której mowa w art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1996 r. o gospodarce komunalnej, w tym spółka prawa handlowego powołana w celu prowadzenia wspólnej obsługi, zwane dalej „jednostkami obsługującymi”.

po art. 10c dodaje się art. 10d w brzmieniu:

Art. 10d. Województwo planuje, koordynuje, monitoruje i ewaluuje działania na rzecz rozwoju umiejętności mieszkańców województwa i promowania idei uczenia się przez całe życie, w tym kształcenia i szkolenia zawodowego. Realizacja tych zadań jest wspierana przez wojewódzki zespół koordynacji do spraw polityki umiejętności, o którym mowa w ustawie z dnia 27 lutego 2026 r. o wojewódzkich zespołach koordynacji do spraw polityki umiejętności (Dz.U. poz. 451).

w art. 11:

w ust. 1 w pkt 5 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 6 w brzmieniu:

6) rozwój umiejętności mieszkańców i promowanie idei uczenia się przez całe życie.

w ust. 2 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

4) wspieranie i prowadzenie działań na rzecz podnoszenia poziomu wykształcenia oraz rozwoju umiejętności mieszkańców;

Ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych

w art. 4 w pkt 20 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 21 w brzmieniu:

21) osoba wykonująca samodzielny zawód medyczny – fizjoterapeutę, o którym mowa w ustawie z dnia 25 września 2015 r. o zawodzie fizjoterapeuty (Dz.U. z 2023 r. poz. 1213 i 1234), oraz pielęgniarkę lub pielęgniarza, o których mowa w ustawie z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej (Dz.U. z 2026 r. poz. 15).

w art. 18 po ust. 1a dodaje się ust. 1b w brzmieniu: społeczne ubezpieczonego wymienionego w art. 6 ust. 1 pkt 1, wobec którego stwierdzono istnienie stosunku pracy decyzją, o której mowa w art. 11 ust. 1 pkt 7a ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy (Dz.U. z 2024 r. poz. 1712, z późn. zm.⁶⁾), przyjmuje się kwoty wykazane z tytułu, o którym mowa w art. 6 ust. 1 pkt 4 albo 5, w okresie od dnia wydania decyzji do dnia, w którym decyzja ta stała się ostateczna, a w przypadku wniesienia odwołania do sądu – do dnia, w którym orzeczenie sądu stało się prawomocne.

w art. 24 po ust. 5g dodaje się ust. 5h w brzmieniu:

5h. Bieg terminu przedawnienia należności z tytułu składek ulega zawieszeniu od dnia wniesienia odwołania od decyzji w sprawie stwierdzenia istnienia stosunku pracy, o której mowa w art. 11 ust. 1 pkt 7a ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy, do dnia, w którym decyzja ta stała się ostateczna, a w przypadku wniesienia odwołania do sądu – do dnia, w którym orzeczenie sądu stało się prawomocne.

w art. 36 po ust. 4d dodaje się ust. 4e w brzmieniu:

4e. Zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych osób określonych w art. 6 ust. 1 pkt 1, wobec których stwierdzono istnienie stosunku pracy decyzją, o której mowa w art. 11 ust. 1 pkt 7a ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy, dokonuje się w terminie 7 dni od dnia, w którym decyzja ta stała się ostateczna, a w przypadku wniesienia odwołania do sądu – od dnia, w którym orzeczenie sądu stało się prawomocne.

w art. 36 po ust. 13 dodaje się ust. 13a i 13b w brzmieniu:

13a. O zmianie adresu zameldowania na stałe miejsce pobytu, adresu zamieszkania, jeżeli jest inny niż adres zameldowania na stałe miejsce pobytu, adresu do korespondencji, jeżeli jest inny niż adres zameldowania na stałe miejsce pobytu i adres zamieszkania, a także zmianie innych danych kontaktowych ubezpieczony może zawiadomić Zakład za pomocą profilu informacyjnego utworzonego w systemie teleinformatycznym udostępnionym przez Zakład.

13b. Zakład informuje płatnika składek za pośrednictwem profilu informacyjnego utworzonego w systemie teleinformatycznym udostępnionym przez Zakład lub w sposób wskazany w art. 47a ust. 6 o dokonanych przez ubezpieczonego zmianach objętych zgłoszeniem do ubezpieczeń społecznych.

po art. 38a dodaje się art. 38b w brzmieniu:

Art. 38b.

1. Składki opłacone za osobę zgłoszoną do ubezpieczeń społecznych z tytułu, o którym mowa w art. 6 ust. 1 pkt 4 albo 5, wobec której wydano decyzję, o której mowa w art. 11 ust. 1 pkt 7a ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy, stwierdzającą istnienie stosunku pracy, uznaje się za opłacone na poczet należności z tytułu, o którym mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1.

2. Płatnik składek jest obowiązany przekazać do Zakładu dokumenty związane z ubezpieczeniami społecznymi określone w ustawie za okres objęty decyzją, o której mowa w art. 11 ust. 1 pkt 7a ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy, nie później niż w terminie określonym w art. 36 ust. 4e.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, nie stosuje się przepisów art. 24 ust. 6a–6g.

w art. 50:

w ust. 11 skreśla się wyrazy „oraz Państwowej Inspekcji Pracy”,

ust. 12 otrzymuje brzmienie:

12. Zakład udostępnia Straży Granicznej, w postaci elektronicznej, dane płatnika składek, który zgłosił do ubezpieczeń społecznych cudzoziemca, oraz dane ubezpieczonego cudzoziemca, w zakresie niezbędnym do realizacji jej ustawowych zadań.

po ust. 13 dodaje się ust. 13a w brzmieniu:

13a. Zakład udostępnia, w postaci elektronicznej, Państwowej Inspekcji Pracy dane:

1) ubezpieczonego obejmujące:

a) imię i nazwisko,

b) datę urodzenia,

c) numer PESEL, a w razie gdy nie nadano numeru PESEL – rodzaj, serię i numer dokumentu tożsamości,

d) obywatelstwo,

e) kod i nazwę tytułu ubezpieczenia,

f) nazwę i dane identyfikacyjne płatnika składek,

g) datę powstania obowiązku ubezpieczeń społecznych lub ubezpieczenia zdrowotnego,

h) datę zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych lub do ubezpieczenia zdrowotnego,

i) datę wyrejestrowania z ubezpieczeń społecznych lub z ubezpieczenia zdrowotnego,

j) rodzaje ubezpieczeń wraz z określeniem, czy są dobrowolne, czy obowiązkowe,

k) kod wykonywanego zawodu,

l) kod pracy i okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze,

m) wymiar czasu pracy,

n) informację o podstawie wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne,

o) opłacone składki na ubezpieczenia społeczne za osoby prowadzące pozarolniczą działalność i osoby z nimi współpracujące,

p) wykazane w imiennym raporcie miesięcznym przerwy w opłacaniu składek,

q) wypłacone świadczenia z ubezpieczenia chorobowego,

r) wypłacone jednorazowe odszkodowanie z ubezpieczenia wypadkowego w powiązaniu z identyfikatorem podmiotu zatrudniającego, ustalonym procentem uszczerbku na zdrowiu, datą zaistnienia wypadku przy pracy albo stwierdzenia choroby zawodowej,

s) informacje dotyczące wyrejestrowania z ubezpieczeń z kodem przyczyny, kodem wygaśnięcia lub trybu rozwiązania stosunku pracy lub stosunku służbowego oraz kodem podstawy prawnej,

t) informacje zawarte w zaświadczeniu, o którym mowa w art. 83e ust. 1,

2) płatnika składek obejmujące:

- a) numer NIP,
- b) numer identyfikacyjny REGON,
- c) numer PESEL, a w razie gdy nie nadano numeru PESEL – rodzaj, serię i numer dokumentu tożsamości,
- d) kod rodzaju działalności według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD),
- e) dane identyfikacyjne osób ubezpieczonych określone w pkt 1,
- f) liczbę poszkodowanych w wypadkach przy pracy ogółem, w tym poszkodowanych śmiertelnie i ciężko,
- g) liczbę zatrudnionych w warunkach zagrożenia,
- h) serię i numer dowodu osobistego albo paszportu, jeżeli płatnikowi składek nie nadano numeru NIP i numeru identyfikacyjnego REGON lub jednego z nich,
- i) nazwę skróconą,
- j) imię i nazwisko,
- k) adres siedziby,
- l) adres do korespondencji,
- m) adres miejsca prowadzenia działalności,
- n) liczbę cudzoziemców zgłoszonych do ubezpieczeń społecznych,
- o) obywatelstwo (obywatelstwa) cudzoziemca,
- p) tytuł ubezpieczenia cudzoziemca,
- q) stopę procentową składek na ubezpieczenie wypadkowe,
- r) liczbę stanowisk pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze,
- s) informacje dotyczące zmian danych płatnika składek,
- t) informacje zawarte w zaświadczeniu, o którym mowa w art. 83e ust. 1,

3) dotyczące umów o dzieło, o których mowa w art. 36 ust. 17

– w celu niezbędnym do realizacji ustawowych zadań w zakresie kontroli przestrzegania przepisów prawa pracy i przepisów dotyczących zatrudnienia.

w art. 50 po ust. 16 dodaje się ust. 16a w brzmieniu:

16a. Zakład przekazuje za pośrednictwem systemu, o którym mowa w art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 16 listopada 2022 r. o systemie teleinformatycznym eUmowy do obsługi niektórych umów (Dz.U. z 2024 r. poz. 1661, z 2025 r. poz. 620 oraz z 2026 r. poz. 734), drogą elektroniczną, płatnikowi składek dane ubezpieczonego obejmujące:

- 1) imię i nazwisko,
 - 2) datę urodzenia,
 - 3) numer PESEL,
 - 4) obywatelstwo,
 - 5) wykazane w imiennym raporcie miesięcznym okresy przerw w opłacaniu składek,
 - 6) informację o okresach niezdolności do pracy, za które wypłacono zasiłki, świadczenie rehabilitacyjne oraz za które odmówiono wypłaty tych świadczeń z podaniem przyczyny odmowy,
 - 7) wypłacane świadczenia z ubezpieczenia emerytalnego i ubezpieczeń rentowych
- w zakresie niezbędnym do realizacji zadań określonych w ustawie z dnia 16 listopada 2022 r. o systemie teleinformatycznym eUmowy do obsługi niektórych umów.

w art. 50 dodaje się ust. 32 w brzmieniu:

32. Zakład udostępnia organom właściwym do spraw cyberbezpieczeństwa i Zespołowi Reagowania na Incydenty Bezpieczeństwa Komputerowego działającemu na poziomie krajowym, prowadzonemu przez Naukową i Akademicką Sieć Komputerową – Państwowy Instytut Badawczy, drogą elektroniczną, dane obejmujące roczną liczbę ubezpieczonych, którzy zostali zgłoszeni przez płatnika, w zakresie niezbędnym do realizacji ich ustawowych zadań. Dane, o których mowa w zdaniu pierwszym, obejmują ubezpieczonych zgłoszonych przez płatnika do Zakładu od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia danego roku. Udostępnienie informacji następuje nieodpłatnie.

w art. 53 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

2. Dotacje i pożyczki, o których mowa w ust. 1, mogą być przeznaczone na uzupełnienie środków na wypłaty świadczeń gwarantowanych przez państwo, jeżeli przychody przekazywane na rachunek bankowy FUS nie zapewniają pełnej i terminowej wypłaty świadczeń finansowanych z przychodów FUS. Dotacje mogą być przeznaczone także na rekompensatę składek przekazywanych na rzecz otwartych funduszy emerytalnych.

w art. 68:

w ust. 1:

– w pkt 1 uchyla się lit. f,

– pkt 5 otrzymuje brzmienie:

5) orzekanie przez lekarzy orzeczników oraz osoby wykonujące samodzielny zawód medyczny dla potrzeb ustalania uprawnień do świadczeń z ubezpieczeń społecznych, innych świadczeń należących do właściwości Zakładu oraz dla celów realizacji zadań zleconych Zakładowi na podstawie innych ustaw, a także kontrola orzecznictwa o czasowej niezdolności do pracy;

– pkt 7 i 8 otrzymują brzmienie:

7) informowanie o zadaniach wykonywanych przez Zakład;

8) popularyzacja wiedzy o zabezpieczeniu społecznym i innych zadaniach wykonywanych przez Zakład.

ust. 2 otrzymuje brzmienie:

2. W ramach realizacji zadań określonych w ust. 1 pkt 5 Zakład:

1) udziela zamówień na opinie specjalistyczne lekarza konsultanta lub psychologa oraz wyniki obserwacji szpitalnej,

2) zawiera umowy, o których mowa w art. 85b ust. 1

– z wyłączeniem przepisów ustawy z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2024 r. poz. 1320, z późn. zm.).

po art. 68ab dodaje się art. 68ac:

Art. 68ac.

1. W Zakładzie jest prowadzony system teleinformatyczny służący do wymiany między Zakładem, Państwową Inspekcją Pracy oraz Szefem Krajowej Administracji Skarbowej danych i informacji niezbędnych do dokonywania analizy ryzyka naruszenia prawa i niewykonywania obowiązków z zakresu prawa pracy i legalności zatrudnienia, prawa podatkowego, ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego.

2. Dane i informacje, o których mowa w ust. 1, są wymieniane w drodze teletransmisji za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w ust. 1.

3. Szczegółowy zakres danych i informacji, o których mowa w ust. 1, oraz sposób ich wymiany określają porozumienia zawarte między Zakładem a Państwową Inspekcją Pracy oraz Szefem Krajowej Administracji Skarbowej.

w art. 68b:

ust. 1 otrzymuje brzmienie:

1. Certyfikat umożliwiający podpisywanie dokumentów elektronicznych z wykorzystaniem sposobu potwierdzania pochodzenia oraz integralności danych dostępnego w systemie teleinformatycznym Zakładu, o którym mowa w art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz.U. z 2025 r. poz. 501 i 1083 oraz z 2026 r. poz. 26), Zakład udostępnia:

1) pracownikom medycznym oraz osobom wykonującym:

a) zawód medyczny, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz.U. z 2025 r. poz. 450, 620, 637 i 1211),

b) czynności pomocnicze przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych, o których mowa w art. 24 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta (Dz.U. z 2024 r. poz. 581)

– upoważnionym do wykonywania czynności określonych w art. 41a ust. 1 ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty lub art. 54a ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa;

2) lekarzom konsultantom – dla celów wydawania opinii specjalistycznych w postępowaniach dotyczących realizacji zadań, o których mowa w art. 68 ust. 1 pkt 5.

ust. 3 otrzymuje brzmienie:

3. Informację o certyfikatach, o których mowa w ust. 1 pkt 1, Zakład udostępnia ministrowi właściwemu do spraw zdrowia w formie elektronicznej.

w art. 69 po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

2a. Skierowanie na rehabilitację leczniczą w ramach prewencji rentowej nie wymaga wydania decyzji.

w art. 73 w ust. 3:

pkt 5 otrzymuje brzmienie: zwierzchni nadzór nad:

a) wydawaniem orzeczeń dla potrzeb ustalania uprawnień do świadczeń z ubezpieczeń społecznych, innych świadczeń należących do właściwości Zakładu oraz dla celów realizacji zadań zleconych Zakładowi na podstawie innych ustaw,

b) kontrolą orzecznictwa o czasowej niezdolności do pracy;

po pkt 5 dodaje się pkt 5a w brzmieniu: określanie właściwości terenowych jednostek organizacyjnych Zakładu w zakresie realizacji zadań, o których mowa w art. 68 ust. 1 pkt 5, biorąc pod uwagę w szczególności względy ich dostępności dla osób zainteresowanych i potrzebę zapewnienia odpowiedniej obsady kadrowej;

w art. 77 uchyla się ust. 5;

w art. 80 pkt 5 otrzymuje brzmienie: poddania się badaniom lekarskim, badaniom psychologicznym lub badaniom przeprowadzanym przez osoby wykonujące samodzielny zawód medyczny, a także leczeniu lub rehabilitacji, jeżeli oczekuje się, że leczenie lub rehabilitacja przywróci zdolność do pracy lub spowodują, że zdolność do pracy zostanie zachowana.

w art. 83 w ust. 1 w pkt 5 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 6 w brzmieniu: odmowy skierowania na rehabilitację leczniczą w ramach prewencji rentowej.

po rozdziale 9 dodaje się rozdział 9a w brzmieniu:

Rozdział 9a

Orzekanie dla celów świadczeń, zasady i tryb wydawania orzeczeń

Art. 85a.

1. Zadania, o których mowa w art. 68 ust. 1 pkt 5, są realizowane w terenowych jednostkach organizacyjnych Zakładu przez lekarzy orzeczników oraz przez osoby wykonujące samodzielny zawód medyczny.

2. Fizjoterapeuta może wydawać orzeczenia w sprawach rehabilitacji leczniczej w ramach prewencji rentowej, o której mowa w art. 69 ust. 1 pkt 1, a pielęgniarka lub pielęgniarz w sprawach niezdolności do samodzielnej egzystencji, o której mowa w art. 13 ust. 5 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

3. Naczelnym Lekarzem Zakładu oraz zastępcą Naczelnego Lekarza Zakładu może być osoba posiadająca:

- 1) prawo wykonywania zawodu lekarza;
 - 2) tytuł specjalisty w zakresie jednej z dziedzin medycyny mającej zastosowanie w orzecznictwie lekarskim;
 - 3) co najmniej trzyletnie doświadczenie w pracy w orzecznictwie lekarskim.
4. Głównym lekarzem orzecznikiem, zastępcą głównego lekarza orzecznika oraz lekarzem inspektorem nadzoru orzecznictwa lekarskiego może być osoba posiadająca:

- 1) prawo wykonywania zawodu lekarza;
- 2) tytuł specjalisty w zakresie jednej z dziedzin medycyny mającej zastosowanie w orzecznictwie lekarskim;
- 3) co najmniej dziesięcioletni okres wykonywania zawodu lekarza w zakresie jednej z dziedzin medycyny mającej zastosowanie w orzecznictwie lekarskim.

5. Lekarzem orzecznikiem może być osoba:

- 1) posiadająca prawo wykonywania zawodu lekarza;
- 2) posiadająca tytuł specjalisty, albo
- 3) odbywająca szkolenie specjalizacyjne w określonej dziedzinie medycyny, która ukończyła moduł podstawowy właściwy dla danego szkolenia specjalizacyjnego lub trzeci rok tego szkolenia – w przypadku specjalizacji, dla których przewidziany został moduł jednolity szkolenia, albo
- 4) posiadająca co najmniej pięcioletni okres wykonywania zawodu lekarza – z wyłączeniem okresów wykonywania zawodu w celu odbycia stażu podyplomowego, wykonywania zawodu na podstawie warunkowego prawa wykonywania zawodu, wykonywania zawodu na podstawie prawa wykonywania zawodu na określony zakres czynności zawodowych, okres i miejsce zatrudnienia w podmiocie leczniczym.

6. Osobą wykonującą samodzielny zawód medyczny może być osoba posiadająca:

- 1) prawo wykonywania zawodu pielęgniarki albo pielęgniarza albo zawodu fizjoterapeuty;
- 2) tytuł specjalisty w dziedzinie pielęgniarstwa albo fizjoterapii;
- 3) co najmniej pięcioletni okres wykonywania zawodu pielęgniarki albo pielęgniarza albo zawodu fizjoterapeuty, z wyłączeniem okresu wykonywania zawodu pielęgniarki albo pielęgniarza na podstawie warunkowego prawa wykonywania zawodu, wykonywania zawodu przyznanego na określony zakres czynności zawodowych, okres i miejsce zatrudnienia w podmiocie wykonującym działalność leczniczą.

Art. 85b.

1. Lekarze orzecznicy oraz osoby wykonujące samodzielny zawód medyczny realizują zadania na podstawie umowy o pracę albo na podstawie umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia.

2. Naczelny Lekarz Zakładu, zastępca Naczelnego Lekarza Zakładu, lekarze inspektorzy nadzoru orzecznictwa lekarskiego, główni lekarze orzecznicy oraz zastępcy głównych lekarzy orzeczników realizują zadania określone w ustawie wyłącznie na podstawie umowy o pracę.

3. Wynagrodzenie zasadnicze osób wymienionych w ust. 1 i 2, z którymi jest zawarta umowa o pracę, ustala się z zastosowaniem mnożników kwoty przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w gospodarce narodowej w roku poprzedzającym ustalenie, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.

4. Wynagrodzenie zasadnicze, o którym mowa w ust. 3, ustala się proporcjonalnie do wymiaru czasu pracy.

5. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia, mnożniki do ustalenia wynagrodzenia zasadniczego, o którym mowa w ust. 3, mając na względzie charakter pracy osób, o których mowa w ust. 1 i 2, potrzebę zapewnienia odpowiedniego poziomu realizacji zadań przez Zakład oraz konieczność zapewnienia warunków obsady kadrowej orzecznictwa lekarskiego w Zakładzie.

Art. 85c.

1. Osoba zainteresowana jest kierowana na badania przeprowadzane przez lekarza orzecznika, osobę wykonującą samodzielny zawód medyczny, lekarza konsultanta lub psychologa, na badania dodatkowe lub na obserwację szpitalną w terminie wyznaczonym przez Zakład.

2. Zakład zawiadamia osobę zainteresowaną o terminie badania, badania dodatkowego lub obserwacji szpitalnej za potwierdzeniem odbioru i informuje o skutkach niestawiennictwa lub uniemożliwienia przeprowadzenia badania, badania dodatkowego lub obserwacji szpitalnej.

3. Zawiadomienie, o którym mowa w ust. 2, Zakład doręcza:

1) w sposób wskazany w art. 71ab ust. 1 i 1a – w przypadku osoby zainteresowanej posiadającej jednocześnie profil informacyjny w systemie teleinformatycznym Zakładu oraz adres do doręczeń elektronicznych wpisany do bazy adresów elektronicznych, o której mowa w art. 25 ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych albo

2) przez operatora pocztowego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe (Dz.U. z 2025 r. poz. 366, 820 i 1456), albo

3) przez pracowników Zakładu lub przez inne upoważnione osoby.

4. Zawiadomienie, o którym mowa w:

1) ust. 3 pkt 1, przekazuje się na piśmie w postaci elektronicznej;

2) ust. 3 pkt 2, przekazuje się na piśmie w postaci papierowej;

3) ust. 3 pkt 3, przekazuje się na piśmie w postaci papierowej, telefonicznie lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej, o których mowa w art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (Dz.U. z 2024 r. poz. 1513), w tym na adres do doręczeń elektronicznych albo na profil informacyjny w systemie teleinformatycznym Zakładu.

5. Zawiadomienie przekazane:

1) telefonicznie – ma skutek doręczenia, jeżeli rozmowa była rejestrowana, a osoba zainteresowana wyraziła zgodę na nagranie;

2) za pomocą środków komunikacji elektronicznej – ma skutek doręczenia, jeżeli doręczający otrzymał potwierdzenie jego otrzymania przez osobę zainteresowaną.

6. Jeżeli stan zdrowia stwierdzony w zaświadczeniu lekarskim wydanym przez lekarza, pod którego opieką lekarską znajduje się osoba zainteresowana, wystawione niewcześniejsz niż na miesiąc przed datą złożenia wniosku o świadczenie, uniemożliwia osobiste zgłoszenie się na badanie, może ono być przeprowadzone w miejscu pobytu osoby zainteresowanej, za jej zgodą.

7. W przypadku gdy osoba zainteresowana w terminie 7 dni od dnia wyznaczonego terminu badania, badania dodatkowego lub obserwacji szpitalnej albo ustania przyczyny niestawiennictwa lub uniemożliwienia przeprowadzenia badania, badania dodatkowego lub obserwacji szpitalnej złoży wniosek, w którym uprawdopodobni, że niestawiennictwo lub uniemożliwienie przeprowadzenia badania, badania dodatkowego lub obserwacji szpitalnej nastąpiło bez jej winy, Zakład wyznacza nowy termin badania, badania dodatkowego lub obserwacji szpitalnej.

8. W przypadku niezłożenia wniosku, o którym mowa w ust. 7, albo złożenia go po terminie, o którym mowa w ust. 7, Zakład umarza postępowanie w sprawie albo wstrzymuje wypłatę świadczenia.

Art. 85d.

1. W ramach realizacji zadań, o których mowa w art. 68 ust. 1 pkt 5, lekarze orzecznicy oraz osoby wykonujące samodzielny zawód medyczny wydają orzeczenia.

2. Lekarz orzecznik przy orzekaniu jest związany:

1) decyzją organu Państwowej Inspekcji Sanitarnej o stwierdzeniu choroby zawodowej albo o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej;

2) ustaleniami starosty o braku możliwości przekwalifikowania zawodowego.

3. Orzeczenie jest wydawane:

1) po przeprowadzeniu bezpośredniego badania osoby zainteresowanej oraz po analizie dokumentacji dołączonej do wniosku lub uzupełnionej w prowadzonym postępowaniu albo

2) na podstawie dokumentacji dołączonej do wniosku lub uzupełnionej w prowadzonym postępowaniu – jeżeli umożliwia ona dokonanie prawidłowej i kompleksowej oceny okoliczności wynikających z celu, dla którego jest wydawane orzeczenie.

4. Przed wydaniem orzeczenia dokumentacja dołączona do wniosku może zostać uzupełniona, w szczególności o dokumentację medyczną z przebiegu leczenia i rehabilitacji, opinię lekarza konsultanta lub psychologa, wyniki badań dodatkowych lub obserwacji szpitalnej.

5. Lekarz konsultant i psycholog wydają opinie po przeprowadzeniu bezpośredniego badania osoby zainteresowanej oraz po analizie dokumentacji medycznej lub zawodowej.

6. Badanie, o którym mowa w ust. 3 pkt 1 i ust. 5, może być przeprowadzone z wykorzystaniem systemów teleinformatycznych lub systemów łączności, jeżeli ten sposób badania umożliwi dokonanie prawidłowej i kompleksowej oceny okoliczności wynikających z celu, dla którego jest wydawane orzeczenie.

Art. 85e.

1. Orzeczenia, o których mowa w art. 85d ust. 1, zawierają:

1) datę wydania;

- 2) oznaczenie terenowej jednostki organizacyjnej, w której zostało wydane orzeczenie;
- 3) identyfikator orzeczenia, nadawany przez system teleinformatyczny Zakładu;
- 4) imię i nazwisko, numer PESEL osoby zainteresowanej, a w razie gdy nie nadano numeru PESEL – datę urodzenia, rodzaj, serię i numer dokumentu tożsamości;
- 5) ustalenia orzecznicze odnoszące się do celu wydania orzeczenia, wskazanego we wniosku o jego wydanie;
- 6) uzasadnienie;
- 7) pouczenie o prawie do wniesienia sprzeciwu albo braku tego prawa;
- 8) imię i nazwisko oraz stanowisko wydającego orzeczenie.

2. Orzeczenia są wydawane przy wykorzystaniu systemu teleinformatycznego Zakładu, w postaci dokumentu elektronicznego opatrzonego kwalifikowanym podpisem elektronicznym, kwalifikowaną pieczęcią elektroniczną, podpisem zaufanym, podpisem osobistym albo z wykorzystaniem sposobu potwierdzania pochodzenia oraz integralności danych dostępnego w systemie teleinformatycznym udostępnionym bezpłatnie przez Zakład.

3. W sprawach zadań zleconych Zakładowi na podstawie innych ustaw orzeczenie wydaje się w terminie 30 dni od dnia wpływu do Zakładu wniosku przekazanego przez podmiot uprawniony.

4. W sprawach świadczeń z ubezpieczeń społecznych oraz innych świadczeń należących do właściwości Zakładu orzeczenie wydaje się w terminie 30 dni od dnia wszczęcia postępowania o wydanie orzeczenia.

5. Do terminu, o którym mowa w ust. 3 i 4, nie wlicza się okresu:

- 1) uzupełnienia dokumentacji medycznej niezbędnej do wydania orzeczenia;
- 2) przeprowadzenia badania osoby zainteresowanej przez lekarza orzecznika, osobę wykonującą samodzielny zawód medyczny, lekarza konsultanta lub psychologa, o którym mowa w art. 68 ust. 2.

6. O terminie, o którym mowa w ust. 3 i 4, oraz okolicznościach, o których mowa w ust. 5, Zakład zawiadamia osobę zainteresowaną.

7. W przypadku przekroczenia terminu, o którym mowa w ust. 3 i 4, osoba zainteresowana może wnieść ponaglenie do Zakładu.

8. Do rozpatrzenia ponaglenia, o którym mowa w ust. 7, nie stosuje się art. 37 Kodeksu postępowania administracyjnego.

9. Ponaglenie, o którym mowa w ust. 7, rozpatruje się w terminie 7 dni od dnia jego wpływu do Zakładu.

10. W razie uznania ponaglenia za zasadne, Zakład niezwłocznie wyznacza termin wydania orzeczenia oraz wyjaśnia przyczyny przekroczenia terminu, o którym mowa w ust. 3 i 4.

11. Orzeczenie jest doręczane osobie zainteresowanej oraz podmiotom uprawnionym w przypadkach przewidzianych przepisami innych ustaw.

12. Orzeczenie jest doręczane w postaci elektronicznej albo w postaci jego wydruku, jeżeli doręczenie orzeczenia w postaci elektronicznej nie jest możliwe lub żąda tego osoba zainteresowana.

13. Wydruk orzeczenia zawiera informację, że orzeczenie zostało wydane w postaci elektronicznej przy wykorzystaniu systemu teleinformatycznego Zakładu i opatrzone kwalifikowanym podpisem elektronicznym, kwalifikowaną pieczęcią elektroniczną, podpisem zaufanym, podpisem osobistym

albo z wykorzystaniem sposobu potwierdzania pochodzenia oraz integralności danych dostępnego w systemie teleinformatycznym udostępnionym bezpłatnie przez Zakład.

14. Wydruk orzeczenia stanowi dowód tego, co zostało stwierdzone w orzeczeniu wydanym w postaci elektronicznej przy wykorzystaniu systemu teleinformatycznego Zakładu.

Art. 85f.

1. Od orzeczenia osobie zainteresowanej przysługuje sprzeciw, w terminie 14 dni od dnia doręczenia tego orzeczenia, z wyłączeniem orzeczeń wydawanych w postępowaniach, o których mowa w art. 59 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa.

2. Sprzeciw, o którym mowa w ust. 1, wnosi się do Zakładu.

3. Zakład nie rozpatruje sprzeciwu wniesionego po terminie, o którym mowa w ust. 1. W uzasadnionych przypadkach Zakład, na wniosek osoby zainteresowanej, może przywrócić termin na złożenie sprzeciwu, w szczególności w razie odrzucenia przez sąd odwołania od decyzji w przypadku określonym w art. 477° § 3¹ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. z 2024 r. poz. 1568, z późn. zm.⁴⁾).

4. Główny lekarz orzecznik albo zastępca głównego lekarza orzecznika, w terminie 14 dni od dnia wydania orzeczenia, może zgłosić zarzut wadliwości orzeczenia i przekazać sprawę do ponownego rozpatrzenia, z wyłączeniem orzeczeń wydawanych w postępowaniach, o których mowa w art. 59 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa. O zgłoszeniu zarzutu wadliwości orzeczenia Zakład niezwłocznie zawiadamia osobę zainteresowaną lub podmiot uprawniony do otrzymania orzeczenia w przypadkach przewidzianych przepisami innych ustaw.

5. W przypadku wniesienia sprzeciwu lub zgłoszenia zarzutu wadliwości orzeczenia wydanego przez lekarza orzecznika albo osobę wykonującą samodzielny zawód medyczny główny lekarz orzecznik albo zastępca głównego lekarza orzecznika kieruje sprawę do ponownego rozpatrzenia przez lekarza orzecznika.

6. Lekarz orzecznik przy wydawaniu orzeczenia, w wyniku ponownego rozpatrzenia sprawy w związku z wniesieniem sprzeciwu lub zgłoszeniem zarzutu wadliwości, nie jest związany zakresem wniesionego sprzeciwu lub zgłoszonego zarzutu wadliwości.

7. Przy wyznaczaniu lekarza orzecznika do ponownego rozpatrzenia sprawy uwzględnia się:

1) posiadaną przez lekarza specjalizację;

2) potrzebę dokonania prawidłowej i kompleksowej oceny okoliczności wynikających z celu, dla którego jest wydawane orzeczenie;

3) konieczność skierowania sprawy do innego lekarza orzecznika niż wydający orzeczenie – w przypadku gdy sprzeciw lub zarzut wadliwości dotyczy orzeczenia wydanego przez lekarza orzecznika.

8. W przypadku, o którym mowa w ust. 5, w sprawach szczególnie skomplikowanych główny lekarz orzecznik albo zastępca głównego lekarza orzecznika może skierować sprawę do ponownego rozpatrzenia przez trzech lekarzy orzeczników orzekających łącznie. Przepisy ust. 6 i 7 stosuje się odpowiednio.

9. Od orzeczenia wydanego w wyniku ponownego rozpatrzenia sprawy sprzeciw lub zarzut wadliwości orzeczenia nie przysługuje.

10. Do orzeczeń wydawanych w wyniku ponownego rozpatrzenia sprawy stosuje się odpowiednio art. 85c–85e.

11. Orzeczenie, wobec którego nie wniesiono sprzeciwu lub co do którego nie zgłoszono zarzutu wadliwości, albo orzeczenie wydane w wyniku ponownego rozpatrzenia sprawy stanowi podstawę do wydania decyzji w sprawie świadczenia albo do podjęcia rozstrzygnięcia w zakresie wskazanym przepisami innych ustaw.

Art. 85g.

1. Jeżeli w wyniku kontroli, o której mowa w art. 85h ust. 3 pkt 1, zostanie stwierdzony brak zgodności orzeczenia ze stanem faktycznym, z zasadami orzekania, z zebranymi dokumentami lub z przepisami dotyczącymi orzekania dla celów ustalania uprawnień do świadczeń z ubezpieczeń społecznych, innych świadczeń należących do właściwości Zakładu, realizacji zadań zleconych Zakładowi na podstawie innych ustaw, a także z przepisami dotyczącymi kontroli orzecznictwa o czasowej niezdolności do pracy, Prezes Zakładu uchyła orzeczenie i przekazuje sprawę do ponownego rozpatrzenia przez lekarza orzecznika.

2. Do orzeczeń wydawanych w wyniku ponownego rozpatrzenia sprawy w przypadkach, o których mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio art. 85c–85e oraz art. 85f ust. 5–7.

3. O uchyleniu orzeczenia poddanego kontroli lub o wydaniu orzeczenia w wyniku ponownego rozpatrzenia sprawy w przypadkach, o których mowa w ust. 1, Zakład informuje osobę zainteresowaną oraz podmiot uprawniony do otrzymania orzeczenia w przypadkach przewidzianych przepisami innych ustaw.

4. Od orzeczenia wydanego przez lekarza orzecznika w wyniku ponownego rozpatrzenia sprawy, w przypadkach, o których mowa w ust. 1, nie przysługuje sprzeciw, o którym mowa w art. 85f ust. 1, oraz zarzut wadliwości, o którym mowa w art. 85f ust. 4. Orzeczenie to stanowi podstawę do wydania decyzji w sprawie świadczenia albo do podjęcia rozstrzygnięcia w zakresie wskazanym przepisami innych ustaw.

Art. 85h.

1. Zwierzchni nadzór, o którym mowa w art. 73 ust. 3 pkt 5, nad wydawaniem orzeczeń dla celów, o których mowa w art. 68 ust. 1 pkt 5, w imieniu Prezesa Zakładu sprawuje Naczelny Lekarz Zakładu.

2. Zwierzchni nadzór Naczelny Lekarz Zakładu realizuje przy pomocy zastępcy Naczelnego Lekarza Zakładu oraz lekarzy inspektorów nadzoru orzecznictwa lekarskiego.

3. Zwierzchni nadzór obejmuje:

1) kontrolę orzeczeń wydanych przez lekarzy orzeczników oraz osoby wykonujące samodzielny zawód medyczny co do ich zgodności ze stanem faktycznym, z zasadami orzekania, z zebranymi dokumentami oraz z przepisami dotyczącymi orzekania dla celów ustalania uprawnień do świadczeń z ubezpieczeń społecznych, innych świadczeń należących do właściwości Zakładu, realizacji zadań zleconych Zakładowi na podstawie innych ustaw, a także z przepisami dotyczącymi kontroli orzecznictwa o czasowej niezdolności do pracy;

2) prawo uchylenia orzeczenia i przekazania sprawy do ponownego rozpatrzenia przez lekarza orzecznika, w wyniku kontroli, o której mowa w pkt 1;

3) określanie dobrych praktyk orzeczniczych dla lekarzy orzeczników i osób wykonujących samodzielny zawód medyczny;

4) prawo zlecenia uzupełnienia dokumentacji zgromadzonej w postępowaniu związanym z wydaniem orzeczenia o dokumentację medyczną z przebiegu leczenia lub rehabilitacji, o opinie specjalistyczne wydawane przez konsultantów Zakładu, o wyniki badań dodatkowych lub obserwacji szpitalnej, w wyniku kontroli, o której mowa w pkt 1.

4. Dobre praktyki orzecznicze, o których mowa w ust. 3 pkt 3, Prezes Zakładu ogłasza w Biuletynie Informacji Publicznej, o którym mowa w ustawie z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2022 r. poz. 902 oraz z 2025 r. poz. 1844).

Art. 85i.

1. W celu realizacji zadań, o których mowa w art. 68 ust. 1 pkt 5, podmioty udzielające świadczeń zdrowotnych są obowiązane do nieodpłatnego udostępniania Zakładowi dokumentacji medycznej:

1) w postaci papierowej – przez sporządzenie jej wyciągu, odpisu, kopii lub wydruku – poświadczonych za zgodność z oryginałem;

2) w postaci elektronicznej – za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej albo na informatycznym nośniku danych.

2. Podmiot udzielający świadczeń zdrowotnych udostępnia niezwłocznie dokumentację medyczną, o której mowa w ust. 1, nie później niż w terminie 14 dni od dnia otrzymania wniosku o jej udostępnienie.

Art. 85j.

1. Zadania związane z wydawaniem orzeczeń oraz kontrolą orzecznictwa o czasowej niezdolności do pracy, o których mowa w art. 68 ust. 1 pkt 5, mogą być realizowane przy wsparciu osób upoważnionych, wykonujących czynności pomocnicze w postępowaniu związanym z wydaniem orzeczenia.

2. Osoby upoważnione, o których mowa w ust. 1:

1) mogą być obecne, za zgodą osoby zainteresowanej, przy przeprowadzaniu badania lekarskiego;

2) są obowiązane do zachowania poufności wszelkich informacji i danych uzyskanych w związku z realizacją powierzonych zadań.

3. Obowiązek zachowania poufności przez osoby upoważnione, o których mowa w ust. 1, obowiązuje również po śmierci osoby, wobec której zostało wydane orzeczenie.

4. Osoby upoważnione, o których mowa w ust. 1, dopuszcza się do przetwarzania danych osobowych zawartych w dokumentacji związanej z wydaniem orzeczenia, na podstawie pisemnego upoważnienia udzielonego przez Zakład, po odbyciu przez te osoby przeszkolenia w zakresie ochrony danych osobowych organizowanego przez Zakład oraz po złożeniu pisemnego zobowiązania do zachowania w poufności przetwarzanych danych osobowych.

Ustawa o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa

w art. 9 dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

4. Niezależnie od liczby tytułów ubezpieczenia chorobowego ustala się jeden okres zasiłkowy. Dotyczy to również przypadku, o którym mowa w art. 17 ust. 1d.

w art. 17:

ust. 1 otrzymuje brzmienie:

1. Ubezpieczony traci prawo do zasiłku chorobowego za cały okres zwolnienia od pracy, w przypadku gdy w okresie orzeczonej niezdolności do pracy:

1) wykonuje pracę zarobkową lub

2) podejmuje aktywność niezgodną z celem tego zwolnienia.

po ust. 1 dodaje się ust. 1a–1e w brzmieniu:

1a. Pracą zarobkową, o której mowa w ust. 1 pkt 1, jest każda czynność mająca charakter zarobkowy, niezależnie od stosunku prawnego będącego podstawą jej wykonania, z wyłączeniem czynności incydentalnych, których podjęcia w okresie zwolnienia od pracy wymagają istotne okoliczności. Istotną okolicznością nie może być polecenie pracodawcy.

1b. Aktywnością niezgodną z celem zwolnienia od pracy, o której mowa w ust. 1 pkt 2, są wszelkie działania utrudniające lub wydłużające proces leczenia lub rekonwalescencję, z wyłączeniem zwykłych czynności dnia codziennego lub czynności incydentalnych, których podjęcia w okresie zwolnienia od pracy wymagają istotne okoliczności.

1c. W przypadku spełniania warunków podlegania ubezpieczeniom społecznym z co najmniej dwóch tytułów do tych ubezpieczeń niezdolność do pracy z powodu choroby dotyczy każdego z tych tytułów, dla których odrębnie wystawia się zwolnienie od pracy.

1d. Jeżeli jednak praca zarobkowa w ramach określonego tytułu może być wykonywana z uwagi na rodzaj tej pracy, na żądanie ubezpieczonego można nie wystawić zwolnienia od pracy z tego tytułu.

1e. W przypadku, o którym mowa w ust. 1d, ubezpieczony jest obowiązany poinformować płatnika składek, o którym mowa w art. 61 ust. 1 pkt 1, o okresie, na który zostało mu wystawione zwolnienie od pracy z innego tytułu.

uchyla się ust. 3,

dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

4. Zasady określone w ust. 1–2 stosuje się odpowiednio do osoby uprawnionej do zasiłku chorobowego za okres po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego.

w art. 18:

ust. 3 otrzymuje brzmienie:

3. O okolicznościach, o których mowa w ust. 1 i 2, orzeka lekarz orzecznik Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Orzeczenie lekarza orzecznika jest wydawane na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych.

uchyla się ust. 4–6;

w art. 23 ust. 6 otrzymuje brzmienie:

6. Orzeczenia lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, o których mowa w ust. 2 i 5, są wydawane na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych.

w art. 56:

w ust. 2 pkt 7 otrzymuje brzmienie:

7) informacje o posiadaniu upoważnienia, o którym mowa w art. 54 ust. 1.

ust. 5 otrzymuje brzmienie:

5. Zakład Ubezpieczeń Społecznych:

1) udostępnia właściwym jednostkom organizacyjnym samorządu zawodowego lekarzy i lekarzy dentyków oraz organom określonym w ustawie z dnia 2 grudnia 2009 r. o izbach lekarskich (Dz.U. z 2021 r. poz. 1342 oraz z 2023 r. poz. 1234) dla celów postępowania w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej lekarza i lekarza dentyki:

a) informacje zgromadzone w rejestrze, o którym mowa w ust. 1, oraz w rejestrze, o którym mowa w art. 55b ust. 1,

b) informacje dotyczące kontroli, o której mowa w art. 59 ust. 1, oraz dokumenty zgromadzone w postępowaniach związanych z kontrolą,

c) informacje dotyczące cofnięcia upoważnienia do wystawiania zaświadczeń lekarskich, o którym mowa w art. 60 ust. 1–2, oraz dokumenty zgromadzone w tych postępowaniach;

2) udostępnia systemowi informacji w ochronie zdrowia, o którym mowa w ustawie z dnia 28 kwietnia 2011 r. o systemie informacji w ochronie zdrowia, informacje zgromadzone w rejestrze, o którym mowa w ust. 1;

3) jest uprawniony, w celu udzielenia upoważnienia, o którym mowa w art. 54 ust. 1, albo w celu weryfikacji danych zgromadzonych w rejestrze, o którym mowa w ust. 1, do korzystania z informacji zgromadzonych w Centralnym Rejestrze Lekarzy i Lekarzy Dentyków Rzeczypospolitej Polskiej, Centralnym Rejestrze Felczerów prowadzonym przez Naczelną Radę Lekarską oraz rejestrach lekarzy prowadzonych przez okręgowe rady lekarskie.

w art. 59:

ust. 1 otrzymuje brzmienie:

1. Prawidłowość orzekania o czasowej niezdolności do pracy z powodu choroby albo orzekania o konieczności osobistego sprawowania przez ubezpieczonego opieki nad chorym członkiem rodziny oraz wystawiania zaświadczeń lekarskich podlega kontroli.

ust. 3 i 4 otrzymują brzmienie:

3. W celu kontroli Zakład Ubezpieczeń Społecznych może:

1) skierować ubezpieczonego na badanie do lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych lub do lekarza konsultanta, o którym mowa w art. 68 ust. 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, w wyznaczonym miejscu albo w miejscu jego pobytu;

2) skierować ubezpieczonego na badania pomocnicze;

3) zażądać od wystawiającego zaświadczenie lekarskie lub od podmiotu udzielającego świadczeń zdrowotnych, w którym wystawiono zaświadczenie lekarskie, udostępnienia dokumentacji medycznej dotyczącej ubezpieczonego lub chorego członka rodziny, stanowiącej podstawę wydania zaświadczenia lekarskiego lub udzielenia wyjaśnień i informacji w sprawie;

4) zażądać od ubezpieczonego udzielenia wyjaśnień i informacji w sprawie.

4. Ubezpieczony jest obowiązany udostępnić posiadaną dokumentację medyczną lekarzowi przeprowadzającemu badanie, o którym mowa w ust. 3 pkt 1.

po ust. 4 dodaje się ust. 4a w brzmieniu:

4a. Do udostępniania dokumentacji medycznej, o której mowa w ust. 3 pkt 3, stosuje się odpowiednio art. 85i ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych.

w art. 60:

ust. 2 otrzymuje brzmienie:

2. W przypadku powtarzającego się naruszania zasad określonych w art. 55 ust. 1–3, art. 55a ust. 6, 7 i 9, art. 57 oraz art. 59 ust. 3 pkt 3 Zakład Ubezpieczeń Społecznych może, w drodze decyzji, cofnąć upoważnienie, o którym mowa w art. 54 ust. 1, na okres nieprzekraczający 3 miesięcy od dnia, w którym decyzja stała się ostateczna.

ust. 4 i 5 otrzymują brzmienie:

4. Od decyzji, o której mowa w ust. 1–2a, stronie przysługuje prawo do wniesienia wniosku do Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o ponowne rozpatrzenie sprawy, na zasadach dotyczących decyzji wydanej w pierwszej instancji przez ministra. Do wniosku stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące odwołań od decyzji, określone w Kodeksie postępowania administracyjnego.

5. Do decyzji, o których mowa w ust. 1–2a i art. 54, stosuje się przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego.

w art. 61b:

ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

1. Postępowanie w sprawie przyznania i wypłaty zasiłku wszczyna się na wniosek złożony:

1) w postaci papierowej lub w postaci elektronicznej – jeżeli płatnikiem zasiłku jest płatnik składek;

2) w postaci papierowej lub w formie dokumentu elektronicznego podpisanego kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym, podpisem osobistym albo z wykorzystaniem sposobu potwierdzania pochodzenia oraz integralności danych dostępnego w systemie teleinformatycznym udostępnionym bezpłatnie przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych na elektroniczną skrzynkę podawczą Zakładu Ubezpieczeń Społecznych lub na adres do doręczeń elektronicznych – jeżeli płatnikiem zasiłku jest Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

2. Postępowanie w sprawie przyznania i wypłaty zasiłku chorobowego wszczyna się:

1) jeżeli płatnikiem zasiłku jest płatnik składek – na podstawie:

a) zaświadczenia lekarskiego, o którym mowa w art. 55 ust. 1, udostępnionego na profilu informacyjnym płatnika składek albo

b) wydruku zaświadczenia lekarskiego, o którym mowa w art. 55a ust. 6, albo zaświadczenia lekarskiego, o którym mowa w art. 55a ust. 7, dostarczonych przez ubezpieczonego;

2) jeżeli płatnikiem zasiłku jest Zakład Ubezpieczeń Społecznych – na podstawie:

a) wydruku zaświadczenia lekarskiego, o którym mowa w art. 55a ust. 6, albo zaświadczenia lekarskiego, o którym mowa w art. 55a ust. 7, dostarczonych przez ubezpieczonego albo płatnika składek upoważnionego przez ubezpieczonego, albo

b) wniosku, o którym mowa w ust. 1 pkt 2.

po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

2a. Postępowanie w sprawie przyznania i wypłaty zasiłku opiekuńczego z tytułu opieki nad chorym członkiem rodziny wszczyna się:

1) jeżeli płatnikiem zasiłku jest płatnik składek – na podstawie:

a) zaświadczenia lekarskiego, o którym mowa w art. 55 ust. 1, udostępnionego na profilu informacyjnym płatnika składek albo

b) wydruku zaświadczenia lekarskiego, o którym mowa w art. 55a ust. 6, albo zaświadczenia lekarskiego, o którym mowa w art. 55a ust. 7, dostarczonych przez ubezpieczonego,

c) wniosku, o którym mowa w ust. 1 pkt 1;

2) jeżeli płatnikiem zasiłku jest Zakład Ubezpieczeń Społecznych – na podstawie:

a) wydruku zaświadczenia lekarskiego, o którym mowa w art. 55a ust. 6, albo zaświadczenia lekarskiego, o którym mowa w art. 55a ust. 7, dostarczonych przez ubezpieczonego albo płatnika składek upoważnionego przez ubezpieczonego,

b) wniosku, o którym mowa w ust. 1 pkt 2.

ust. 4 otrzymuje brzmienie:

4. Do wniosku, o którym mowa w ust. 1, dołącza się dokumenty niezbędne do przyznania i wypłaty zasiłku lub kopie tych dokumentów potwierdzone za zgodność z oryginałem, lub elektroniczne kopie tych dokumentów.

po ust. 5 dodaje się ust. 5a i 5b w brzmieniu:

5a. W przypadku, o którym mowa w ust. 5, wnioski oraz dokumenty niezbędne do przyznania i wypłaty zasiłku, stanowiące załącznik do wniosku złożonego w formie dokumentu elektronicznego podpisanego kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym, podpisem osobistym albo z wykorzystaniem sposobu potwierdzania pochodzenia oraz integralności danych dostępnego w systemie teleinformatycznym udostępnionym bezpłatnie przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych na elektroniczną skrzynkę podawczą Zakładu Ubezpieczeń Społecznych lub na adres do doręczeń elektronicznych, są równoważne pod względem skutków prawnych dokumentowi opatrzonemu przez ubezpieczonego własnoręcznym podpisem.

5b. W przypadku wątpliwości co do zgodności kopii wniosku o zasiłek lub dokumentów niezbędnych do przyznania i wypłaty zasiłku z oryginałem płatnik zasiłku może żądać przedłożenia oryginału wniosku o zasiłek lub dokumentów niezbędnych do przyznania i wypłaty zasiłku.

w art. 68:

ust. 1 otrzymuje brzmienie:

1. Zakład Ubezpieczeń Społecznych jest uprawniony do przeprowadzania kontroli ubezpieczonych oraz osób po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego co do prawidłowości wykorzystywania zwolnień od pracy zgodnie z ich celem.

po ust. 1 dodaje się ust. 1a–1e w brzmieniu:

1a. Płatnicy składek, o których mowa w art. 61 ust. 1 pkt 1, są uprawnieni do przeprowadzania kontroli ubezpieczonych, którym wypłacają zasiłki, co do prawidłowości wykorzystywania zwolnień od pracy zgodnie z ich celem.

1b. Zakład Ubezpieczeń Społecznych przeprowadza kontrolę co do prawidłowości wykorzystywania zwolnień od pracy ubezpieczonych, którym zasiłki wypłacają płatnicy składek, o których mowa w art. 61 ust. 1 pkt 1, na wniosek tych płatników składek lub z urzędu.

1c. Kontrolą, o której mowa w ust. 1–1b, obejmuje się również ubezpieczonych oraz osoby po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego, które nie mogą wykonywać pracy z przyczyn określonych w art. 6 ust. 2 pkt 1 i 1a.

1d. Płatnicy składek są uprawnieni do przeprowadzania kontroli co do prawidłowości wykorzystywania zwolnień od pracy zgodnie z ich celem dla celów wypłaty wynagrodzenia za czas niezdolności do pracy, o którym mowa w art. 92 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy.

1e. Wątpliwości, czy zwolnienie od pracy było wykorzystywane niezgodnie z jego celem, rozstrzyga właściwa jednostka organizacyjna Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, uzyskując w miarę potrzeby opinię lekarza, który wystawił zwolnienie lekarskie, lub lekarza orzecznika.

uchyla się ust. 2

po art. 68 dodaje się art. 68a–68g w brzmieniu:

Art. 68a.

1. Kontrola, o której mowa w art. 68, obejmuje zwolnienia z powodu niezdolności do pracy, za które przysługuje zasiłek chorobowy, świadczenie rehabilitacyjne albo wynagrodzenie za czas niezdolności do pracy, o którym mowa w art. 92 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy, oraz zwolnienia z powodu konieczności osobistego sprawowania opieki, za które przysługuje zasiłek opiekuńczy.

2. Kontrola polega na ustaleniu, czy osoba kontrolowana nie podejmuje działań określonych w art. 17 ust. 1, a w przypadku zasiłku opiekuńczego również na ustaleniu, czy poza ubezpieczonym nie ma innych członków rodziny pozostających we wspólnym gospodarstwie domowym, mogących zapewnić opiekę, chyba że dotyczy to sprawowania opieki nad chorym dzieckiem w wieku do 2 lat.

3. Kontrola jest dokonywana w miarę potrzeb, bez ustalania z góry stałych jej terminów, a nasilana szczególnie w okresach, w których występuje zwiększona absencja z powodu choroby lub sprawowania opieki.

4. Kontrola jest dokonywana z wykorzystaniem środków adekwatnych i proporcjonalnych do celu kontroli, z poszanowaniem prywatności osoby kontrolowanej oraz innych osób przebywających w miejscu kontroli oraz w sposób wolny od ryzyka pogorszenia się stanu zdrowia osoby kontrolowanej i zakłócania procesu leczenia lub rekonwalescencji, a czas jej trwania jest ograniczony do okresu niezbędnego do dokonania ustaleń z tej kontroli.

Art. 68b.

1. Wszczęcie kontroli, o której mowa w art. 68, następuje z urzędu, na podstawie upoważnienia do przeprowadzenia kontroli udzielonego kontrolującemu.

2. Wszczęcie kontroli następuje przez okazanie osobie kontrolowanej upoważnienia, o którym mowa w ust. 1.

3. Upoważnienie, o którym mowa w ust. 1, zawiera:

- 1) wskazanie podstawy prawnej do przeprowadzenia kontroli;
- 2) oznaczenie jednostki organizacyjnej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych albo płatnika składek;
- 3) datę i miejsce wystawienia upoważnienia;
- 4) imię i nazwisko kontrolującego wraz z podaniem:
 - a) numeru legitymacji służbowej – w przypadku kontroli dokonywanej przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych,
 - b) numeru legitymacji pracowniczej lub dokumentu tożsamości i daty wydania tego dokumentu – w przypadku kontroli dokonywanej przez płatnika składek;
- 5) wskazanie zakresu kontroli;
- 6) podpis osoby udzielającej upoważnienia.

Art. 68c.

1. Czynności kontrolne są prowadzone w miejscu zamieszkania, miejscu pobytu, miejscu pracy osoby kontrolowanej lub w miejscu wykonywania przez nią pozarolniczej działalności lub w innym miejscu, jeżeli jest to konieczne ze względu na cel kontroli.

2. Kontrolującemu przysługuje uprawnienie do:

- 1) wstępu do miejsca przeprowadzania kontroli,
- 2) legitymowania osoby kontrolowanej wyłącznie w celu ustalenia tożsamości,
- 3) żądania oraz odbierania informacji od osoby kontrolowanej, jej płatnika składek lub lekarza leczącego,
- 4) dostępu do danych ubezpieczonego i płatnika składek gromadzonych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych na koncie ubezpieczonego i koncie płatnika składek

– jeżeli jest to uzasadnione celem prowadzonej kontroli.

3. Kontrolujący jest obowiązany do:

- 1) okazania osobie kontrolowanej lub osobie przebywającej w miejscu przeprowadzania kontroli legitymacji służbowej albo pracowniczej oraz upoważnienia do przeprowadzenia kontroli;
- 2) poinformowania osoby kontrolowanej o jej uprawnieniach, w tym o możliwości zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli;
- 3) zachowania w tajemnicy wszelkich informacji dotyczących prywatności osoby kontrolowanej pozyskanych w czasie kontroli.

Art. 68d. Osoba kontrolowana jest obowiązana do:

- 1) umożliwienia przeprowadzenia kontroli;
- 2) udostępnienia kontrolującemu na jego żądanie informacji w zakresie kontroli;
- 3) składania wyjaśnień w zakresie kontroli na żądanie kontrolującego.

Art. 68e.

1. Ustalenia kontroli opisuje się w protokole kontroli, który zawiera:

- 1) oznaczenie jednostki organizacyjnej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych albo płatnika składek;
- 2) datę, godzinę i miejsce przeprowadzenia kontroli;
- 3) dane osoby kontrolowanej:
 - a) imię i nazwisko,
 - b) numer PESEL, a w razie gdy nie nadano numeru PESEL – datę urodzenia, rodzaj, serię i numer dokumentu tożsamości,
 - c) miejsce zamieszkania lub pobytu,
 - d) miejsce pracy;
- 4) dane osób kontrolujących:
 - a) imię i nazwisko,
 - b) numer legitymacji służbowej – w przypadku kontroli dokonywanej przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych,
 - c) numer legitymacji pracowniczej lub dokumentu tożsamości i datę wydania tego dokumentu – w przypadku kontroli dokonywanej przez płatnika składek;
- 5) okres orzeczonej niezdolności do pracy albo okres konieczności sprawowania opieki;
- 6) numer zaświadczenia lekarskiego o czasowej niezdolności do pracy albo oznaczenie decyzji o przyznaniu świadczenia rehabilitacyjnego;
- 7) imię i nazwisko lekarza, który wydał zaświadczenie o czasowej niezdolności do pracy;
- 8) opis dokonanych ustaleń;
- 9) pouczenie o prawie złożenia zastrzeżeń;
- 10) podpis osoby kontrolowanej;
- 11) wzmiankę o odmowie podpisania protokołu przez osobę kontrolowaną – w przypadku odmowy podpisania protokołu;
- 12) podpis osoby kontrolującej.

2. Protokół kontroli sporządza się w dwóch egzemplarzach, z których jeden doręcza się osobie kontrolowanej.

3. Zmiany protokołu kontroli dokonuje się przez wydanie aneksu do protokołu kontroli.

4. Osoba kontrolowana ma prawo w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu kontroli lub aneksu do protokołu kontroli złożyć zastrzeżenia do ustaleń w nich zawartych, wskazując równocześnie stosowne środki dowodowe.

5. Zakład Ubezpieczeń Społecznych rozpatruje zgłoszone zastrzeżenia. O sposobie rozpatrzenia zastrzeżeń osobę kontrolowaną informuje się na piśmie.

6. Do aneksu do protokołu kontroli sporządzonego w wyniku rozpatrzenia zgłoszonych zastrzeżeń nie stosuje się ust. 4.

7. Protokół kontroli stanowi podstawę do wszczęcia przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych postępowania w sprawie ustania prawa do zasiłku chorobowego, zasiłku opiekuńczego lub świadczenia rehabilitacyjnego oraz stanowi dowód w tym postępowaniu, chyba że z protokołu lub z uwzględnionych do niego zastrzeżeń nie wynika, że zwolnienie od pracy było wykorzystywane niezgodnie z jego celem.

Art. 68f.

1. Zakład Ubezpieczeń Społecznych, z urzędu lub na wniosek płatnika składek, jest uprawniony do formalnej kontroli zaświadczeń lekarskich obejmującej zwolnienia z powodu niezdolności do pracy, za które przysługuje zasiłek chorobowy lub wynagrodzenie za czas niezdolności do pracy, o którym mowa w art. 92 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy, oraz zwolnienia z powodu konieczności osobistego sprawowania opieki, za które przysługuje zasiłek opiekuńczy.

2. Kontrola, o której mowa w ust. 1, polega na sprawdzeniu, czy zaświadczenie zostało wydane zgodnie z przepisami w sprawie zasad i trybu wystawiania zaświadczeń lekarskich.

Art. 68g. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia, wzór upoważnienia do przeprowadzenia kontroli prawidłowości wykorzystywania zwolnień od pracy i wzór protokołu tej kontroli, uwzględniając elementy upoważnienia i protokołu kontroli określone odpowiednio w art. 68b ust. 3 i art. 68e ust. 1.

w art. 69 wyrazy „art. 61b ust. 1, 3 i 4” zastępuje się wyrazami „art. 61b ust. 1, 3, 4 i 5b” oraz wyrazy „art. 63–68” zastępuje się wyrazami „art. 63–68f” oraz po wyrazach „art. 61b ust. 6” dodaje się wyrazy „i art. 68g”

KKS

w art. 113 w § 3 w pkt 2 po wyrazach „art. 18 § 1,” dodaje się wyrazy „art. 213 § 1c,”

w art. 80cb w § 1 w pkt 3 skreśla się wyraz „jednorazowej”;

po art. 80cb dodaje się art. 80cc w brzmieniu:

Art. 80cc.

§ 1. Kto, działając w imieniu lub interesie raportującego dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów, wbrew przepisom ustawy z dnia 9 marca 2017 r. o wymianie informacji podatkowych z innymi państwami, nie dopełnia obowiązku:

- 1) stosowania procedur należytej staranności, w tym gromadzenia wymaganej dokumentacji,
- 2) przekazania Szefowi Krajowej Administracji Skarbowej informacji o użytkownikach kryptoaktywów,
- 3) rejestracji w Rzeczypospolitej Polskiej zgodnie z art. 88zf ust. 1 tej ustawy,
- 4) usunięcia w terminie nieprawidłowości wskazanych w wyniku kontroli, o którym mowa w art. 88zm ust. 4 tej ustawy,

podlega karze grzywny do 180 stawek dziennych.

§ 2. W wypadku mniejszej wagi, sprawca czynu zabronionego określonego w § 1 podlega karze grzywny za wykroczenie skarbowe.

Ustawa o spółdzielniach mieszkaniowych

w art. 8³ po ust. 1¹ dodaje się ust. 1²–1⁶ w brzmieniu:

1². Pełnomocnikiem członka spółdzielni będącego osobą fizyczną może być:

- 1) osoba bliska członka z wyłączeniem osób pozostających faktycznie we wspólnym pożyciu;
- 2) adwokat lub radca prawny;
- 3) inny członek tej samej spółdzielni.

1³. Do pełnomocnictwa udzielonego osobie bliskiej dołącza się oświadczenie, w którym pełnomocnik potwierdza pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń, wynikającej z art. 27^{3a}, że spełnia wymóg, o którym mowa w ust. 1² pkt 1. W oświadczeniu zamieszcza się klauzulę w brzmieniu: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”.

1⁴. Pełnomocnictwo udzielone osobie bliskiej bez dołączonego oświadczenia, o którym mowa w ust. 1³ zdanie pierwsze, jest nieważne.

1⁵. Członek spółdzielni lub pełnomocnik jest obowiązany do doręczenia spółdzielni pełnomocnictwa, a w przypadku gdy pełnomocnikiem jest osoba bliska członka – również oświadczenia, o którym mowa w ust. 1³ zdanie pierwsze, nie później niż 3 dni przed terminem posiedzenia walnego zgromadzenia lub jego pierwszej części.

1⁶. Pełnomocnik nie może brać udziału w głosowaniu, którego przedmiotem jest wybór i odwołanie członków rady nadzorczej lub członków zarządu spółdzielni.

po art. 27³ dodaje się art. 27^{3a} w brzmieniu:

Art. 27^{3a}. Kto składa fałszywe oświadczenie, o którym mowa w art. 8³ ust. 1³ zdanie pierwsze, podlega karze grzywny.

w art. 27⁴ po wyrazach „art. 27³” dodaje się wyrazy „i art. 27^{3a}”

w art. 49 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

1. Jeżeli przed upływem 24 miesięcy od dnia wejścia ustawy w życie spółdzielnia nie podejmie czynności, o których mowa w art. 41 i art. 42, a nie toczy się postępowanie sądowe w trybie art. 43 ust. 5, sąd na wniosek osoby, której zgodnie z przepisami ustawy przysługuje, z zastrzeżeniem art. 36, prawo żądania przeniesienia na nią własności lokalu należącego przed tym dniem do spółdzielni, orzeka o ustanowieniu odrębnej własności lokalu mieszkalnego lub lokalu o innym przeznaczeniu, na zasadach określonych w art. 39–43.

art. 49¹ otrzymuje brzmienie:

Art. 49¹. Jeżeli spółdzielnia uchyla się jedynie od złożenia oświadczenia woli o ustanowieniu albo przeniesieniu odrębnej własności lokalu na rzecz osoby, o której mowa w art. 49 ust. 1, osoba ta może wystąpić do sądu z powództwem o zobowiązanie spółdzielni do złożenia odpowiedniego oświadczenia woli.

Prawo o ustroju sądów powszechnych

w art. 70 § 3a otrzymuje brzmienie:

§ 3a. Orzeczenie lekarza orzecznika, o którym mowa w § 1 i 2, jest wydawane na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2025 r. poz. 350, z późn. zm.13)). Sprzeciw od orzeczenia lekarza orzecznika przysługuje zainteresowanemu sędziemu lub kolegium właściwego sądu.

w art. 94:

§ 1b otrzymuje brzmienie:

§ 1b. W razie ujawnienia u sędziego choroby, co do której zachodzi podejrzenie, że powstała w związku ze szczególnymi właściwościami lub warunkami wykonywania czynności sędziego, prezes danego sądu kieruje sędziego do lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z urzędu lub na wniosek sędziego. Orzeczenie lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych jest wydawane na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych.

§ 1d otrzymuje brzmienie:

§ 1d. Koszty badania i wydania orzeczenia lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych pokrywa Skarb Państwa ze środków pozostających w dyspozycji Ministra Sprawiedliwości.

w art. 94b § 1 otrzymuje brzmienie:

§ 1. Oceny uszczerbku na zdrowiu oraz jego związku z wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową, a także ustalenia związku śmierci sędziego lub sędziogo w stanie spoczynku z takim wypadkiem lub chorobą dokonuje, w formie orzeczenia, lekarz orzecznik Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Orzeczenie lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych jest wydawane na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych. Koszty badania i wydania orzeczenia pokrywa Skarb Państwa ze środków pozostających w dyspozycji Ministra Sprawiedliwości.

w art. 94d § 6 i 7 otrzymują brzmienie:

§ 6. Orzeczenie lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, o którym mowa w § 3 i 4, jest wydawane na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych.

§ 7. Koszty badania i wydania orzeczenia lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, o którym mowa w § 3 i 4, pokrywa Skarb Państwa ze środków pozostających w dyspozycji Ministra Sprawiedliwości.

w art. 147 § 4 otrzymuje brzmienie:

§ 4. W sądach mogą być zatrudniani asystenci sędziów na stanowiskach młodszego asystenta sędziego, asystenta sędziego i starszego asystenta sędziego (stanowiska asystenckie). Ilekroć w przepisach jest mowa o asystentach sędziów, rozumie się przez to osoby zatrudnione na stanowiskach młodszego asystenta sędziego, asystenta sędziego i starszego asystenta sędziego.

w art. 149 w § 1a po wyrazach „asystenta sędziego” dodaje się wyrazy „lub starszego asystenta sędziego”

w art. 155:

po § 1 dodaje się § 1a–1c w brzmieniu:

§ 1a. Na stanowisku młodszego asystenta sędziego może być zatrudniony ten, kto:

- 1) jest obywatelem Rzeczypospolitej Polskiej i korzysta z pełni praw cywilnych i obywatelskich;
- 2) jest nieskazitelnego charakteru;

3) jest studentem jednolitych studiów magisterskich na kierunku prawo i ukończył trzeci rok tych studiów;

4) ukończył 20 lat.

§ 1b. Na stanowisku asystenta sędziego może być zatrudniony ten, kto spełnia wymagania określone w § 1a pkt 1, 2 i 4 oraz ukończył wyższe studia prawnicze w Polsce i uzyskał tytuł magistra lub zagraniczne uznane w Polsce.

§ 1c. Na stanowisku starszego asystenta sędziego może być zatrudniony ten, kto spełnia wymagania określone w § 1a pkt 1, 2 i 4, ukończył wyższe studia prawnicze w Polsce i uzyskał tytuł magistra lub zagraniczne uznane w Polsce oraz:

1) zajmował stanowisko młodszego asystenta sędziego lub asystenta sędziego przez co najmniej siedem lat, albo

2) zdał egzamin sędziowski, prokuratorski, adwokacki, radcowski, notarialny albo komorniczy lub uzyskał wpis na listę adwokatów albo wpis na listę radców prawnych albo został powołany przez Ministra Sprawiedliwości na stanowisko notariusza albo na stanowisko komornika sądowego.

uchyla się § 2,

uchyla się § 3b,

po § 3b dodaje się § 3c–3f w brzmieniu:

§ 3c. Asystenta sędziego zatrudnia się na stanowisku:

1) młodszego asystenta sędziego – na podstawie umowy o pracę na czas określony nie dłuższy niż 33 miesiące;

2) asystenta sędziego – na podstawie umowy o pracę na czas określony.

§ 3d. Asystenta sędziego zatrudnionego na stanowisku młodszego asystenta sędziego, który ukończył wyższe studia prawnicze w Polsce i uzyskał tytuł magistra lub zagraniczne uznane w Polsce, przenosi się na stanowisko asystenta sędziego.

§ 3e. Z asystentem sędziego zatrudnionym na stanowisku asystenta sędziego, który ukończył staż asystencki albo jest zwolniony z obowiązku jego odbycia, zawiera się umowę o pracę na czas nieokreślony.

§ 3f. Asystent sędziego zatrudniony na stanowisku młodszego asystenta jest obowiązany niezwłocznie powiadomić prezesa sądu o skreśleniu z listy studentów.

§ 6 otrzymuje brzmienie:

§ 6. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, minimalną i maksymalną wysokość wynagrodzenia zasadniczego asystentów sędziów zatrudnionych na stanowiskach młodszego asystenta sędziego, asystenta sędziego i starszego asystenta sędziego, biorąc pod uwagę kwalifikacje i doświadczenie zawodowe oraz rodzaj i charakter czynności wykonywanych przez asystentów sędziów.

w art. 155a w § 6 wyrazy „asystenta sędziego” zastępuje się wyrazami „młodszego asystenta sędziego, asystenta sędziego lub starszego asystenta sędziego”;

w art. 155ca:

uchyla się § 2,

§ 3 otrzymuje brzmienie: „,

§ 3. Z obowiązku odbycia stażu asystenckiego są zwolnione osoby, które spełniają warunki,

w art. 155cb w § 2 skreśla się wyrazy „na stanowisku”

w art. 155d:

w § 1 wyrazy „asystenta sędziego” zastępuje się wyrazem „asystenckie”

w § 2 wyrazy „asystenta sędziego” zastępuje się wyrazem „asystenckiego”

w art. 155e w § 3 w zdaniu pierwszym po wyrazach „asystenta sędziego” dodaje się wyrazy „za-trudnionego na stanowisku asystenta sędziego albo starszego asystenta sędziego”.

KPW

w art. 24 w § 1a po wyrazach „określone w” dodaje się wyrazy „art. 82 § 1–3, 4 i 5,”

w art. 45 w § 1 we wprowadzeniu do wyliczenia wyrazy „ma prawo” zastępuje się wyrazami „i Straż Graniczna mają prawo”;

w art. 51:

w § 2 wyrazy „podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny” zastępuje się wyrazami „podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny nie niższej niż 1000 złotych”;

po § 2 dodaje się § 2a w brzmieniu:

§ 2a. Tej samej karze podlega, kto dopuszcza się czynu określonego w § 1 w zakładzie leczniczym w rozumieniu ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz.U. z 2025 r. poz. 450, 620, 637 i 1211) lub w trakcie akcji medycznej w rozumieniu ustawy z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (Dz.U. z 2025 r. poz. 91 i 637), lub w siedzibie organu administracji rządowej, innego organu państwowego lub samorządu terytorialnego.

w art. 82:

w § 1, 2, 4 i 5 wyrazy „podlega karze aresztu, grzywny albo karze nagany” zastępuje się wyrazami „podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny”,

w § 3 wyrazy „podlega karze aresztu, ograniczenia wolności, grzywny albo karze nagany” zastępuje się wyrazami „podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny”.

w art. 96:

§ 1a otrzymuje brzmienie:

§ 1a. W postępowaniu mandatowym, w sprawach:

1) w których oskarżycielem publicznym jest właściwy organ Państwowej Inspekcji Pracy, można nałożyć grzywnę w wysokości do 5000 zł;

2) naruszeń wymienionych w art. 92f ust. 1 i w załączniku nr 1 do ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym (Dz.U. z 2025 r. poz. 1490, 1676, 1795 i 1843), w których oskarżycielem publicznym jest właściwy organ Inspekcji Transportu Drogowego, Policji, Krajowej Administracji Skarbowej lub Straży Granicznej, można nałożyć grzywnę w wysokości do 2000 zł.

w § 1b–1bc wyrazy „nałożyć grzywnę w wysokości do 5000 zł” zastępuje się wyrazami „nałożyć grzywnę w wysokości do 10 000 zł”;

po § 1d dodaje się § 1e w brzmieniu:

§ 1e. W postępowaniu mandatowym w sprawie o wykroczenie określone w art. 52aa § 1 Kodeksu wykroczeń można nałożyć grzywnę w wysokości do 5000 zł.

w art. 98 dodaje się § 6 w brzmieniu:

§ 6. Na wniosek pokrzywdzonego, w przypadku gdy mandat karny jest prawomocny, zawiadamia się tego pokrzywdzonego o ukaraniu sprawcy wykroczenia i prawie dostępu do informacji będących podstawą ukarania.

Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi

w art. 175 w § 3 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

1) doradcę podatkowego – w sprawach obowiązków, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1 i 3a ustawy z dnia 5 lipca 1996 r. o doradztwie podatkowym (Dz.U. z 2021 r. poz. 2117 oraz z 2025 r. poz. 1882);

Prawo upadłościowe

art. 65a otrzymuje brzmienie:

Art. 65a.

1. W skład masy upadłości upadłego będącego stroną umowy o subpartycypację, o której mowa w art. 183 ust. 4 ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi (Dz.U. z 2026 r. poz. 60 i 176), lub umowy o subpartycypację, o której mowa w art. 22ga ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających (Dz.U. z 2025 r. poz. 265 i 1191 oraz z 2026 r. poz. 331), nie wchodzi wierzytelności będące przedmiotem tej umowy.

2. Fundusz wierzytelności albo bank zrzeszający zarządzający systemem ochrony albo jednostka zarządzająca systemem ochrony, o których mowa w art. 22d ust. 1 ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających, wstępuje w prawa upadłego z tytułu wierzytelności, o których mowa w ust. 1, oraz zabezpieczeń tych wierzytelności.

3. Syndyk przekazuje funduszowi wierzytelności albo bankowi zrzeszającemu zarządzającemu systemem ochrony albo jednostce zarządzającej systemem ochrony, o których mowa w art. 22d ust. 1 ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających, świadczenia otrzymane od dłużników z tytułu wierzytelności, o których mowa w ust. 1, oraz dłużników z tytułu zabezpieczeń tych wierzytelności.

w art. 440 w ust. 2 w pkt 1 wyrazy „przypadające za trzy ostatnie lata przed dniem ogłoszeniem upadłości należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne w rozumieniu ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych” zastępuje się wyrazami „a także zobowiązania wobec organów realizujących zadania z zakresu zabezpieczenia społecznego w działach zabezpieczenia społecznego, o których mowa w art. 3 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów

zabezpieczenia społecznego (Dz.Urz. UE L 166 z 30.04.2004, str. 1, z późn. zm.3)) , w tym Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, a także organów realizujących zadania z zakresu ubezpieczenia zdrowotnego i pomocy społecznej".

Ustawa o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych

w art. 2 w ust. 1 po pkt 10a dodaje się pkt 10b i 10c w brzmieniu:

10b) pojazd zautomatyzowany – pojazd w rozumieniu art. 2 pkt 88 ustawy – Prawo o ruchu drogowym;

10c) pojazd w pełni zautomatyzowany – pojazd w rozumieniu art. 2 pkt 89 ustawy – Prawo o ruchu drogowym;

w art. 23 po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

2a. Przepisy dotyczące obowiązkowego ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych stosuje się także do organizatora prac badawczych w rozumieniu art. 2 pkt 90 ustawy – Prawo o ruchu drogowym oraz osoby, o której mowa w art. 65n ust. 1 pkt 6 lit. a ustawy – Prawo o ruchu drogowym, która ma kontrolę lub w każdej chwili może przejąć kontrolę nad ruchem pojazdu dojazd testowych, będącego pojazdem zautomatyzowanym lub pojazdem w pełni zautomatyzowanym, wykorzystywanym do prac badawczych, o których mowa w art. 65l ust. 1 ustawy – Prawo o ruchu drogowym, zwanych dalej „pracami badawczymi”, od chwili wprowadzenia tego pojazdu do ruchu.

w art. 27:

w ust. 1 w pkt 6 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 7 w brzmieniu:

7) pojazdem zautomatyzowanym lub pojazdem w pełni zautomatyzowanym.

ust. 7 otrzymuje brzmienie:

7. Umowę ubezpieczenia krótkoterminowego może zawrzeć podmiot uprawniony, o którym mowa w art. 80s ust. 2 ustawy – Prawo o ruchu drogowym, na okres ważności profesjonalnego dowodu rejestracyjnego, nie krótszy jednak niż 30 dni, w odniesieniu do pojazdu dojazd testowych, będącego pojazdem zautomatyzowanym lub pojazdem w pełni zautomatyzowanym, wykorzystywanym do prac badawczych.

dodaje się ust. 8 w brzmieniu:

8. Umowę ubezpieczenia krótkoterminowego może zawrzeć posiadacz pojazdu zautomatyzowanego lub pojazdu w pełni zautomatyzowanego, wykorzystywanego do prac badawczych, lub organizator prac badawczych w rozumieniu art. 2 pkt 90 ustawy – Prawo o ruchu drogowym, na okres prowadzenia prac badawczych.

w art. 29 w ust. 1 pkt 1a otrzymuje brzmienie:

1a) najpóźniej w dniu wypełnienia przez podmiot uprawniony, o którym mowa w art. 80s ust. 2 ustawy – Prawo o ruchu drogowym, blankietu profesjonalnego dowodu rejestracyjnego, ale nie później niż z chwilą wprowadzenia pojazdu do ruchu, w odniesieniu do pojazdów będących pojazdami zautomatyzowanymi lub pojazdami w pełni zautomatyzowanymi, wykorzystywanymi do prac badawczych;

w art. 32 ust. 6 otrzymuje brzmienie:

6. Przepisów ust. 1–4 nie stosuje się do umowy ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych zawieranej w odniesieniu do pojazdów będących pojazdami zautomatyzowanymi lub pojazdami w pełni zautomatyzowanymi, wykorzystywanymi do prac badawczych, z wyłączeniem przypadku, gdy przeniesienie prawa własności tego pojazdu nie jest następstwem jego sprzedaży.

w art. 33 w pkt 11 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 12 w brzmieniu:

12) z dniem odmowy wydania lub cofnięcia zezwolenia, o którym mowa w art. 651 ust. 1 ustawy – Prawo o ruchu drogowym, jeżeli ubezpieczającym jest organizator prac badawczych w rozumieniu art. 2 pkt 90 ustawy – Prawo o ruchu drogowym – w przypadku pojazdów zautomatyzowanych lub pojazdów w pełni zautomatyzowanych, wykorzystywanych do prac badawczych.

art. 33a otrzymuje brzmienie:

Art. 33a. Przepisów art. 33 pkt 2–4 nie stosuje się do umowy ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych zawieranej przez podmiot uprawniony, o którym mowa w art. 80s ust. 2 ustawy – Prawo o ruchu drogowym, w odniesieniu do pojazdów do jazd testowych oraz w przypadku pojazdów zautomatyzowanych lub pojazdów w pełni zautomatyzowanych – do umowy ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych zawieranej przez organizatora prac badawczych w rozumieniu art. 2 pkt 90 ustawy – Prawo o ruchu drogowym, na okres prac badawczych.

w art. 35 dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 w brzmieniu:

2. Ubezpieczeniem OC posiadaczy pojazdów mechanicznych jest także objęta odpowiedzialność cywilna osoby, o której mowa w art. 65n ust. 1 pkt 6 lit. a ustawy – Prawo o ruchu drogowym, która ma kontrolę nad ruchem pojazdu do jazd testowych, będącego pojazdem zautomatyzowanym lub pojazdem w pełni zautomatyzowanym, wykorzystywanym do prac badawczych, o których mowa w art. 65l ust. 1 ustawy – Prawo o ruchu drogowym, i która, sprawując taką kontrolę w okresie trwania odpowiedzialności ubezpieczeniowej, wyrządziła szkodę w związku z ruchem tego pojazdu.

w art. 41 w ust. 1 w pkt 8 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 9 w brzmieniu:

9) w przypadku pojazdów zautomatyzowanych lub pojazdów w pełni zautomatyzowanych, wykorzystywanych do prac badawczych, rozwiązania umowy w związku z doręczeniem organizatorowi prac badawczych w rozumieniu art. 2 pkt 90 ustawy – Prawo o ruchu drogowym decyzji w przedmiocie odmowy wydania lub cofnięcia zezwolenia, o którym mowa w art. 65l ust. 1 ustawy – Prawo o ruchu drogowym, jeżeli ubezpieczającym jest organizator prac badawczych w rozumieniu art. 2 pkt 90 ustawy – Prawo o ruchu drogowym.

w art. 102:

w ust. 2:

– w pkt 3 wyrazy „imię i nazwisko, adres zamieszkania, numer PESEL lub nazwę, adres siedziby i numer REGON ubezpieczonego” zastępuje się wyrazami „imię i nazwisko lub nazwę ubezpieczonego, adres jego zamieszkania lub siedziby oraz jego numer PESEL i numer REGON, jeżeli takie numery posiada”,

– w pkt 9 w lit. e wyrazy „imię i nazwisko, adres zamieszkania, numer PESEL lub nazwę, adres siedziby i numer REGON posiadacza pojazdu mechanicznego” zastępuje się wyrazami „imię i nazwisko lub nazwę posiadacza pojazdu mechanicznego, adres jego zamieszkania lub siedziby oraz jego numer PESEL i numer REGON, jeżeli takie numery posiada”

w ust. 3 w pkt 2 wyrazy „imię i nazwisko, adres zamieszkania, numer PESEL lub nazwę, adres siedziby i numer REGON posiadacza pojazdu uczestniczącego w zdarzeniu” zastępuje się wyrazami „imię i nazwisko lub nazwę posiadacza pojazdu uczestniczącego w zdarzeniu, adres jego zamieszkania lub siedziby oraz jego numer PESEL i numer REGON, jeżeli takie numery posiada”;

w art. 105a ust. 1 otrzymuje brzmienie:

1. Centralna ewidencja pojazdów przekazuje drogą teletransmisji danych do Funduszu dane, o których mowa w art. 102 ust. 2 pkt 9 lit. a-d, oraz imię i nazwisko, adres zamieszkania, numer PESEL lub nazwę, adres siedziby i numer REGON posiadacza pojazdu mechanicznego, a w przypadku posiadaczy pojazdów będących nierezydentami – imię i nazwisko, adres zamieszkania, nazwę i

numer dokumentu tożsamości lub nazwę i adres siedziby ubezpieczonego, z wyjątkiem danych pojazdów rejestrowanych w trybie art. 73 ust. 3 ustawy – Prawo o ruchu drogowym.

Ustawa o kosztach sądowych w sprawach cywilnych

w art. 35 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

2. Pracodawca uiszcza opłatę podstawową od pism podlegających opłacie wymienionych w ust. 1, także w sprawie o ustalenie istnienia lub treści stosunku pracy wytoczonej z powództwa okręgowego inspektora pracy.

po art. 36 dodaje się art. 36a w brzmieniu:

Art. 36a. Opłatę stałą w kwocie 200 złotych pobiera się od odwołania, o którym mowa w art. 14b ust. 8 ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy (Dz.U. z 2024 r. poz. 1712, z późn. zm.7)), a także od apelacji i skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia w takiej sprawie.

w art. 96 w ust. 1 pkt 8 otrzymuje brzmienie:

8) Główny Inspektor Pracy, okręgowy inspektor pracy oraz związki zawodowe w sprawach z zakresu prawa pracy;

Prawo o prokuraturze

w art. 174 w § 1a w pkt 1 wyrazy „lub asystenta sędziego” zastępuje się wyrazami „, asystenta sędziego, starszego asystenta sędziego”.

Prawo przedsiębiorców

w art. 21 w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

1) określające firmę producenta w rozumieniu art. 3 pkt 8 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/988 z dnia 10 maja 2023 r. w sprawie ogólnego bezpieczeństwa produktów, zmieniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1025/2012 i dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/1828 oraz uchylającego dyrektywę 2001/95/WE Parlamentu Europejskiego i Rady i dyrektywę Rady 87/357/EWG (Dz.Urz. UE L 135 z 23.05.2023, str. 1, z późn. zm.10)) i jego adres, a także państwo siedziby wytwórcy, jeżeli ma on siedzibę poza terytorium państw członkowskich Unii Europejskiej i państw członkowskich Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA) – stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym;

w art. 62 w ust. 2 pkt 6 otrzymuje brzmienie: „,

6) ustawy z dnia 21 listopada 2025 r. o zdrowiu zwierząt (Dz.U. poz. 1795);

2. Zapoznaj się z poniższymi ustawami:

2.1. Ustawa o Rzeczniku Praw Dziecka

Art. 1 [Zadania Rzecznika]

1. Ustanawia się Rzecznika Praw Dziecka.
2. Rzecznik Praw Dziecka, zwany dalej Rzecznikiem, stoi na straży praw dziecka określonych w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, Konwencji o prawach dziecka i innych przepisach prawa, z poszanowaniem odpowiedzialności, praw i obowiązków rodziców.
3. Rzecznik przy wykonywaniu swoich uprawnień kieruje się dobrem dziecka oraz bierze pod uwagę, że naturalnym środowiskiem jego rozwoju jest rodzina.
4. Rzecznikiem może być ten, kto:
 - 1) jest obywatelem polskim;
 - 2) posiada pełną zdolność do czynności prawnych i korzysta z pełni praw publicznych;
 - 3) nie był skazany prawomocnym wyrokiem za przestępstwo umyślne;
 - 4) ukończył studia wyższe i uzyskał tytuł magistra lub tytuł równorzędny;
 - 5) ma co najmniej pięcioletnie doświadczenie w pracy z dziećmi lub na ich rzecz;
 - 6) jest nieskazitelnego charakteru i wyróżnia się wysokim autorytetem ze względu na walory moralne i wrażliwość społeczną.

Art. 2 [Definicja ustawowa]

1. W rozumieniu ustawy dzieckiem jest każda istota ludzka od poczęcia do osiągnięcia pełnoletności.
2. Uzyskanie pełnoletności określają odrębne przepisy.

Art. 3 [Działania na rzecz ochrony praw dziecka]

1. Rzecznik, w sposób określony w niniejszej ustawie, podejmuje działania mające na celu zapewnienie dziecku pełnego i harmonijnego rozwoju, z poszanowaniem jego godności i podmiotowości.
2. Rzecznik działa na rzecz ochrony praw dziecka, w szczególności:
 - 1) prawa do życia i ochrony zdrowia;
 - 2) prawa do wychowania w rodzinie;
 - 3) prawa do godziwych warunków socjalnych;
 - 4) prawa do nauki.
3. Rzecznik podejmuje działania zmierzające do ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem, demoralizacją, zaniedbaniem oraz innym złym traktowaniem.
4. Rzecznik szczególną troską i pomocą otacza dzieci niepełnosprawne.
5. Rzecznik upowszechnia prawa dziecka oraz metody ich ochrony.

Art. 4 [Tryb powołania Rzecznika]

1. Rzecznika powołuje Sejm, za zgodą Senatu, na wniosek Marszałka Sejmu, Marszałka Senatu, grupy co najmniej 35 posłów lub co najmniej 15 senatorów.
2. Szczegółowy tryb zgłaszania kandydatów na Rzecznika określa uchwała Sejmu.
3. Uchwałę Sejmu o powołaniu Rzecznika Marszałek Sejmu przesyła niezwłocznie Marszałkowi Senatu.
4. Senat podejmuje uchwałę w sprawie wyrażenia zgody na powołanie Rzecznika w ciągu miesiąca od dnia otrzymania uchwały Sejmu, o której mowa w ust. 3. Niepodjęcie uchwały przez Senat w ciągu miesiąca oznacza wyrażenie zgody.
5. Jeżeli Senat nie wyrazi zgody na powołanie Rzecznika, Sejm powołuje na to stanowisko inną osobę. Przepisy ust. 1-4 stosuje się odpowiednio.
6. Dotychczasowy Rzecznik pełni swoje obowiązki do czasu złożenia ślubowania przez nowego Rzecznika, z zastrzeżeniem art. 8 ust. 1.

Art. 5 [Ślubowanie] Przed przystąpieniem do wykonywania obowiązków Rzecznik składa przed Sejmem następujące ślubowanie:

„ Ślubuję uroczyście, że przy wykonywaniu powierzonych mi obowiązków Rzecznika Praw Dziecka dochowam wierności Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, będę strzec praw dziecka, kierując się przepisami prawa, dobrem dziecka i dobrem rodziny. Ślubuję, że powierzone mi obowiązki będę wypełniać bezstronnie, z najwyższą sumiennością i starannością, że będę strzec godności powierzonego mi stanowiska oraz dochowam tajemnicę prawnie chronionej. ”

Ślubowanie może być złożone z dodaniem zdania „Tak mi dopomóż Bóg”.

Art. 6 [Kadencja Rzecznika]

1. Kadencja Rzecznika trwa 5 lat, licząc od dnia złożenia ślubowania przed Sejmem.
2. Kadencja Rzecznika wygasa w razie jego śmierci lub odwołania.
3. Ta sama osoba nie może być Rzecznikiem dłużej niż przez dwie kolejne kadencje.

Art. 7 [Status organu; immunitet]

1. Rzecznik jest w swojej działalności niezależny od innych organów państwowych i odpowiada jedynie przed Sejmem na zasadach określonych w ustawie.

2. Rzecznik nie może być bez uprzedniej zgody Sejmu pociągnięty do odpowiedzialności karnej ani pozbawiony wolności, z zastrzeżeniem ust. 2a.

2a. Rzecznik może wyrazić zgodę na pociągnięcie go do odpowiedzialności karnej za wykroczenia, o których mowa w ust. 2b, w trybie określonym w tym przepisie.

2b. W przypadku popełnienia przez Rzecznika wykroczenia, o którym mowa w rozdziale XI ustawy z dnia 20 maja 1971 r. - Kodeks wykroczeń (Dz.U. z 2022 r. poz. 2151, 2311, 2581 i 2600), przyjęcie przez Rzecznika mandatu karnego albo uiszczenie grzywny, w przypadku ukarania mandatem karnym zaocznym, o którym mowa w art. 98 § 1 pkt 3 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. - Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz.U. z 2022 r. poz. 1124), stanowi oświadczenie o wyrażeniu przez niego zgody na pociągnięcie go do odpowiedzialności w tej formie.

2c. Rzecznik nie może być zatrzymany lub aresztowany, z wyjątkiem ujęcia go na gorącym uczynku przestępstwa i jeżeli jego zatrzymanie jest niezbędne do zapewnienia prawidłowego toku postępowania. O zatrzymaniu niezwłocznie powiadamia się Marszałka Sejmu, który może nakazać natychmiastowe zwolnienie zatrzymanego.

3. Rzecznik nie może:

- 1) zajmować innego stanowiska, z wyjątkiem stanowiska profesora szkoły wyższej ani wykonywać innych zajęć zawodowych;
- 2) należeć do partii politycznej;
- 3) prowadzić działalności publicznej niedającej się pogodzić z obowiązkami i godnością jego urzędu.

4. Po zaprzestaniu wykonywania obowiązków Rzecznik ma prawo powrócić na stanowisko zajmowane poprzednio lub otrzymać stanowisko równorzędne z poprzednio zajmowanym.

5. W przypadku, o którym mowa w ust. 4, rozwiązanie przez pracodawcę stosunku pracy, z wyjątkiem stosunku pracy na podstawie wyboru, oraz zmiana warunków pracy lub płacy w ciągu dwóch lat po zaprzestaniu wykonywania obowiązków Rzecznika może nastąpić tylko za zgodą Prezydium Sejmu.

Art. 7a [Wstrzymanie biegu przedawnienia] Przedawnienie w postępowaniu karnym czynu objętego immunitetem nie biegnie w okresie korzystania z immunitetu.

Art. 7b [Wniosek o wyrażenie zgody na pociągnięcie Rzecznika do odpowiedzialności karnej]

1. Wniosek o wyrażenie zgody na pociągnięcie Rzecznika do odpowiedzialności karnej w sprawie o przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego składa się za pośrednictwem Prokuratora Generalnego.
2. Wniosek o wyrażenie zgody na pociągnięcie Rzecznika do odpowiedzialności karnej w sprawie o przestępstwo ścigane z oskarżenia prywatnego składa oskarżyciel prywatny, po wniesieniu sprawy do sądu.
3. Wniosek, o którym mowa w ust. 2, sporządza i podpisuje adwokat lub radca prawny, z wyjątkiem wniosków składanych w swoich sprawach przez sędziów, prokuratorów, adwokatów, radców prawnych, notariuszy oraz profesorów i doktorów habilitowanych nauk prawnych.
4. Wnioski, o których mowa w ust. 1 i 2, powinny zawierać:
 - 1) oznaczenie wnioskodawcy oraz pełnomocnika, o ile został ustanowiony;
 - 2) imię i nazwisko oraz datę i miejsce urodzenia Rzecznika;
 - 3) wskazanie podstawy prawnej wniosku;
 - 4) dokładne określenie czynu, którego dotyczy wniosek, ze wskazaniem czasu, miejsca, sposobu i okoliczności jego popełnienia oraz jego skutków, a zwłaszcza charakteru powstałej szkody;
 - 5) uzasadnienie.

Art. 7c [Procedura rozpatrzenia wniosku]

1. Wniosek o wyrażenie zgody na pociągnięcie Rzecznika do odpowiedzialności karnej składa się Marszałkowi Sejmu.
2. Jeżeli wniosek nie spełnia wymogów formalnych, o których mowa w art. 7b ust. 3 lub 4, Marszałek Sejmu wzywa wnioskodawcę do poprawienia lub uzupełnienia wniosku w terminie 14 dni, wskazując niezbędny zakres poprawienia lub uzupełnienia. W przypadku niepoprawienia lub nieuzupełnienia wniosku we wskazanym terminie i zakresie Marszałek Sejmu postanawia o pozostawieniu wniosku bez biegu.
3. Jeżeli wniosek spełnia wymogi formalne, o których mowa w art. 7b ust. 3 i 4, Marszałek Sejmu kieruje go do organu właściwego na podstawie regulaminu Sejmu do rozpatrzenia wniosku, zawiadamiając jednocześnie Rzecznika o treści wniosku.
4. Organ właściwy do rozpatrzenia wniosku powiadamia Rzecznika o terminie rozpatrzenia wniosku. Pomiędzy doręczeniem powiadomienia a terminem rozpatrzenia wniosku, o ile nie zachodzi wypadek niecierpiący zwłoki, powinno upłynąć co najmniej 7 dni.
5. Na żądanie organu właściwego do rozpatrzenia wniosku sąd albo odpowiedni organ, przed którym toczy się postępowanie wobec Rzecznika, udostępnia akta postępowania.
6. Rzecznik przedstawia organowi właściwemu do rozpatrzenia wniosku wyjaśnienia i własne wnioski w tej sprawie w formie pisemnej lub ustnej.
7. Po rozpatrzeniu sprawy, organ właściwy do rozpatrzenia wniosku uchwala sprawozdanie wraz z propozycją przyjęcia lub odrzucenia wniosku.
8. W trakcie rozpatrywania przez Sejm sprawozdania, o którym mowa w ust. 7, Rzecznikowi przysługuje prawo do zabrania głosu.
9. Sejm wyraża zgodę na pociągnięcie Rzecznika do odpowiedzialności karnej w drodze uchwały podjętej bezwzględną większością ustawowej liczby posłów. Nieuzyskanie wymaganej większości głosów oznacza podjęcie uchwały o niewyrażeniu zgody na pociągnięcie Rzecznika do odpowiedzialności karnej.

Art. 7d [Zgoda na zatrzymanie lub aresztowanie]

1. Zakaz zatrzymania, o którym mowa w art. 7 ust. 2c, obejmuje wszelkie formy pozbawienia lub ograniczenia wolności osobistej Rzecznika przez organy stosujące przymus.
2. Wniosek o wyrażenie zgody na zatrzymanie lub aresztowanie Rzecznika składa się za pośrednictwem Prokuratora Generalnego.
3. Wniosek, o którym mowa w ust. 2, powinien zawierać:
 - 1) oznaczenie wnioskodawcy;
 - 2) imię i nazwisko oraz datę i miejsce urodzenia Rzecznika;
 - 3) dokładne określenie czynu oraz jego kwalifikację prawną;
 - 4) podstawę prawną zastosowania określonego środka;

5) uzasadnienie, wskazujące w szczególności na konieczność zastosowania określonego środka.

4. Do postępowania z wnioskiem o wyrażenie zgody na zatrzymanie lub aresztowanie Rzecznika przepisy art. 7c ust. 1-8 stosuje się odpowiednio.

5. Sejm wyraża zgodę na zatrzymanie lub aresztowanie Rzecznika w drodze uchwały podjętej bezwzględną większością ustawowej liczby posłów. Nieuzyskanie wymaganej większości głosów oznacza podjęcie uchwały o niewyrażeniu zgody na zatrzymanie lub aresztowanie Rzecznika.

6. Wymóg uzyskania zgody Sejmu nie dotyczy wykonania kary pozbawienia wolności orzeczonej prawomocnym wyrokiem sądu.

Art. 7e [Przesłanie, ogłoszenie uchwały]

1. Marszałek Sejmu przesyła wnioskodawcy niezwłocznie uchwałę, o której mowa w art. 7c ust. 9 i art. 7d ust. 5.

2. Uchwały, o których mowa w ust. 1, podlegają ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.

Art. 7f [Odpowiedzialność za wykroczenia] Przepisy ustawy dotyczące odpowiedzialności karnej Rzecznika stosuje się odpowiednio do odpowiedzialności za wykroczenia.

Art. 7g [Szczegółowy tryb postępowania] Szczegółowy tryb postępowania w sprawach, o których mowa w art. 7a-7f, określa regulamin Sejmu.

Art. 8 [Uchwała o odwołaniu Rzecznika]

1. Sejm, za zgodą Senatu, odwołuje Rzecznika przed upływem kadencji, jeżeli:

- 1) zrzekł się on sprawowania urzędu;
- 2) stał się trwale niezdolny do pełnienia obowiązków na skutek choroby lub utraty sił, stwierdzonych orzeczeniem lekarskim;
- 3) sprzeniewierzył się złożonemu ślubowaniu;
- 4) został skazany prawomocnym wyrokiem za przestępstwo umyślne.

2. Sejm podejmuje uchwałę w sprawie odwołania Rzecznika na wniosek Marszałka Sejmu, Marszałka Senatu, grupy co najmniej 35 posłów lub co najmniej 15 senatorów.

3. Uchwałę Sejmu o odwołaniu Rzecznika Marszałek Sejmu przesyła niezwłocznie Marszałkowi Senatu.

4. Senat podejmuje uchwałę w sprawie wyrażenia zgody na odwołanie Rzecznika w ciągu miesiąca od dnia otrzymania uchwały Sejmu, o której mowa w ust. 3. Niepodjęcie uchwały przez Senat w ciągu miesiąca oznacza wyrażenie zgody.

Art. 9 [Inicjatywa]

1. Rzecznik podejmuje działania przewidziane w ustawie z własnej inicjatywy, biorąc pod uwagę w szczególności informacje pochodzące od obywateli lub ich organizacji, wskazujące na naruszanie praw lub dobra dziecka.

2. Rzecznik powiadamia osobę lub organizację, która zgłosiła informację o naruszeniu praw lub dobra dziecka, o zajęciu przez siebie stanowiska, a w przypadku podjęcia działania - o jego skutkach.

Art. 10 [Uprawnienia Rzecznika]

1. Rzecznik może:

- 1) zbadać, nawet bez uprzedzenia, każdą sprawę na miejscu;
- 2) żądać od organów władzy publicznej, organizacji lub instytucji złożenia wyjaśnień, udzielenia informacji lub udostępnienia akt i dokumentów, w tym zawierających dane osobowe, także do wglądu w Biurze Rzecznika Praw Dziecka;
- 2a) zgłosić udział w postępowaniach przed Trybunałem Konstytucyjnym wszczętych na podstawie wniosku Rzecznika Praw Obywatelskich lub w sprawach skargi konstytucyjnej, dotyczących praw dziecka oraz brać udział w tych postępowaniach;
- 2b) występować do Sądu Najwyższego z wnioskami w sprawie rozstrzygnięcia rozbieżności wykładni prawa w zakresie przepisów prawnych dotyczących praw dziecka;
- 2c) wnieść kasację albo skargę kasacyjną od prawomocnego orzeczenia, w trybie i na zasadach określonych w odrębnych przepisach;
- 3) żądać wszczęcia postępowania w sprawach cywilnych oraz wziąć udział w toczącym się już postępowaniu - na prawach przysługujących prokuratorowi;
- 3a) wziąć udział w toczącym się już postępowaniu w sprawach nieletnich - na prawach przysługujących prokuratorowi;

- 4) żądać wszczęcia przez uprawnionego oskarżyciela postępowania przygotowawczego w sprawach o przestępstwa;
- 5) zwrócić się o wszczęcie postępowania administracyjnego, wnosić skargi do sądu administracyjnego, a także uczestniczyć w tych postępowaniach - na prawach przysługujących prokuratorowi;
- 6) wystąpić z wnioskiem o ukaranie w postępowaniu w sprawach o wykroczenia, w trybie i na zasadach określonych w odrębnych przepisach;
- 7) zlecać przeprowadzanie badań oraz sporządzanie ekspertyz i opinii.

1a. Rzecznik, kierując się dobrem dziecka oraz przesłankami wskazującymi na brak możliwości zapewnienia dzieciom rodzinnej pieczy zastępczej, wydaje opinię, o której mowa w art. 106 ust. 4 pkt 2 lit. j ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2022 r. poz. 447, 1700 i 2140).

2. Rzecznik może odmówić ujawnienia danych osobowych osoby, od której uzyskał informację wskazującą na naruszenie praw lub dobra dziecka, oraz osoby, której naruszenie dotyczy, a także dokumentacji zgromadzonej w toku badania sprawy, w tym także wobec organów władzy publicznej, jeżeli uzna to za niezbędne dla ochrony wolności, praw i interesów jednostki.

Art. 10a [Obowiązek podjęcia działań przez inne organy na wniosek Rzecznika]

1. Rzecznik może również zwracać się do właściwych organów, organizacji lub instytucji o podjęcie działań na rzecz dziecka z zakresu ich kompetencji.
2. Organy, organizacje i instytucje, o których mowa w ust. 1, podejmują sprawy skierowane przez Rzecznika.
3. Organ, organizacja lub instytucja, do których Rzecznik zwrócił się o podjęcie działań na rzecz dziecka, są obowiązane niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 30 dni, poinformować Rzecznika o podjętych działaniach lub zajęтым stanowisku.
4. W przypadku gdy organ, organizacja lub instytucja, o których mowa w ust. 1, nie poinformują Rzecznika o podjętych działaniach lub zajęтым stanowisku albo gdy Rzecznik nie podziela ich stanowiska, może zwrócić się do właściwej jednostki nadrzędnej o podjęcie odpowiednich działań.
5. W przypadku gdy Rzecznik stwierdził w działalności organu, organizacji lub instytucji, o których mowa w ust. 1, naruszenie praw lub dobra dziecka, może żądać wszczęcia postępowania dyscyplinarnego lub zastosowania sankcji służbowych.

Art. 10b [Zakres współpracy z innymi organami] Organ, organizacja lub instytucja, do których zwrócił się Rzecznik, są obowiązane z nim współdziałać i udzielać mu pomocy, a w szczególności:

- 1) zapewnić dostęp do akt i dokumentów badanej sprawy;
- 2) udzielać Rzecznikowi żądanych przez niego informacji i wyjaśnień;
- 3) udzielać wyjaśnień dotyczących podstawy faktycznej i prawnej swoich rozstrzygnięć.

Art. 10c [Zakres przetwarzania danych osobowych przez Rzecznika]

1. Rzecznik może przetwarzać wszelkie informacje, w tym dane osobowe, niezbędne do realizacji swoich ustawowych zadań.
2. Rzecznik może przetwarzać dane osobowe, o których mowa w art. 9 ust. 1 i art. 10 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz.Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1, z późn. zm.), wyłącznie w celu ochrony wolności i praw człowieka i obywatela przy realizacji swoich ustawowych zadań.
3. Rzecznik dopuszcza do przetwarzania danych osobowych osoby posiadające pisemne upoważnienie. Warunkiem udzielenia upoważnienia jest pisemne zobowiązanie się osoby upoważnianej do zachowania przetwarzanych danych osobowych w poufności.

Art. 11 [Oceny, wnioski, inicjatywa ustawodawcza]

1. Rzecznik przedstawia właściwym organom władzy publicznej, organizacjom i instytucjom oceny i wnioski zmierzające do zapewnienia skutecznej ochrony praw i dobra dziecka oraz usprawnienia trybu załatwiania spraw w tym zakresie.
2. Rzecznik może również występować do właściwych organów z wnioskami o podjęcie inicjatywy ustawodawczej bądź o wydanie lub zmianę innych aktów prawnych.
3. Organy, instytucje i organizacje, do których Rzecznik zwrócił się z wnioskami określonymi w ust. 1 i 2, są obowiązane ustosunkować się do tych wniosków w terminie 30 dni od daty ich otrzymania.

Art. 11a [Współpraca ze stowarzyszeniami i ruchami obywatelskimi] Rzecznik współdziała ze stowarzyszeniami, ruchami obywatelskimi, innymi dobrowolnymi zrzeszeniami i fundacjami działającymi na rzecz ochrony praw dziecka.

Art. 12 [Coroczna informacja]

1. Rzecznik przedstawia Sejmowi i Senatowi, corocznie, nie później niż do dnia 31 marca, informację o swojej działalności i uwagi o stanie przestrzegania praw dziecka.

2. Informacja Rzecznika jest podawana do wiadomości publicznej.

Art. 13 [Biuro Rzecznika Praw Dziecka]

1. Rzecznik wykonuje swoje zadania przy pomocy Biura Rzecznika Praw Dziecka.

2. Rzecznik nadaje, w drodze zarządzenia, statut, który określa organizację Biura.

3. Rzecznik może powołać zastępcę Rzecznika. Rzecznik odwołuje zastępcę Rzecznika.

4. Rzecznik określa zakres zadań zastępcy Rzecznika.

Art. 14 [Wydatki Rzecznika] Wydatki związane z funkcjonowaniem Rzecznika są ujmowane w ustawie budżetowej

2.2. Ustawa o fundacji rodzinnej

Art. 1 [Zakres przedmiotowy] Ustawa reguluje organizację i funkcjonowanie fundacji rodzinnej, w tym prawa i obowiązki fundatora i beneficjenta.

Art. 2 [Osobowość prawna]

1. Fundacja rodzinna jest osobą prawną utworzoną w celu gromadzenia mienia, zarządzania nim w interesie beneficjentów oraz spełniania świadczeń na rzecz beneficjentów. Fundator określa w statucie szczegółowy cel fundacji rodzinnej.

2. Przez świadczenie rozumie się składniki majątkowe, w tym środki pieniężne, rzeczy lub prawa, przeniesione na beneficjenta albo oddane beneficjentowi do korzystania przez fundację rodzinną albo fundację rodzinną w organizacji, zgodnie ze statutem i listą beneficjentów.

3. Fundacja rodzinna w przypadku beneficjenta będącego osobą fizyczną może w szczególności pokrywać koszty jego utrzymania lub kształcenia, a w przypadku beneficjenta będącego organizacją pozarządową, o której mowa w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2022 r. poz. 1327, 1265 i 1812), prowadzącą działalność pożytku publicznego wspiera działalność pożytku publicznego w rozumieniu art. 3 ust. 1 tej ustawy.

Art. 3 [Nazwa fundacji]

1. Nazwa fundacji rodzinnej może być obrana dowolnie i zawiera dodatkowe oznaczenie „Fundacja Rodzinna”.

2. Dla dodatkowego oznaczenia, o którym mowa w ust. 1, jest dopuszczalne używanie w obrocie skrótu „F.R.”.

3. Dodatkowego oznaczenia w nazwie „Fundacja Rodzinna” oraz skrótu „F.R.” może używać tylko fundacja rodzinna.

Art. 4 [Rejestr fundacji rodzinnych]

1. Fundacja rodzinna nabywa osobowość prawną z chwilą wpisu do rejestru fundacji rodzinnych.

2. Rejestr fundacji rodzinnych prowadzi Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, zwany dalej „sądem rejestrowym”.

3. W postępowaniu przed sądem rejestrowym stosuje się przepisy ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. z 2021 r. poz. 1805, z późn. zm.¹) o postępowaniu nieprocesowym, chyba że ustawa stanowi inaczej.

Art. 5 [Działalność gospodarcza, ograniczenia]

1. Fundacja rodzinna może wykonywać działalność gospodarczą w rozumieniu art. 3 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców (Dz.U. z 2023 r. poz. 221) tylko w zakresie:

- 1) zbywania mienia, o ile mienie to nie zostało nabyte wyłącznie w celu dalszego zbycia;
- 2) najmu, dzierżawy lub udostępniania mienia do korzystania na innej podstawie;

¹ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 2021 r. poz. 1981, 2052, 2262, 2270, 2289, 2328 i 2459, z 2022 r. poz. 1, 366, 480, 807, 830, 974, 1098, 1301, 1371, 1692, 1855, 1967, 2127, 2140, 2180, 2339, 2436, 2600 i 2687 oraz z 2023 r. poz. 289.

3) przystępowania do spółek handlowych, funduszy inwestycyjnych, spółdzielni oraz podmiotów o podobnym charakterze, mających swoją siedzibę w kraju albo za granicą, a także uczestnictwa w tych spółkach, funduszach, spółdzielniach oraz podmiotach;

4) nabywania i zbywania papierów wartościowych, instrumentów pochodnych i praw o podobnym charakterze;

5) udzielania pożyczek:

a) spółkom kapitałowym, w których fundacja rodzinna posiada udziały albo akcje,

b) spółkom osobowym, w których fundacja rodzinna uczestniczy jako wspólnik,

c) beneficjentom;

6) obrotu zagranicznymi środkami płatniczymi należącymi do fundacji rodzinnej w celu dokonywania płatności związanych z działalnością fundacji rodzinnej;

7) produkcji przetworzonych w sposób inny niż przemysłowy produktów roślinnych i zwierzęcych, z wyjątkiem przetworzonych produktów roślinnych i zwierzęcych uzyskanych w ramach prowadzonych działów specjalnych produkcji rolnej oraz produktów opodatkowanych podatkiem akcyzowym, o ile ilość produktów roślinnych lub zwierzęcych pochodzących z własnej uprawy, hodowli lub chowu, użytych do produkcji danego produktu stanowi co najmniej 50% tego produktu;

8) gospodarki leśnej.

2. Działalność, o której mowa w ust. 1 pkt 7 i 8, fundacja rodzinna może wykonywać wyłącznie w związku z prowadzonym gospodarstwem rolnym.

3. Przepis ust. 1 pkt 1 nie dotyczy praw wynikających z przystąpienia do podmiotów, o których mowa w ust. 1 pkt 3, i uczestnictwa w tych podmiotach oraz składników mienia, o których mowa w ust. 1 pkt 4.

Art. 6 [Płatności dokonywane za pośrednictwem rachunku płatniczego] W przypadku gdy stroną płatności związanej z wykonywaną działalnością fundacji rodzinnej jest beneficjent, jej dokonywanie lub przyjmowanie następuje za pośrednictwem rachunku płatniczego w rozumieniu art. 2 pkt 25 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych (Dz.U. z 2022 r. poz. 2360 i 2640).

Art. 7 [Treść oświadczeń składanych przez fundację rodzinną] Jeżeli z innych przepisów nie wynika inaczej, oświadczenia składane przez fundację rodzinną beneficjentowi, sądom, organom administracji publicznej, instytucjom państwowym i w zamówieniach handlowych zawierają:

1) nazwę fundacji rodzinnej, jej siedzibę i adres;

2) numer, pod którym fundacja rodzinna jest wpisana do rejestru fundacji rodzinnych;

3) numer identyfikacji podatkowej (NIP).

Art. 8 [Odpowiedzialność solidarna za zobowiązania fundatora]

1. Fundacja rodzinna odpowiada solidarnie z fundatorem za jego zobowiązania powstałe przed jej ustanowieniem, w tym z tytułu obowiązku alimentacyjnego. Odpowiedzialności tej nie można bez zgody wierzyciela wyłączyć ani ograniczyć.

2. Fundacja rodzinna odpowiada także za wykonanie powstałego po jej ustanowieniu obowiązku alimentacyjnego obciążającego fundatora. W przypadku gdy egzekucja z majątku fundatora obowiązku alimentacyjnego powstałego po ustanowieniu fundacji rodzinnej okaże się bezskuteczna, uprawniony może prowadzić egzekucję z majątku fundacji rodzinnej.

3. Przepis ust. 2 nie stanowi przeszkody do wniesienia powództwa przeciwko fundacji rodzinnej, zanim egzekucja z majątku fundatora okaże się bezskuteczna.

Art. 9 [Odpowiedzialność ograniczona do wartości mienia wniesionego przez fundatora] Odpowiedzialność fundacji rodzinnej, o której mowa w art. 8, ogranicza się do wartości mienia wniesionego przez fundatora według stanu z chwili wniesienia, a według cen z chwili zaspokojenia wierzyciela.

Art. 10 [Jednostki terenowe] Fundacja rodzinna może posiadać jednostkę terenową albo jednostki terenowe.

ROZDZIAŁ 2. FUNDATOR

Art. 11 [Ograniczenie kręgu osób mogących być fundatorami] Fundatorem fundacji rodzinnej może być wyłącznie osoba fizyczna posiadająca pełną zdolność do czynności prawnych, która złożyła oświadczenie o ustanowieniu fundacji rodzinnej w akcie założycielskim albo w testamentie.

Art. 12 [Ustanowienie fundacji rodzinnej przez więcej niż jednego fundatora]

1. Fundacja rodzinna może być ustanowiona przez więcej niż jednego fundatora.

2. Fundacja rodzinna ustanawiana w testamencie może mieć tylko jednego fundatora.

Art. 13 [Prawa i obowiązki fundatora]

1. Prawa i obowiązki fundatora są niezbywalne.
2. Fundator może w statucie powierzyć wykonywanie swoich uprawnień innej osobie, określając zakres tego powierzenia.

Art. 14 [Zmiana beneficjenta lub jego uprawnień]

1. Jeżeli fundacja rodzinna ma więcej niż jednego fundatora, wykonują oni prawa i obowiązki fundatora wspólnie, chyba że statut stanowi inaczej.
2. W przypadku fundacji rodzinnej, o której mowa w ust. 1, zmiana beneficjenta lub jego uprawnień jest dokonywana za zgodą pozostałych fundatorów, chyba że statut stanowi inaczej.

Art. 15 [Uwagi, opinie lub zalecenia dotyczące fundacji] Fundator może kierować do organów fundacji rodzinnej uwagi, opinie lub zalecenia dotyczące jej działalności.

Art. 16 [Wylączenie odpowiedzialności za zobowiązania fundacji] Fundator nie odpowiada za zobowiązania fundacji rodzinnej.

ROZDZIAŁ 3. MAJĄTEK FUNDACJI RODZINNEJ

Art. 17 [Wartość mienia na pokrycie funduszu założycielskiego] Fundator wnosi do fundacji rodzinnej mienie na pokrycie funduszu założycielskiego o wartości określonej w statucie, nie niższej niż 100 000 zł.

Art. 18 [Okoliczności przeznaczenia zysku na pokrycie przyszłych strat fundacji] Jeżeli wynikająca z zatwierdzonego sprawozdania finansowego za dany rok obrotowy wartość aktywów fundacji rodzinnej jest niższa niż wartość jej zobowiązań, zysk za ten rok obrotowy przeznaczają się na pokrycie przyszłych strat fundacji rodzinnej.

Art. 19 [Rozumienie pojęcia wartości mienia wniesionego do fundacji rodzinnej]

1. Ilekroć w ustawie jest mowa o wartości mienia wniesionego do fundacji rodzinnej albo mienia fundacji rodzinnej, rozumie się przez to wartość rynkową składników wniesionego mienia w innej postaci niż środki pieniężne, ustaloną na dzień wniesienia mienia, zgodnie z zasadami określonymi w ustawie z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz.U. z 2022 r. poz. 2587, 2640 i 2745 oraz z 2023 r. poz. 185).
2. Wartość mienia wniesionego do fundacji rodzinnej w postaci waluty obcej przelicza się na złote według kursu średniego tej waluty ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski z ostatniego dnia roboczego poprzedzającego dzień wniesienia mienia.

Art. 20 [Zakaz zwrotu fundatorowi mienia wniesionego na pokrycie funduszu założycielskiego] Fundacja rodzinna nie może zwracać fundatorowi mienia wniesionego na pokrycie funduszu założycielskiego ani w całości, ani w części, chyba że ustawa stanowi inaczej.

ROZDZIAŁ 4. POWSTANIE FUNDACJI RODZINNEJ

Art. 21 [Przesłanki powstania fundacji rodzinnej] Do powstania fundacji rodzinnej jest wymagane:

- 1) złożenie oświadczenia o ustanowieniu fundacji rodzinnej w akcie założycielskim albo w testamencie;
- 2) ustalenie statutu;
- 3) sporządzenie spisu mienia;
- 4) ustanowienie organów fundacji rodzinnej wymaganych przez ustawę lub statut;
- 5) wniesienie funduszu założycielskiego przed wpisaniem do rejestru fundacji rodzinnych w przypadku ustanowienia fundacji rodzinnej w akcie założycielskim albo wniesienie funduszu założycielskiego w terminie dwóch lat od dnia wpisania fundacji rodzinnej do rejestru fundacji rodzinnych w przypadku ustanowienia fundacji rodzinnej w testamencie;
- 6) wpisanie do rejestru fundacji rodzinnych.

Art. 22 [Forma wymagana dla aktu założycielskiego i testamentu] Akt założycielski i testament, o których mowa w art. 21 pkt 1, sporządza się w formie aktu notarialnego.

Art. 23 [Fundacja rodzinna w organizacji]

1. Z chwilą sporządzenia aktu założycielskiego albo ogłoszenia testamentu powstaje fundacja rodzinna w organizacji.
2. Nazwa fundacji rodzinnej w organizacji zawiera dodatkowe oznaczenie, „w organizacji”.
3. Fundacja rodzinna w organizacji zarządza we własnym imieniu posiadanym majątkiem i zapewnia jego ochronę, w szczególności nabywa prawa, w tym własność nieruchomości i inne prawa rzeczowe, zaciąga zobowiązania, pozywa i jest pozywana.

4. Fundacja rodzinna w organizacji jest reprezentowana przez fundatora lub pełnomocnika powołanego przez fundatora albo w przypadkach wskazanych w ustawie - przez zarząd.

5. Odpowiedzialność osób, o których mowa w ust. 4, wobec fundacji rodzinnej ustaje z chwilą zatwierdzenia ich czynności uchwałą zarządu, a w przypadku czynności zarządu - z chwilą zatwierdzenia jego czynności. Podmiot uprawniony do zatwierdzenia czynności zarządu określa statut.

6. Do fundacji rodzinnej w organizacji w sprawach nieuregulowanych w ustawie stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące fundacji rodzinnej.

Art. 24 [Przekształcenie, nabycie osobowości prawnej] Fundacja rodzinna w organizacji z chwilą wpisu do rejestru fundacji rodzinnych staje się fundacją rodzinną i uzyskuje osobowość prawną. Z tą chwilą staje się ona podmiotem praw i obowiązków fundacji rodzinnej w organizacji.

Art. 25 [Nieważność oświadczenia o ustanowieniu fundacji rodzinnej a ważność czynności] Nieważność oświadczenia o ustanowieniu fundacji rodzinnej nie wpływa na ważność czynności prawnych zarejestrowanej fundacji rodzinnej.

ROZDZIAŁ 5. STATUT I SPIS MIENIA

Art. 26 [Statut fundacji]

1. Fundator ustala statut. Statut sporządza się w formie aktu notarialnego.

2. Statut określa:

- 1) nazwę fundacji rodzinnej;
- 2) siedzibę fundacji rodzinnej;
- 3) szczegółowy cel fundacji rodzinnej;
- 4) beneficjenta lub sposób jego określenia i zakres przysługujących beneficjentowi uprawnień;
- 5) zasady prowadzenia listy beneficjentów;
- 6) zasady, w tym szczegółowy tryb, zrzeczenia się uprawnień przez beneficjenta;
- 7) czas trwania fundacji rodzinnej, jeżeli jest oznaczony;
- 8) wartość funduszu założycielskiego;
- 9) zasady powoływania i odwoływania oraz uprawnienia i obowiązki członków organów fundacji rodzinnej, a także zasady reprezentacji fundacji rodzinnej przez zarząd albo przez inne organy fundacji rodzinnej w przypadkach wskazanych w ustawie;
- 10) podmiot uprawniony do zatwierdzenia czynności zarządu fundacji rodzinnej w organizacji;
- 11) co najmniej jednego beneficjenta uprawnionego do uczestnictwa w zgromadzeniu beneficjentów;
- 12) zasady zmiany statutu;
- 13) przeznaczenie mienia fundacji rodzinnej po jej rozwiązaniu, w tym określenie beneficjenta uprawnionego do mienia w związku z rozwiązaniem fundacji rodzinnej.

3. Statut może określać również inne sprawy, w tym:

- 1) zasady współpracy lub współdziałania organów fundacji rodzinnej;
- 2) szczególne okoliczności rozwiązania fundacji rodzinnej;
- 3) wytyczne dotyczące inwestowania majątku fundacji rodzinnej;
- 4) przewidywać utworzenie jednostki terenowej albo jednostek terenowych.

4. Zmiana statutu staje się skuteczna z chwilą wpisu do rejestru fundacji rodzinnych.

Art. 27 [Spis mienia]

1. Prawa majątkowe wniesione przez fundatora albo osoby inne niż fundator do fundacji rodzinnej, ze wskazaniem osoby wnoszącej mienie oraz z określeniem rodzaju i wartości każdego z wniesionych składników mienia, w wysokości określonej według stanu i cen z chwili ich wniesienia oraz ich wartości podatkowej, zamieszcza się w spisie mienia.

2. Fundator sporządza spis mienia wnoszonego do fundacji rodzinnej na pokrycie funduszu założycielskiego.

3. Zarząd aktualizuje spis mienia i odpowiada za aktualność tego spisu.

4. W spisie mienia zamieszcza się informację o aktualnych proporcjach, o których mowa w art. 28 ust. 1, dla każdego z fundatorów oraz fundacji rodzinnej.

5. Spis mienia sporządza się w formie pisemnej.

Art. 28 [Podmioty wnoszące mienie do fundacji]

1. Dla celów podatku dochodowego od osób fizycznych określa się proporcję wartości mienia wniesionego do fundacji rodzinnej przez każdego z fundatorów lub przez fundację rodzinną.

2. Mienie wniesione do fundacji rodzinnej w drodze darowizny albo spadku przez:

- 1) fundatora lub jego małżonka, zstępnych, wstępnych lub rodzeństwo – uważa się za wniesione przez fundatora;
- 2) inne osoby - uważa się za wniesione przez fundację rodzinną.

3. W przypadku gdy do fundacji rodzinnej mienie wnosi wspólny zstępny, wstępny albo rodzeństwo więcej niż jednego fundatora, mienie uważa się za wniesione przez wszystkich tych fundatorów w równych częściach.

Art. 29 [Określanie proporcji wartości wniesionego mienia]

1. Proporcję, o której mowa w art. 28 ust. 1, określa się w części, w jakiej pozostaje suma wartości składników mienia wniesionego do fundacji rodzinnej przypadająca na tego fundatora lub fundację rodzinną do wartości sumy mienia wniesionego przez wszystkich fundatorów i fundację rodzinną.

2. Proporcję, o której mowa w art. 28 ust. 1, określa się każdorazowo w przypadku wniesienia mienia do fundacji rodzinnej.

ROZDZIAŁ 6. BENEFICJENT I LISTA BENEFICJENTÓW

Art. 30 [Beneficjenci]

1. Beneficjentem może być:

- 1) osoba fizyczna,
- 2) organizacja pozarządowa, o której mowa w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, prowadząca działalność pożytku publicznego w rozumieniu art. 3 ust. 1 tej ustawy
- która zgodnie ze statutem może otrzymać świadczenie od fundacji rodzinnej lub mienie w związku z rozwiązaniem fundacji rodzinnej.

2. Beneficjentem może być fundator.

Art. 31 [Umieszczenie na liście beneficjentów] Beneficjenta umieszcza się na liście beneficjentów.

Art. 32 [Wymogi listy beneficjentów]

1. Lista beneficjentów zawiera:

- 1) imię i nazwisko albo nazwę beneficjenta;
- 2) identyfikator podatkowy (numer PESEL albo NIP), a w przypadku beneficjenta będącego osobą fizyczną nieposiadającego żadnego z tych numerów:
 - a) numer i serię paszportu lub innego dokumentu stwierdzającego tożsamość lub inny numer identyfikacyjny, wraz z podaniem kraju nadania takiego numeru,
 - b) imiona rodziców;
- 3) adres zamieszkania lub adres do doręczeń beneficjenta;
- 4) inne dane niezbędne do spełnienia świadczenia na rzecz beneficjenta, w tym informacje o przysługujących mu uprawnieniach.

2. Udostępnienie fundacji rodzinnej danych osobowych następuje w formie oświadczenia osoby, której dane dotyczą.

3. Fundacja rodzinna może żądać udokumentowania danych, o których mowa w ust. 1 pkt 4, w zakresie niezbędnym do ich potwierdzenia.

4. Za zgodą beneficjenta fundacja rodzinna może przetwarzać inne dane osobowe niż wymienione w ust. 1, z wyjątkiem danych osobowych, o których mowa w art. 10 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich

danych oraz uchylecia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz.Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1, z późn. zm.²), w związku z koniecznością zabezpieczenia praw i interesów beneficjenta lub obowiązkami wynikającymi ze statutu.

5. Fundacja rodzinna prowadzi i przechowuje dokumenty dotyczące przetwarzanych danych osobowych, w postaci papierowej lub elektronicznej, w sposób gwarantujący zachowanie ich poufności, integralności, kompletności oraz dostępności, w warunkach niegroźących utratą, uszkodzeniem lub zniszczeniem.

Art. 33 [Wylączenie przedmiotów przypadających małoletniemu beneficjentowi] Fundator może zastrzec, że przedmioty przypadające małoletniemu beneficjentowi z tytułu świadczeń spełnionych przez fundację rodzinną nie będą objęte zarządem sprawowanym przez rodziców. W przypadku gdy fundator nie wyznaczył zarządcy, zarząd sprawuje kurator ustanowiony przez sąd opiekuńczy.

Art. 34 [Przyznanie świadczenia pod warunkiem albo z zastrzeżeniem terminu]

1. Świadczenie od fundacji rodzinnej może być przyznane pod warunkiem albo z zastrzeżeniem terminu.
2. Świadczenie od fundacji rodzinnej jest realizowane po przedstawieniu przez beneficjenta albo osobę reprezentującą beneficjenta dokumentu tożsamości.

Art. 35 [Zaliczenie świadczenia na spełnienie obowiązku alimentacyjnego obciążającego fundatora]

1. Beneficjent, który ma otrzymać od fundacji rodzinnej sumę pieniężną potrzebną do uzupełnienia zachowku lub wobec którego fundacja rodzinna spełnia obowiązek alimentacyjny obciążający fundatora, traci prawo do otrzymania świadczeń i mienia w związku z rozwiązaniem fundacji rodzinnej w części odpowiadającej tej sumie.
2. Spełnione świadczenia na rzecz beneficjenta przez fundację rodzinną oraz mienie w związku z rozwiązaniem fundacji rodzinnej podlegają zaliczeniu na spełnienie obowiązku alimentacyjnego obciążającego fundatora.

Art. 36 [Warunki wypłacalności fundacji rodzinnej]

1. Spełnienie świadczenia na rzecz beneficjenta fundacji rodzinnej nie może zagrażać wypłacalności fundacji rodzinnej wobec jej wierzycieli niebędących beneficjentami fundacji rodzinnej i każdorazowo jest uzależnione od bieżącej sytuacji finansowej fundacji rodzinnej. W przypadku wstrzymania spełnienia świadczenia, bieg terminu jego spełnienia ulega zawieszeniu do czasu poprawy sytuacji finansowej fundacji rodzinnej.
2. Przez wypłacalność rozumie się zdolność fundacji rodzinnej do wykonywania swoich wymagalnych zobowiązań pieniężnych, a opóźnienie w ich wykonaniu nie przekracza trzech miesięcy.

Art. 37 [Kolejność zaspokojenia roszczeń] W pierwszej kolejności fundacja rodzinna zaspokaja roszczenia osób, wobec których fundatora obciąża obowiązek alimentacyjny. Nie może to prowadzić do pokrzywdzenia beneficjenta, wobec którego na fundatorze ciąży obowiązek alimentacyjny.

Art. 38 [Miarkowanie świadczeń wyłączające pokrzywdzenie beneficjentów] W przypadku braku możliwości zaspokojenia beneficjentów w pełnej wysokości, w związku ze zobowiązaniami wobec osób trzecich, zarząd dokona miarkowania świadczeń, tak aby nie pokrzywdzić żadnego z beneficjentów. Bieg terminu spełnienia świadczeń co do pozostałej kwoty ulega zawieszeniu do czasu poprawy sytuacji finansowej fundacji rodzinnej.

Art. 39 [Zasada niezbywalności praw i obowiązków beneficjenta, wyjątki]

1. Prawa i obowiązki beneficjenta są niezbywalne. Nie dotyczy to wierzytelności beneficjenta.
2. Zrzeczenie się uprawnień przez beneficjenta wymaga zachowania formy pisemnej z podpisem notarialnie poświadczonym. Zrzeczenie się wszystkich uprawnień przez beneficjenta jest równoznaczne ze zrzeczeniem się statusu beneficjenta.

Art. 40 [Obowiązek zwrotu nienależnego świadczenia, przedawnienie roszczeń]

1. Beneficjent, na rzecz którego fundacja rodzinna spełniła świadczenie wbrew przepisom prawa lub postanowieniom statutu, jest obowiązany do jego zwrotu. Członkowie zarządu, którzy ponoszą odpowiedzialność za spełnienie takiego świadczenia, odpowiadają za jego zwrot fundacji rodzinnej solidarnie z tym beneficjentem.
2. Zobowiązani nie mogą być zwolnieni od odpowiedzialności, o której mowa w ust. 1.
3. Roszczenia, o których mowa w ust. 1, przedawniają się z upływem trzech lat, licząc od dnia spełnienia świadczenia, z wyjątkiem roszczeń wobec beneficjenta, który wiedział o bezprawności spełnionego świadczenia.

² Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz.Urz. UE L 127 z 23.05.2018, str. 2 oraz Dz.Urz. UE L 74 z 04.03.2021, str. 35.

Art. 41 [Uwagi, opinie lub zalecenia dotyczące działalności fundacji] Beneficjent może kierować do organów fundacji rodzinnej uwagi, opinie lub zalecenia dotyczące jej działalności.

Art. 42 [Prawo do informacji]

1. Beneficjent ma prawo do uzyskania informacji o działalności fundacji rodzinnej osobiście lub przez upoważnioną przez siebie osobę, w szczególności do żądania:

1) wglądu do dokumentów fundacji rodzinnej, w tym statutu, sprawozdań finansowych i ksiąg rachunkowych, oraz sporządzania z nich kopii i notatek,

2) przedstawienia wyjaśnień od zarządu

- z uwzględnieniem przepisów dotyczących ochrony danych osobowych.

2. Zarząd może odmówić beneficjentowi przedstawienia wyjaśnień, w tym dotyczących realizacji obowiązków zarządu, lub wglądu do dokumentów, jeżeli istnieje uzasadniona obawa, że prawo to zostanie wykorzystane przez beneficjenta w celach sprzecznych z interesem i celem fundacji rodzinnej. Informacja o odmowie jest przekazywana beneficjentowi niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie miesiąca od dnia zażądania przez beneficjenta przedstawienia wyjaśnień lub wglądu do dokumentów fundacji rodzinnej, o których mowa w ust. 1.

3. Odmowa, o której mowa w ust. 2, nie dotyczy dostępu do danych osobowych beneficjenta, który wystąpił z żądaniem przedstawienia wyjaśnień lub wglądu do dokumentów fundacji rodzinnej.

4. Beneficjent, któremu odmówiono przedstawienia wyjaśnień lub wglądu do dokumentów fundacji rodzinnej, albo który nie otrzymał wyjaśnień lub nie udostępniono mu dokumentów do wglądu w terminie miesiąca od dnia zażądania, może złożyć wniosek do sądu rejestrowego o zobowiązanie zarządu fundacji rodzinnej do przedstawienia wyjaśnień lub udostępnienia dokumentów do wglądu.

5. Uprawnienia, o których mowa w ust. 1 i 4, przysługują beneficjentowi również po rozwiązaniu fundacji rodzinnej.

ROZDZIAŁ 7. ORGANY FUNDACJI RODZINNEJ

ODDZIAŁ 1. PRZEPISY OGÓLNE

Art. 43 [Organy fundacji] Organami fundacji rodzinnej są zarząd, rada nadzorcza oraz zgromadzenie beneficjentów.

Art. 44 [Kadencja członka organu fundacji rodzinnej] Kadencję członka organu fundacji rodzinnej oblicza się w pełnych latach obrotowych, chyba że statut stanowi inaczej.

Art. 45 [Zgoda na pełnienie funkcji członka organu] Zgodę na pełnienie funkcji członka organu fundacji rodzinnej wyraża się w formie pisemnej.

Art. 46 [Organizacja prac organów wielosobowych fundacji] Jeżeli organ fundacji rodzinnej jest wielosobowy, na przewodniczącym oraz na członkach tego organu spoczywa obowiązek należytego organizowania jego prac, a w szczególności, gdy jest to konieczne, określenia w regulaminie sposobu organizacji i wykonywania czynności.

Art. 47 [Organizacja posiedzenia organu fundacji rodzinnej]

1. Posiedzenie organu fundacji rodzinnej odbywa się w lokalu fundacji rodzinnej, jeżeli statut nie wskazuje innego miejsca.

2. Posiedzenie organu fundacji rodzinnej może odbyć się również w innym miejscu, jeżeli wszyscy członkowie tego organu wyrażą na to zgodę.

Art. 48 [Uczestnictwo w posiedzeniu organu fundacji rodzinnej na odległość]

1. Członek organu fundacji rodzinnej może uczestniczyć w posiedzeniu tego organu przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej, chyba że statut stanowi inaczej.

2. Uczestnictwo w posiedzeniu organu fundacji rodzinnej przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej odbywa się przy zapewnieniu co najmniej:

1) transmisji obrad w czasie rzeczywistym;

2) dwustronnej komunikacji w czasie rzeczywistym, w ramach której członek organu fundacji rodzinnej może wypowiadać się w toku obrad, przebywając w miejscu innym niż miejsce obrad;

3) wykonywania prawa głosu przed posiedzeniem lub w toku posiedzenia.

3. Uczestnictwo w posiedzeniu organu fundacji rodzinnej przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej może podlegać jedynie takim wymogom i ograniczeniom, jakie są niezbędne do identyfikacji członka organu fundacji rodzinnej i zapewnienia

bezpieczeństwa komunikacji elektronicznej. Szczegółowe zasady dotyczące sposobu uczestnictwa w posiedzeniu organu fundacji rodzinnej przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej określa regulamin tego organu.

Art. 49 [Zwołanie posiedzenia organu]

1. Posiedzenie organu fundacji rodzinnej zwołuje przewodniczący tego organu, z własnej inicjatywy lub na żądanie członka tego organu, z uwzględnieniem art. 71.
2. W zawiadomieniu o posiedzeniu organu fundacji rodzinnej podaje się datę, godzinę i miejsce posiedzenia oraz proponowany porządek obrad.
3. W przypadku gdy udział w posiedzeniu organu następuje przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej, w zawiadomieniu zamieszcza się dodatkowo informacje o sposobie uczestniczenia w tym posiedzeniu, wypowiedzania się w jego trakcie, wykonywania prawa głosu oraz wniesienia sprzeciwu od podjętej uchwały albo podjętych uchwał.
4. Porządek obrad może zostać rozszerzony podczas posiedzenia, jeżeli żaden z członków organu fundacji rodzinnej biorących udział w posiedzeniu się temu nie sprzeciwi, chyba że statut stanowi inaczej.
5. Członek organu fundacji rodzinnej może żądać od przewodniczącego organu zwołania posiedzenia, podając proponowany porządek obrad, w tym podjęcia określonej uchwały na piśmie albo przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość.
6. Jeżeli przewodniczący organu fundacji rodzinnej nie zwoła posiedzenia albo nie zarządzi głosowania na piśmie albo przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość na dzień przypadający w terminie dwóch tygodni od dnia otrzymania żądania, wnioskodawca może samodzielnie zwołać posiedzenie, podając jego datę, godzinę i miejsce.

Art. 50 [Uchwały organu fundacji]

1. Uchwała organu fundacji rodzinnej może zostać podjęta, jeżeli wszyscy członkowie tego organu zostali prawidłowo zawiadomieni o posiedzeniu albo o głosowaniu na piśmie albo przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość.
2. Organ fundacji rodzinnej podejmuje uchwały, jeżeli w posiedzeniu albo głosowaniu na piśmie albo przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość uczestniczyła co najmniej połowa jego członków, z uwzględnieniem art. 73 ust. 1. Statut może przewidywać surowsze wymagania dotyczące kworum danego organu.
3. Członków organu fundacji rodzinnej uczestniczących w głosowaniu na piśmie albo przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość uwzględnia się przy ustalaniu kworum.
4. Uchwały organu fundacji rodzinnej zapadają bezwzględną większością głosów, chyba że statut stanowi inaczej.
5. Uchwały organu fundacji rodzinnej są protokołowane. Protokół zawiera listę członków tego organu uczestniczących w głosowaniu i treść podjętych uchwał oraz wynik głosowania. Protokół podpisują co najmniej członek organu fundacji rodzinnej prowadzący posiedzenie i osoba sporządzająca protokół.

Art. 51 [Liczba głosów przysługująca członkowi organu] Każdemu członkowi organu fundacji rodzinnej przysługuje jeden głos, chyba że statut stanowi inaczej.

Art. 52 [Zasada jawności głosowań]

1. Głosowania organu fundacji rodzinnej są jawne.
2. Tajne głosowanie zarządza się przy wyborach oraz nad wnioskami o odwołanie członków organów fundacji rodzinnej, pociągnięcia ich do odpowiedzialności oraz w sprawach osobowych. Tajne głosowanie zarządza się ponadto na żądanie choćby jednego z członków organu fundacji rodzinnej uczestniczącego w głosowaniu.

Art. 53 [Nieważność czynności prawnej dokonanej bez uchwały zgromadzenia beneficjentów]

1. Jeżeli do dokonania czynności prawnej przez fundację rodzinną ustawa wymaga uchwały zgromadzenia beneficjentów, czynność prawna dokonana bez wymaganej uchwały jest nieważna.
2. Czynność prawna dokonana bez zgody właściwego organu fundacji rodzinnej, wymaganej wyłącznie przez statut, jest ważna, jednakże nie wyklucza to odpowiedzialności członków zarządu wobec fundacji rodzinnej z tytułu naruszenia statutu.
3. Zgoda może być wyrażona przed złożeniem oświadczenia przez fundację rodzinną albo po jego złożeniu, nie później jednak niż w terminie dwóch miesięcy od dnia złożenia oświadczenia. Potwierdzenie wyrażone po złożeniu oświadczenia ma moc wsteczną od chwili dokonania czynności prawnej.

ODDZIAŁ 2. ZARZĄD

Art. 54 [Zadania zarządu]

1. Do zadań zarządu należy:

- 1) prowadzenie spraw fundacji rodzinnej oraz reprezentowanie jej;
- 2) realizacja celów fundacji rodzinnej określonych w statucie;
- 3) podejmowanie czynności związanych z zapewnieniem płynności finansowej i wypłacalności fundacji rodzinnej;
- 4) tworzenie, prowadzenie i aktualizowanie listy beneficjentów zgodnie z przepisami ustawy oraz zasadami zawartymi w statucie;
- 5) informowanie beneficjenta o przysługującym mu świadczeniu;
- 6) spełnianie świadczenia przysługującego beneficjentowi.

2. Zarząd dokonuje przeglądu danych osobowych, o których mowa w art. 32 ust. 1 i 4, nie rzadziej niż raz w roku kalendarzowym w celu ustalenia, czy jest niezbędne ich dalsze przechowywanie. Zarząd niezwłocznie usuwa dane osobowe, których dalsze przechowywanie jest zbędne do zabezpieczenia praw lub interesów beneficjenta lub wykonywania obowiązków wynikających ze statutu.

Art. 55 [Obowiązki członka zarządu]

1. Członek zarządu przy wykonywaniu swoich obowiązków dokłada należytej staranności oraz postępuje w sposób lojalny wobec fundacji rodzinnej.
2. Członek zarządu jest obowiązany do zachowania w poufności informacji uzyskanych w związku z pełnioną funkcją, w szczególności w zakresie danych osobowych beneficjenta, o którym mowa w art. 32 ust. 4.
3. Członek zarządu nie może ujawniać tajemnic fundacji rodzinnej także po wygaśnięciu mandatu.
4. Przez tajemnicę fundacji rodzinnej rozumie się w szczególności informacje dotyczące kierunku inwestowania, organizacyjne lub inne informacje posiadające wartość gospodarczą, a także informacje dotyczące beneficjentów, które jako całość lub w szczególnym zestawieniu i zbiorze ich elementów nie są powszechnie znane osobom zwykle zajmującym się tym rodzajem informacji albo nie są łatwo dostępne dla takich osób, o ile uprawniony do korzystania z informacji lub rozporządzania nimi podjął, przy zachowaniu należytej staranności, działania w celu utrzymania tych informacji w poufności.

Art. 56 [Skład zarządu] Zarząd składa się z członka albo większej liczby członków.

Art. 57 [Przesłanki pełnienia funkcji członka zarządu]

1. Do pełnienia funkcji członka zarządu może być powołana osoba fizyczna posiadająca pełną zdolność do czynności prawnych.
2. Członkiem zarządu nie może być osoba, która została skazana prawomocnym wyrokiem za przestępstwa określone w art. 228-231 oraz w przepisach rozdziałów XXXIII-XXXVII ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz.U. z 2022 r. poz. 1138, 1726, 1855, 2339 i 2600 oraz z 2023 r. poz. 289).
3. Zakaz, o którym mowa w ust. 2, ustaje z upływem piątego roku od dnia uprawomocnienia się wyroku skazującego, chyba że wcześniej nastąpiło zatarcie skazania.
4. W terminie trzech miesięcy od dnia uprawomocnienia się wyroku, o którym mowa w ust. 2, skazany może złożyć wniosek do sądu, który wydał wyrok, o zwolnienie go z zakazu pełnienia funkcji w fundacji rodzinnej lub o skrócenie czasu obowiązywania tego zakazu. Nie dotyczy to przestępstw popełnionych umyślnie. Sąd rozstrzyga o wniosku, wydając postanowienie.

Art. 58 [Prawo do reprezentowania fundacji rodzinnej]

1. Jeżeli zarząd jest wieloosobowy, wszyscy jego członkowie są obowiązani i uprawnieni do wspólnego prowadzenia spraw fundacji rodzinnej, chyba że statut stanowi inaczej.
2. Prawo członka zarządu do reprezentowania fundacji rodzinnej dotyczy wszystkich czynności sądowych i pozasądowych.
3. Prawa członka zarządu do reprezentowania fundacji rodzinnej nie można ograniczyć ze skutkiem prawnym wobec osób trzecich.

Art. 59 [Zasady reprezentowania fundacji]

1. W przypadku gdy zarząd jest wieloosobowy, fundację rodzinną reprezentuje dwóch członków zarządu działających łącznie, chyba że statut stanowi inaczej.
2. Oświadczenia składane fundacji rodzinnej oraz doręczenia pism fundacji rodzinnej mogą być dokonywane wobec jednego członka zarządu.

Art. 60 [Złożenie podpisów przez wszystkich członków zarządu] Złożenie podpisów przez wszystkich członków zarządu pod dokumentem wystawionym przez fundację rodzinną jest wymagane tylko w przypadku, gdy ustawa lub statut tak stanowi.

Art. 61 [Mandat członka zarządu]

1. Członka zarządu powołuje się na trzyletnią kadencję, chyba że statut stanowi inaczej.
2. Członek zarządu może być powołany na kolejne kadencje.
3. O ile statut nie stanowi inaczej, powołania i odwołania członka zarządu dokonuje fundator, a po śmierci fundatora - rada nadzorcza, jeżeli została ustanowiona. W przypadku śmierci fundatora i braku rady nadzorczej powołania i odwołania członka zarządu dokonuje zgromadzenie beneficjentów.
4. W przypadku gdy fundacja rodzinna jest ustanawiana w testamencie, fundator określa w nim osobę albo osoby, które zostaną powołane do pełnienia funkcji członka albo członków pierwszego zarządu.
5. Mandat członka zarządu wygasa z chwilą:
 - 1) upływu kadencji, na jaką został powołany;
 - 2) odwołania;
 - 3) śmierci;
 - 4) rezygnacji z pełnienia funkcji.
6. Do złożenia rezygnacji przez członka zarządu stosuje się odpowiednio przepisy o wypowiedzeniu zlecenia przez przyjmującego zlecenie.
7. Członek zarządu może być odwołany w każdym czasie. Nie pozbawia go to roszczeń ze stosunku prawnego dotyczącego pełnienia funkcji członka zarządu.
8. Statut może zawierać inne postanowienia, w szczególności ograniczać prawo odwołania do ważnych powodów.
9. Były członek zarządu jest uprawniony i obowiązany do złożenia wyjaśnień w toku przygotowania sprawozdania finansowego, obejmujących okres pełnienia przez niego funkcji członka zarządu, oraz do udziału w zgromadzeniu beneficjentów zatwierdzającym sprawozdanie, o którym mowa w art. 72 pkt 1, chyba że uchwała zgromadzenia beneficjentów stanowi inaczej.

Art. 62 [Wynagrodzenie i inne świadczenia]

1. Członkowie zarządu mogą pełnić swoje funkcje za wynagrodzeniem. Jeżeli nie umówiono się w sprawie wysokości wynagrodzenia, członkowie zarządu pełnią funkcję bez wynagrodzenia.
2. Członkom zarządu przysługuje zwrot kosztów związanych z udziałem w pracach zarządu.

Art. 63 [Reprezentowanie fundacji]

1. W umowie między fundacją rodzinną a członkiem zarządu oraz w sporze fundacji rodzinnej z członkiem zarządu, fundację rodzinną reprezentuje rada nadzorcza. W przypadku braku rady nadzorczej, fundację rodzinną reprezentuje pełnomocnik powołany uchwałą zgromadzenia beneficjentów.
2. W przypadku gdy członek zarządu jest zarazem jedynym członkiem zgromadzenia beneficjentów, przepisów ust. 1 nie stosuje się. Czynność prawna między tym beneficjentem a reprezentowaną przez niego fundacją rodzinną wymaga formy aktu notarialnego. Każdorazowo o dokonaniu takiej czynności prawnej notariusz zawiadamia sąd rejestrowy.
3. Wymogi określone w ust. 2 nie dotyczą realizacji świadczeń przysługujących beneficjentowi będącemu zarazem członkiem zarządu.

ODDZIAŁ 3. RADA NADZORCZA

Art. 64 [Przesłanki ustanowienia rady nadzorczej]

1. Fundator w statucie może ustanowić radę nadzorczą.
2. Jeżeli liczba beneficjentów przekracza dwadzieścia pięć osób, ustanowienie rady nadzorczej jest obowiązkowe.

Art. 65 [Zakres uprawnień rady nadzorczej]

1. Rada nadzorcza pełni funkcje nadzorcze w stosunku do zarządu w zakresie przestrzegania prawa i postanowień zawartych w statucie.
2. Statut fundacji rodzinnej może rozszerzyć uprawnienia rady nadzorczej, w szczególności przewidywać, że zarząd jest obowiązany uzyskać zgodę rady nadzorczej przed dokonaniem określonej czynności.
3. Informacje, dokumenty, sprawozdania i wyjaśnienia przekazuje się radzie nadzorczej niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie dwóch tygodni od dnia zgłoszenia odpowiedniego żądania do zarządu lub osoby obowiązanej. Rada nadzorcza może ustalić

dłuższy termin odpowiedzi na jej żądanie. Nie można ograniczać dostępu członków rady nadzorczej do żądanych przez nich informacji, dokumentów, sprawozdań lub wyjaśnień.

Art. 66 [Skład rady nadzorczej] Rada nadzorcza składa się z członka albo większej liczby członków.

Art. 67 [Odesłanie] Do członka rady nadzorczej stosuje się odpowiednio przepisy art. 55, art. 57, art. 61 ust. 5-8 i art. 62.

Art. 68 [Powołanie członka rady]

1. Członka rady nadzorczej powołuje się na pięcioletnią kadencję, chyba że statut stanowi inaczej.
2. Członek rady nadzorczej może być powołany na kolejne kadencje.
3. O ile statut nie stanowi inaczej, powołania i odwołania członków rady nadzorczej dokonuje fundator, a po śmierci fundatora - zgromadzenie beneficjentów.
4. W przypadku gdy fundacja rodzinna jest ustanawiana w testamencie, fundator może określić w nim osobę albo osoby, które zostaną powołane do pełnienia funkcji członka albo członków pierwszej rady nadzorczej.

Art. 69 [Zakaz łączenia funkcji] Nie można pełnić jednocześnie funkcji członka zarządu i funkcji członka rady nadzorczej.

ODDZIAŁ 4. ZGROMADZENIE BENEFICJENTÓW

Art. 70 [Członkowie zgromadzenia beneficjentów]

1. Fundator w statucie ustanawia zgromadzenie beneficjentów.
2. Zgromadzenie beneficjentów tworzą beneficjenci, którym w statucie przyznano uprawnienie do uczestnictwa w nim.
3. Członek zgromadzenia beneficjentów dokłada należytej staranności przy wykonywaniu swoich obowiązków.

Art. 71 [Zasady zwoływania zgromadzenia beneficjentów]

1. Zgromadzenie beneficjentów jest zwoływane przez zarząd, chyba że statut stanowi inaczej.
2. W przypadku śmierci fundatora oraz braku rady nadzorczej, a także w przypadku gdy fundator nie jest uprawniony do powołania zarządu, członek zarządu składa rezygnację członkom zgromadzenia beneficjentów, zwołując jednocześnie zgromadzenie beneficjentów, jeżeli z powodu rezygnacji żaden mandat w zarządzie nie byłby obsadzony. Zawiadomienie o zgromadzeniu beneficjentów zawiera także oświadczenie o rezygnacji członka zarządu. Rezygnacja jest skuteczna z dniem następującym po dniu, na który zwołano zgromadzenie beneficjentów.
3. W przypadku śmierci fundatora oraz braku rady nadzorczej, a także w przypadku gdy fundator nie jest uprawniony do powołania zarządu, każdy z beneficjentów może zwołać zgromadzenie beneficjentów, jeżeli w wyniku śmierci członka zarządu żaden mandat w zarządzie nie byłby obsadzony.
4. Statut może określać przypadki, w których beneficjenci mogą żądać zwołania przez zarząd zgromadzenia beneficjentów. W żądaniu określa się proponowany porządek obrad zgromadzenia beneficjentów.
5. Beneficjent, który żądał zwołania zgromadzenia beneficjentów, ma wyłączne prawo odwołania tego zgromadzenia.
6. Jeżeli w terminie dwóch tygodni od dnia przedstawienia zarządowi żądania, o którym mowa w ust. 4, zgromadzenie beneficjentów nie zostanie zwołane z porządkiem obrad zgodnym z żądaniem, sąd rejestrowy może, po wezwaniu zarządu do złożenia oświadczenia w zakresie żądania oraz wyjaśnienia, dlaczego zarząd nie zrealizował żądania, upoważnić do zwołania zgromadzenia beneficjentów beneficjenta występującego z żądaniem. Sąd rejestrowy wyznacza przewodniczącego tego zgromadzenia.
7. Zgromadzenie beneficjentów, o którym mowa w ust. 6, podejmuje uchwałę rozstrzygającą, czy koszty zwołania i odbycia zgromadzenia ma ponieść fundacja rodzinna. Beneficjent, na żądanie którego zostało zwołane zgromadzenie beneficjentów, może zwrócić się do sądu rejestrowego o zwolnienie z obowiązku pokrycia kosztów nałożonych uchwałą zgromadzenia beneficjentów.
8. W zawiadomieniu o zgromadzeniu beneficjentów, o którym mowa w ust. 6, należy powołać się na postanowienie sądu rejestrowego.

Art. 72 [Czynności wymagające uchwały] Uchwały zgromadzenia beneficjentów wymagają:

- 1) rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania finansowego fundacji rodzinnej za poprzedni rok obrotowy;
- 2) udzielenie absolutorium członkom organów fundacji rodzinnej z wykonania przez nich obowiązków;
- 3) podział lub pokrycie wyniku finansowego netto;
- 4) wybór firmy audytorskiej, w przypadku gdy sprawozdanie finansowe, zgodnie z ustawą z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2023 r. poz. 120 i 295), podlega badaniu;

5) inne sprawy wymienione w ustawie lub statucie.

Art. 73 [Ważność zgromadzenia beneficjentów]

1. Jeżeli statut nie stanowi inaczej, zgromadzenie beneficjentów jest ważne bez względu na liczbę reprezentowanych na nim głosów.
2. Zgromadzenie beneficjentów podejmuje uchwały o powołaniu lub odwołaniu członków zarządu lub rady nadzorczej, jeżeli w posiedzeniu albo głosowaniu na piśmie albo przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość uczestniczyła co najmniej połowa jego członków.

Art. 74 [Uczestnictwo w zgromadzeniu, pełnomocnicy]

1. Beneficjent może uczestniczyć w zgromadzeniu beneficjentów i wykonywać prawo głosu osobiście lub przez pełnomocnika.
2. Pełnomocnictwo do uczestnictwa w zgromadzeniu beneficjentów i wykonywania prawa głosu wymaga formy dokumentowej pod rygorem nieważności. Kopię pełnomocnictwa dołącza się do protokołu z posiedzenia zgromadzenia beneficjentów. Zarząd podejmuje odpowiednie działania służące identyfikacji beneficjenta i pełnomocnika, w zakresie weryfikacji ważności pełnomocnictwa.

ROZDZIAŁ 8. ODPOWIEDZIALNOŚĆ CYWILNOPRAWNA

Art. 75 [Zakres odpowiedzialności]

1. Członek zarządu, członek rady nadzorczej oraz likwidator odpowiadają wobec fundacji rodzinnej za szkodę wyrządzoną działaniem lub zaniechaniem sprzecznym z prawem lub postanowieniami statutu, chyba że nie ponoszą winy.
2. Członek zarządu, członek rady nadzorczej oraz likwidator nie naruszają obowiązku dołożenia należytej staranności, jeżeli postępując w sposób lojalny wobec fundacji rodzinnej, działają w granicach uzasadnionego ryzyka gospodarczego, w tym na podstawie informacji, analiz i opinii, które muszą być w danych okolicznościach uwzględnione przy dokonywaniu starannej oceny.

Art. 76 [Solidarna odpowiedzialność za szkodę] Jeżeli szkodę wyrządziło kilka osób wspólnie, odpowiadają za szkodę solidarnie.

ROZDZIAŁ 9. AUDYT

Art. 77 [Zakres audytu, zespół audytorów]

1. Firma audytorska albo zespół audytorów wyznaczone przez zgromadzenie beneficjentów dokonują audytu zarządzania aktywami fundacji rodzinnej, zaciągania i spełniania zobowiązań oraz zobowiązań publicznoprawnych, pod kątem prawidłowości, rzetelności oraz zgodności z prawem, celem oraz dokumentami fundacji rodzinnej.
2. W skład zespołu audytorów wchodzi biegły rewident, doradca podatkowy, adwokat lub radca prawny.

Art. 78 [Wymogi wobec audytora] Audytu może dokonywać osoba, która w okresie nim objętym i w jego trakcie:

- 1) jest niezależna od danej fundacji rodzinnej;
- 2) nie brała i nie bierze udziału w procesie podejmowania decyzji przez fundację rodzinną;
- 3) nie świadczyła i nie świadczy czynności rewizji finansowej lub doradztwa na rzecz fundacji rodzinnej.

Art. 79 [Częstotliwość przeprowadzania audytu]

1. Audyt przeprowadza się co najmniej raz na cztery lata.
2. W przypadku fundacji rodzinnej, której sprawozdanie finansowe podlega badaniu zgodnie z ustawą z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, audyt przeprowadza się corocznie przed zatwierdzeniem sprawozdania finansowego.

Art. 80 [Dostęp do danych] Firma audytorska i członek zespołu audytorów mają prawo żądania od zarządu dokumentów fundacji rodzinnej, w tym aktualnej listy beneficjentów.

Art. 81 [Przedstawienie raportu z audytu]

1. Audyt kończy się sporządzeniem raportu, który przekazywany jest zarządowi.
2. Zarząd przedstawia raport radzie nadzorczej, a jeżeli nie została ustanowiona - zgromadzeniu beneficjentów, na najbliższym posiedzeniu.

ROZDZIAŁ 10. KONTROLA SĄDOWA I OBOWIĄZEK INFORMACYJNY

Art. 82 [Powództwo o uchylenie uchwały]

1. Fundator, beneficjent lub członek organu fundacji rodzinnej może wytoczyć przeciwko fundacji rodzinnej powództwo o uchylenie uchwały organu fundacji rodzinnej sprzecznej z jej statutem lub celem fundacji rodzinnej.

2. Powództwo, o którym mowa w ust. 1, może zostać wniesione w terminie miesiąca od dnia otrzymania wiadomości o uchwale, nie później jednak niż w terminie sześciu miesięcy od dnia podjęcia uchwały.

Art. 83 [Powództwo o stwierdzenie nieważności uchwały]

1. Fundator, beneficjent lub członek organu fundacji rodzinnej może wytoczyć przeciwko fundacji rodzinnej powództwo o stwierdzenie nieważności uchwały organu fundacji rodzinnej sprzecznej z ustawą. Przepisu art. 189 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego nie stosuje się.

2. Prawo do wniesienia powództwa wygasa z upływem sześciu miesięcy od dnia, w którym uprawniony powziął wiadomość o uchwale, nie później jednak niż z upływem dwóch lat od dnia podjęcia uchwały.

Art. 84 [Zakres informacji udostępnianych Krajowej Administracji Skarbowej] Na żądanie organu Krajowej Administracji Skarbowej fundacja rodzinna przekazuje w terminie wyznaczonym przez organ Krajowej Administracji Skarbowej, nie krótszym niż 14 dni od dnia doręczenia żądania, dane zawarte na liście beneficjentów, spis mienia oraz informacje o świadczeniach lub mieniu przekazanym w związku z rozwiązaniem fundacji rodzinnej, w tym ich rodzaju, wysokości świadczeń lub wartości mienia, terminie i sposobie spełnienia świadczeń lub przekazaniu mienia. W żądaniu organu Krajowej Administracji Skarbowej określa okres, za jaki informacje mają być przekazane.

ROZDZIAŁ 11. ROZWIĄZANIE I LIKWIDACJA FUNDACJI RODZINNEJ

Art. 85 [Przesłanki rozwiązania fundacji rodzinnej] W przypadku gdy fundacja rodzinna nie została zgłoszona do rejestru fundacji rodzinnych w terminie sześciu miesięcy od dnia sporządzenia aktu założycielskiego albo ogłoszenia testamentu, albo w przypadku gdy postanowienie sądu rejestrowego odmawiające zarejestrowania stało się prawomocne, fundacja rodzinna w organizacji ulega rozwiązaniu.

Art. 86 [Skutki rozwiązania fundacji rodzinnej w organizacji] W przypadku rozwiązania fundacji rodzinnej w organizacji, zarząd albo likwidator niezwłocznie usuwa dane osobowe przetwarzane przez fundację rodzinną w organizacji.

Art. 87 [Przyczyny rozwiązania] Fundacja rodzinna ulega rozwiązaniu, w przypadku gdy:

- 1) zaszły okoliczności wskazane w statucie, w szczególności upłynął okres, na jaki fundacja rodzinna została powołana, zrealizowany został cel fundacji rodzinnej, brak jest możliwości dalszej realizacji celu fundacji rodzinnej lub jego realizacja wiąże się z nadmiernymi trudnościami, a usunięcie przeszkód nie może nastąpić bez konieczności poniesienia niewspółmiernie wysokich kosztów;
- 2) jest zarządzana w sposób oczywiście sprzeczny z jej celem lub interesami beneficjentów;
- 3) z innych ważnych powodów kontynuowanie działalności fundacji rodzinnej jest niecelowe;
- 4) zakończone zostało postępowanie upadłościowe fundacji rodzinnej prowadzącej działalność gospodarczą;
- 5) zaszły okoliczności, o których mowa w art. 105.

Art. 88 [Wezwanie zarządu do usunięcia naruszeń] Sąd rejestrowy, wyznaczając odpowiedni termin, może wezwać zarząd do usunięcia naruszeń, o których mowa w art. 87 pkt 2, pod rygorem zastosowania grzywny przewidzianej w przepisach ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego o egzekucji świadczeń niepieniężnych. W przypadku gdy zarząd nie usunie naruszeń w terminie, sąd rejestrowy nakłada grzywnę na obowiązanych. Przepisu art. 1053 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego nie stosuje się.

Art. 89 [Podstawy rozwiązania fundacji rodzinnej]

1. W przypadku wystąpienia okoliczności, o których mowa w art. 87:

- 1) pkt 1 - rozwiązanie fundacji rodzinnej następuje na podstawie uchwały zarządu;
- 2) pkt 3 - rozwiązanie fundacji rodzinnej następuje na podstawie jednomyślnej uchwały zgromadzenia beneficjentów;
- 3) pkt 1-3 - sąd rejestrowy orzeka o rozwiązaniu fundacji rodzinnej na wniosek beneficjenta albo z urzędu po przeprowadzeniu rozprawy, w szczególności gdy pomimo zastosowania grzywny, o której mowa w art. 88, zarząd nie usunie naruszeń w terminie wyznaczonym przez sąd.

2. W przypadku gdy wymagana jest zgoda beneficjentów na rozwiązanie fundacji rodzinnej, wyrażenie zgody przez małoletniego beneficjenta wymaga zezwolenia sądu opiekuńczego.

Art. 90 [Działania poprzedzające rozwiązanie fundacji] Rozwiązanie fundacji rodzinnej następuje po przeprowadzeniu likwidacji, z chwilą wykreślenia fundacji rodzinnej z rejestru fundacji rodzinnych.

Art. 91 [Rozwiązanie fundacji rodzinnej w organizacji]

1. W przypadku gdy fundacji rodzinnej nie zgłoszono do sądu rejestrowego w terminie określonym w art. 85 albo postanowienie sądu odmawiające rejestracji stało się prawomocne, a fundacja rodzinna w organizacji nie jest w stanie niezwłocznie zaspokoić w pełni wierzytelności beneficjentów i osób trzecich, zarząd dokonuje jej likwidacji. Jeżeli fundacja rodzinna w organizacji nie ma zarządu, fundator, zgromadzenie beneficjentów albo sąd rejestrowy ustanawia likwidatora albo likwidatorów.

2. Do likwidacji fundacji rodzinnej w organizacji stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące likwidacji fundacji rodzinnej.

3. Fundacja rodzinna w organizacji ulega rozwiązaniu z dniem zatwierdzenia przez zgromadzenie beneficjentów sprawozdania likwidacyjnego.

4. Sprawy rejestrowe związane z likwidacją fundacji rodzinnej w organizacji należą do sądu rejestrowego.

Art. 92 [Otwarcie likwidacji]

1. Otwarcie likwidacji następuje z dniem uprawomocnienia się orzeczenia sądu rejestrowego o rozwiązaniu fundacji rodzinnej albo podjęcia przez zarząd albo zgromadzenie beneficjentów uchwały o rozwiązaniu fundacji rodzinnej.

2. Likwidację prowadzi się pod nazwą fundacji rodzinnej z dodaniem oznaczenia „w likwidacji”.

3. W czasie prowadzenia likwidacji fundacja rodzinna zachowuje osobowość prawną.

Art. 93 [Podejmowanie działań w okresie likwidacji]

1. Do fundacji rodzinnej w okresie likwidacji stosuje się przepisy dotyczące organów fundacji rodzinnej, praw i obowiązków beneficjentów oraz inne przepisy ustawy, jeżeli przepisy niniejszego rozdziału nie stanowią inaczej lub z celu likwidacji nie wynika co innego.

2. W czasie prowadzenia likwidacji nie spełnia się świadczenia na rzecz beneficjenta, ani nie dokonuje się podziału majątku fundacji rodzinnej przed spłaceniem wszystkich zobowiązań wobec osoby innej niż beneficjent.

Art. 94 [Przebieg likwidacji, likwidator]

1. Likwidatorem fundacji rodzinnej jest członek zarządu albo osoba wyznaczona przez sąd rejestrowy. Sąd rejestrowy może wyznaczyć więcej niż jednego likwidatora.

2. Otwarcie likwidacji, imiona i nazwiska likwidatorów oraz ich adresy albo adresy do doręczeń, albo adresy do doręczeń elektronicznych, sposób reprezentacji fundacji rodzinnej przez likwidatorów i wszelkie zmiany w tym zakresie podlegają zgłoszeniu do sądu rejestrowego, także w przypadku gdy nie nastąpiła zmiana w dotychczasowej reprezentacji fundacji rodzinnej. Każdy likwidator ma prawo i obowiązek dokonania tego zgłoszenia.

3. Jeżeli sąd rejestrowy wydał orzeczenie o rozwiązaniu fundacji rodzinnej, wpisu otwarcia likwidacji dokonuje się z urzędu.

4. Wpisu danych, o których mowa w art. 118 pkt 1, likwidatora wyznaczonego przez sąd rejestrowy dokonuje się z urzędu.

5. Sąd rejestrowy, wyznaczając likwidatora, określa wysokość jego wynagrodzenia.

6. Uchylenie likwidacji podlega zgłoszeniu do sądu rejestrowego. Każdy likwidator ma prawo i obowiązek dokonania tego zgłoszenia.

Art. 95 [Kompetencje likwidatora]

1. Do likwidatorów stosuje się przepisy dotyczące członków zarządu, chyba że przepisy niniejszego rozdziału stanowią inaczej.

2. Likwidatorzy mają prawo prowadzenia spraw oraz reprezentacji fundacji rodzinnej.

3. Sposób reprezentacji fundacji rodzinnej w okresie likwidacji określa się w statucie, uchwale zgromadzenia beneficjentów albo orzeczeniu sądu rejestrowego. W każdym przypadku sąd rejestrowy może zmienić sposób reprezentacji fundacji rodzinnej w okresie likwidacji.

4. Kompetencji likwidatora nie można ograniczyć ze skutkiem prawnym wobec osób trzecich.

5. Wobec osób trzecich działających w dobrej wierze czynności podjęte przez likwidatorów uważa się za czynności likwidacyjne.

Art. 96 [Ogłoszenie o otwarciu likwidacji] Likwidatorzy ogłaszają jednokrotnie w Monitorze Sądowym i Gospodarczym o otwarciu likwidacji, wzywając wierzycieli do zgłoszenia ich wierzytelności w terminie miesiąca od dnia ogłoszenia.

Art. 97 [Bilans likwidacyjny]

1. Likwidatorzy sporządzają bilans otwarcia likwidacji. Bilans ten likwidatorzy składają zgromadzeniu beneficjentów do zatwierdzenia.

2. Likwidatorzy po upływie każdego roku obrotowego składają zgromadzeniu beneficjentów sprawozdanie ze swej działalności oraz sprawozdanie finansowe.

3. Do bilansu likwidacyjnego przyjmuje się składniki aktywów według ich wartości zbywczej.

Art. 98 [Zakres obowiązków likwidatora]

1. Likwidatorzy mają obowiązek zakończyć interesy bieżące fundacji rodzinnej, ściągnąć wierzytelności oraz wypełnić zobowiązania fundacji rodzinnej. Nowe interesy mogą podejmować tylko wówczas, gdy to jest potrzebne do ukończenia spraw w toku. Nieruchomości zbywa się w drodze publicznej licytacji, a z wolnej ręki - jedynie na mocy uchwały zgromadzenia beneficjentów i po cenie nie niższej od ustalonej przez zgromadzenie beneficjentów.

2. W stosunkach wewnętrznych likwidatorzy są obowiązani stosować się do uchwał zgromadzenia beneficjentów. Zasady tej nie stosuje się do likwidatorów wyznaczonych przez sąd rejestrowy.

Art. 99 [Depozyt sądowy] Sumy potrzebne do zaspokojenia lub zabezpieczenia znanych fundacji rodzinnej wierzycieli, którzy się nie zgłosili lub których wierzytelności nie są wymagalne albo są sporne, składa się do depozytu sądowego.

Art. 100 [Wydanie majątku] Wydanie majątku pozostałego po zaspokojeniu lub zabezpieczeniu wierzycieli innych niż fundator, beneficjenci albo spadkobiercy fundatora uprawnieni do mienia w związku z rozwiązaniem fundacji rodzinnej nie może nastąpić przed upływem roku od dnia ogłoszenia o otwarciu likwidacji i wezwania wierzycieli do zgłoszenia ich wierzytelności.

Art. 101 [Żądanie zaspokojenia należności z majątku fundacji]

1. Wierzyciele fundacji rodzinnej, którzy nie zgłosili swoich roszczeń we właściwym terminie ani nie byli znani fundacji rodzinnej, mogą żądać zaspokojenia swoich należności z majątku fundacji rodzinnej jeszcze niepodzielonego.

2. Fundator, beneficjenci albo spadkobiercy fundatora, którzy po upływie terminu określonego w art. 100 otrzymali w dobrej wierze przypadającą na nich część majątku fundacji rodzinnej, nie są obowiązani do jej zwrotu celem pokrycia należności wierzycieli.

Art. 102 [Sprawozdanie likwidacyjne, dalsze działania]

1. Po zatwierdzeniu przez zgromadzenie beneficjentów sprawozdania finansowego na dzień poprzedzający wydanie majątku pozostałego po zaspokojeniu lub zabezpieczeniu wierzycieli (sprawozdanie likwidacyjne) i po zakończeniu likwidacji likwidatorzy ogłaszają w lokalu fundacji rodzinnej to sprawozdanie i składają je sądowi rejestrowemu, z jednoczesnym zgłoszeniem wniosku o wykreślenie fundacji rodzinnej z rejestru fundacji rodzinnych.

2. Jeżeli zgromadzenie beneficjentów zwołane w celu zatwierdzenia sprawozdania likwidacyjnego nie odbyło się z powodu braku quorum, likwidatorzy mogą wykonać czynności, o których mowa w ust. 1, bez zatwierdzenia sprawozdania likwidacyjnego.

3. Księgi i dokumenty rozwiązanej fundacji rodzinnej oddaje się na przechowanie osobie wskazanej w statucie lub uchwale zgromadzenia beneficjentów. W braku takiego wskazania, przechowawcę wyznacza sąd rejestrowy.

4. Z upoważnienia sądu rejestrowego beneficjenci i osoby mające w tym interes prawny mogą przeglądać księgi i dokumenty rozwiązanej fundacji rodzinnej.

Art. 103 [Podział mienia w związku z rozwiązaniem fundacji rodzinnej]

1. Jeżeli fundacja rodzinna jest rozwiązywana za życia fundatora, fundator jest wyłącznie uprawnionym do otrzymania mienia w związku z rozwiązaniem fundacji rodzinnej, chyba że statut stanowi inaczej, w szczególności określa beneficjentów uprawnionych do mienia w związku z rozwiązaniem fundacji rodzinnej.

2. W przypadku gdy fundacja rodzinna ma więcej niż jednego fundatora, podział mienia w związku z rozwiązaniem fundacji rodzinnej jest dokonywany proporcjonalnie do wartości mienia wniesionego przez fundatora, jego małżonka, zstępnych, wstępnych lub rodzeństwo, w stosunku do wartości mienia wniesionego przez wszystkich fundatorów, ich małżonków, zstępnych, wstępnych lub rodzeństwo, chyba że statut stanowi inaczej.

3. W przypadku gdy do fundacji rodzinnej mienie wniósł wspólny zstępny, wstępny lub wniosło je rodzeństwo więcej niż jednego fundatora, mienie uważa się za wniesione przez wszystkich tych fundatorów w równych częściach, chyba że statut stanowi inaczej.

4. W przypadku śmierci fundatora i braku beneficjenta uprawnionego do otrzymania mienia w związku z rozwiązaniem fundacji rodzinnej, mienie to przypada spadkobiercom fundatora.

Art. 104 [Odpowiedzialność za zobowiązania fundacji]

1. Osoba, o której mowa w art. 103, ponosi odpowiedzialność z nabytego mienia za zobowiązania fundacji rodzinnej wykreślonej z rejestru fundacji rodzinnych.

2. Odpowiedzialność, o której mowa w ust. 1, ogranicza się do wartości otrzymanego mienia według stanu z chwili nabycia, a według cen z chwili zaspokojenia wierzyciela.

Art. 105 [Postępowanie o rozwiązanie fundacji z urzędu]

1. Sąd rejestrowy wszczyna z urzędu postępowanie o rozwiązanie fundacji rodzinnej wpisanej do rejestru fundacji rodzinnych bez przeprowadzania postępowania likwidacyjnego, w przypadku gdy:

- 1) oddalając wniosek o ogłoszenie upadłości albo umarzając postępowanie upadłościowe fundacji rodzinnej wykonującej działalność gospodarczą, sąd upadłościowy stwierdzi, że zgromadzony w sprawie materiał daje podstawę do jej rozwiązania bez przeprowadzania postępowania likwidacyjnego;
- 2) oddalono wniosek o ogłoszenie upadłości albo umorzono postępowanie upadłościowe fundacji rodzinnej wykonującej działalność gospodarczą z tego powodu, że jej majątek nie wystarcza na zaspokojenie kosztów postępowania;
- 3) wydano postanowienie o odstąpieniu od postępowania przymuszającego albo jego umorzeniu;
- 4) mimo wezwania sądu rejestrowego nie złożono rocznych sprawozdań finansowych za dwa kolejne lata obrotowe;
- 5) mimo dwukrotnego wezwania sądu rejestrowego nie zostały złożone wniosek o wpis do rejestru fundacji rodzinnych lub dokumenty, których złożenie jest obowiązkowe;
- 6) nie został wniesiony fundusz założycielski w terminie dwóch lat od wpisania do rejestru fundacji rodzinnych – w przypadku ustanowienia fundacji rodzinnej w testamencie.

2. W toku postępowania o rozwiązanie fundacji rodzinnej bez przeprowadzania postępowania likwidacyjnego sąd rejestrowy bada, czy fundacja rodzinna posiada zbywalny majątek i czy faktycznie prowadzi działalność.

Art. 106 [Zawiadomienie o wszczęciu postępowania o rozwiązanie fundacji]

1. Sąd rejestrowy zawiadamia fundację rodzinną o wszczęciu postępowania o rozwiązanie fundacji rodzinnej bez przeprowadzania postępowania likwidacyjnego, wzywając ją do wykazania w terminie 14 dni od dnia doręczenia wezwania, z pouczeniem o skutkach braku odpowiedzi na wezwanie sądu, że faktycznie prowadzi ona działalność i że posiada majątek, ze wskazaniem jego składników, a w przypadku, o którym mowa w art. 105 ust. 1 pkt 6, do wykazania, że został wniesiony fundusz założycielski.

2. Sąd rejestrowy ogłasza o wszczęciu postępowania o rozwiązanie fundacji rodzinnej bez przeprowadzania postępowania likwidacyjnego. W przypadku braku organu uprawnionego do reprezentacji lub aktualnego adresu fundacji rodzinnej ogłoszenie zastępuje zawiadomienie o wszczęciu postępowania.

3. Ogłoszenie o wszczęciu postępowania o rozwiązanie fundacji rodzinnej bez przeprowadzania postępowania likwidacyjnego zawiera:

- 1) nazwę sądu rejestrowego prowadzącego postępowanie, nazwę fundacji rodzinnej, numer w rejestrze fundacji rodzinnych, ostatni ujawniony w rejestrze fundacji rodzinnych adres i siedzibę oraz informację o celu prowadzonego postępowania;
- 2) wezwanie skierowane do wszystkich osób, których uzasadniony interes mógłby sprzeciwiać się rozwiązaniu fundacji rodzinnej bez przeprowadzania postępowania likwidacyjnego i jej wykreśleniu z rejestru fundacji rodzinnych, do zgłaszania okoliczności przemawiających przeciwko takiemu rozwiązaniu w terminie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia;
- 3) pouczenie, że w przypadku stwierdzenia, że fundacja rodzinna nie posiada zbywalnego majątku i faktycznie nie prowadzi działalności, sąd rejestrowy może orzec o jej rozwiązaniu bez przeprowadzania postępowania likwidacyjnego i zarządzić jej wykreślenie z rejestru fundacji rodzinnych.

4. Ogłoszenie o wszczęciu postępowania o rozwiązanie fundacji rodzinnej bez przeprowadzania postępowania likwidacyjnego zamieszcza się w Monitorze Sądowym i Gospodarczym. Sąd rejestrowy może zarządzić zamieszczenie ogłoszenia także w dzienniku lub czasopiśmie oraz podać je do publicznej wiadomości w inny sposób, jaki uzna za odpowiedni.

5. Ogłoszenie o wszczęciu postępowania o rozwiązanie fundacji rodzinnej bez przeprowadzania postępowania likwidacyjnego zamieszczane w Monitorze Sądowym i Gospodarczym nie podlega opłacie.

Art. 107 [Obowiązki informacyjne wobec sądu rejestrowego] W toku postępowania o rozwiązanie fundacji rodzinnej bez przeprowadzania postępowania likwidacyjnego sąd rejestrowy może zwrócić się o udzielenie informacji niezbędnych do ustalenia, czy fundacja rodzinna posiada zbywalny majątek i czy faktycznie prowadzi działalność, do organów podatkowych, organów prowadzących rejestry i ewidencje publiczne lub innych organów administracji publicznej oraz do organizacji społecznych.

Art. 108 [Umorzenie postępowania o rozwiązanie fundacji]

1. W przypadku ustalenia przez sąd rejestrowy w postępowaniu o rozwiązanie fundacji rodzinnej bez przeprowadzania postępowania likwidacyjnego, że fundacja rodzinna nie posiada zbywalnego majątku i faktycznie nie prowadzi działalności, albo że w terminie dwóch lat od wpisania do rejestru fundacji rodzinnych nie został wniesiony fundusz założycielski, sąd rejestrowy orzeka o rozwiązaniu fundacji rodzinnej bez przeprowadzania postępowania likwidacyjnego i zarządza jej wykreślenie z rejestru fundacji rodzinnych.

2. Istnienie niezaspokojonych zobowiązań ciężących na fundacji rodzinnej lub nieściągalnych wierzytelności nie wyłącza możliwości orzeczenia o jej rozwiązaniu bez przeprowadzania postępowania likwidacyjnego.

3. Sąd rejestrowy umarza postępowanie o rozwiązanie fundacji rodzinnej bez przeprowadzania postępowania likwidacyjnego w przypadku ustalenia, że:

- 1) fundacja rodzinna posiada zbywalny majątek lub faktycznie prowadzi działalność lub
- 2) został wniesiony fundusz założycielski fundacji rodzinnej ustanowionej w testamencie, lub
- 3) zachodzą inne istotne okoliczności przemawiające przeciwko jej rozwiązaniu bez przeprowadzania postępowania likwidacyjnego, w tym w szczególności uzasadnione interesem wierzyciela.

4. Sąd rejestrowy ogłasza w Monitorze Sądowym i Gospodarczym o rozwiązaniu fundacji rodzinnej bez przeprowadzania postępowania likwidacyjnego i wykreśleniu z rejestru fundacji rodzinnych.

5. Ogłoszenie w Monitorze Sądowym i Gospodarczym o rozwiązaniu fundacji rodzinnej bez przeprowadzania postępowania likwidacyjnego i jej wykreśleniu z rejestru fundacji rodzinnych nie podlega opłacie.

Art. 109 [Postępowanie upadłościowe]

1. W przypadku upadłości fundacji rodzinnej wykonującej działalność gospodarczą jej rozwiązanie następuje po zakończeniu postępowania upadłościowego, z chwilą wykreślenia z rejestru fundacji rodzinnych. Wniosek o wykreślenie z rejestru fundacji rodzinnych składa syndyk.

2. Fundacja rodzinna nie ulega rozwiązaniu w przypadku, gdy postępowanie upadłościowe zostało zakończone w wyniku zaspokojenia wszystkich wierzycieli w całości albo zatwierdzenia układu albo gdy postępowanie upadłościowe zostało uchylone albo umorzono.

3. O rozwiązaniu fundacji rodzinnej likwidatorzy lub syndyk zawiadamiają właściwy urząd skarbowy, przekazując mu odpis sprawozdania likwidacyjnego, oraz zawiadamiają inne organy i instytucje określone w odrębnych przepisach, przekazując im, w przypadku zgłoszenia takiego żądania, odpis sprawozdania likwidacyjnego.

ROZDZIAŁ 12. REJESTR FUNDACJI RODZINNYCH

Art. 110 [Obowiązek wpisu do rejestru fundacji rodzinnych] Fundacja rodzinna podlega wpisowi do rejestru fundacji rodzinnych.

Art. 111 [Zasada jawności, dostęp do rejestru]

1. Rejestr fundacji rodzinnych jest jawny.
2. Każdy ma prawo otrzymać poświadczone odpisy, wyciągi, zaświadczenia i informacje z rejestru fundacji rodzinnych.

Art. 112 [Instytucje zwolnione z opłat] Skarb Państwa oraz instytucje państwowe, których zadaniem nie jest prowadzenie działalności gospodarczej, nie ponoszą opłat za poświadczone odpisy, wyciągi, zaświadczenia i informacje z rejestru fundacji rodzinnych.

Art. 113 [Akta rejestrowe]

1. Dla każdej fundacji rodzinnej prowadzi się odrębne akta rejestrowe obejmujące akta postępowań prowadzonych przez sąd rejestrowy.
2. Akta rejestrowe może przeglądać, w obecności pracownika sądu rejestrowego, fundator, członek organu fundacji rodzinnej, beneficjent oraz osoba mająca interes prawny.
3. Fundator, członek organu fundacji rodzinnej, beneficjent oraz osoba mająca interes prawny ma prawo otrzymać poświadczone odpisy, wyciągi, zaświadczenia i informacje z akt rejestrowych.

Art. 114 [Zgłoszenie fundacji rodzinnej do rejestru fundacji, wymagane dokumenty]

1. Fundator zgłasza fundację rodzinną do rejestru fundacji rodzinnych.
2. W przypadku ustanowienia fundacji rodzinnej w testamencie, zgłoszenia fundacji rodzinnej do rejestru fundacji rodzinnych dokonuje zarząd. Zgłoszenie fundacji rodzinnej do rejestru fundacji rodzinnych podpisują wszyscy członkowie zarządu.
3. Zgłoszenie fundacji rodzinnej do rejestru fundacji rodzinnych zawiera:
 - 1) nazwę fundacji rodzinnej, jej siedzibę i adres;
 - 2) wysokość funduszu założycielskiego fundacji rodzinnej;

- 3) imiona i nazwiska, numery PESEL członków zarządu, a w przypadku braku obowiązku posiadania takiego numeru - datę urodzenia, oraz ich adresy do doręczeń, a także sposób reprezentowania fundacji rodzinnej;
 - 4) imiona i nazwiska, numery PESEL członków rady nadzorczej, a w przypadku braku obowiązku posiadania takiego numeru - datę urodzenia, oraz ich adresy do doręczeń, jeśli w fundacji rodzinnej ustanawia się radę nadzorczą;
 - 5) imiona i nazwiska, numery PESEL beneficjentów będących osobami fizycznymi wchodzącymi w skład zgromadzenia beneficjentów, a w przypadku braku obowiązku posiadania takiego numeru - datę urodzenia, oraz ich adresy do doręczeń, a w przypadku gdy beneficjentem jest podmiot inny niż osoba fizyczna - nazwę lub firmę oraz numer identyfikacyjny REGON, a jeżeli podmiot ten jest zarejestrowany w Krajowym Rejestrze Sądowym - także jego numer w tym rejestrze;
 - 6) imię i nazwisko oraz adres do doręczeń fundatora, jeżeli fundator jest uprawniony do powołania zarządu;
 - 7) czas trwania fundacji rodzinnej, jeżeli jest oznaczony.
4. Do zgłoszenia fundacji rodzinnej do rejestru fundacji rodzinnych dołącza się:
- 1) akt założycielski fundacji rodzinnej albo protokół otwarcia i ogłoszenia testamentu, w którym ustanowiono fundację rodzinną;
 - 2) statut fundacji rodzinnej;
 - 3) oświadczenie fundatora o wniesieniu mienia na pokrycie funduszu założycielskiego w kwocie określonej w statucie, a w przypadku ustanowienia fundacji rodzinnej w testamencie - oświadczenie członków zarządu, że fundusz założycielski zostanie wniesiony w terminie dwóch lat od dnia wpisania fundacji rodzinnej do rejestru fundacji rodzinnych;
 - 4) dowód ustanowienia organów fundacji rodzinnej, z wyszczególnieniem ich składu osobowego, jeżeli skład organów fundacji rodzinnej nie wynika z jej statutu oraz zgody na pełnienie funkcji członka organu fundacji rodzinnej.

Art. 115 [Forma zgłoszenia do rejestru] Zgłoszenie do rejestru fundacji rodzinnych jest wnioskiem o wpis do tego rejestru.

Art. 116 [Zakres czynności sądu rejestrowego]

1. Sąd rejestrowy bada, czy dołączone do wniosku o wpis do rejestru fundacji rodzinnych dokumenty są zgodne pod względem formy i treści z przepisami prawa.
2. Sąd rejestrowy bada, czy dane wskazane we wniosku o wpis do rejestru fundacji rodzinnych w zakresie imion, nazwisk, numerów PESEL, nazw lub firm, NIP oraz numeru identyfikacyjnego REGON są prawdziwe. W pozostałym zakresie sąd rejestrowy bada, czy zgłoszone dane są zgodne z rzeczywistym stanem, jeżeli ma w tym przypadku uzasadnione wątpliwości.

Art. 117 [Wpis do rejestru fundacji rodzinnych, zakres danych]

1. W rejestrze fundacji rodzinnych dla każdej fundacji rodzinnej wpisuje się:
 - 1) numer, pod którym fundacja rodzinna jest wpisana do rejestru fundacji rodzinnych;
 - 2) nazwę fundacji rodzinnej;
 - 3) siedzibę i adres, a jeżeli fundacja rodzinna posiada jednostkę terenową albo jednostki terenowe - także ich siedziby i adresy;
 - 4) NIP albo informację o jego unieważnieniu albo uchyleniu;
 - 5) w przypadku gdy fundacja rodzinna je posiada - adres strony internetowej, adres poczty elektronicznej oraz adres do doręczeń elektronicznych, o którym mowa w art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych (Dz.U. z 2023 r. poz. 285), wpisany do bazy adresów elektronicznych;
 - 6) numer identyfikacyjny REGON;
 - 7) wysokość funduszu założycielskiego;
 - 8) dane, o których mowa w art. 118 pkt 1, adresy do doręczeń członków zarządu oraz sposób reprezentacji fundacji rodzinnej;
 - 9) dane, o których mowa w art. 118 pkt 1, oraz adresy do doręczeń pełnomocników, którym udzielono pełnomocnictwa ogólnego do reprezentowania fundacji rodzinnej;
 - 10) dane, o których mowa w art. 118 pkt 1, oraz adresy do doręczeń członków rady nadzorczej, jeżeli ustanowiono radę nadzorczą;
 - 11) dane, o których mowa w art. 118 pkt 1 lub 2, oraz adresy do doręczeń członków zgromadzenia beneficjentów;
 - 12) czas trwania fundacji rodzinnej, jeżeli jest oznaczony;
 - 13) informacje o statucie oraz wzmiankę o jego zmianie;

- 14) informację o wykonywanej działalności gospodarczej, o ile jest wykonywana;
 - 15) wzmiankę o złożeniu rocznego sprawozdania finansowego fundacji rodzinnej z oznaczeniem dnia jego złożenia i roku obrotowego;
 - 16) wzmiankę o złożeniu sprawozdania z badania, jeżeli sprawozdanie finansowe podlegało obowiązkowi badania przez firmę audytorską;
 - 17) wzmiankę o złożeniu uchwały o zatwierdzeniu sprawozdania finansowego i podziale lub pokryciu wyniku finansowego netto;
 - 18) informację o dniu kończącym rok obrotowy;
 - 19) wzmiankę o powołaniu i odwołaniu kuratora i dane, o których mowa w art. 118 pkt 1, tego kuratora;
 - 20) informacje o otwarciu i zakończeniu likwidacji, ustanowieniu zarządu i zarządu komisarycznego;
 - 21) dane, o których mowa w art. 118 pkt 1, likwidatora, zarządcy, zarządcy komisarycznego oraz sposób reprezentacji fundacji rodzinnej w likwidacji;
 - 22) informację o rozwiązaniu fundacji rodzinnej;
 - 23) informacje o otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego, o ogłoszeniu upadłości fundacji rodzinnej wykonującej działalność gospodarczą, o ukończeniu tych postępowań lub o uchyleniu układu, dane, o których mowa w art. 118 pkt 1 lub 2, zarządcy przymusowego, syndyka, nadzorcy sądowego, zarządcy, zarządcy zagranicznego oraz osób powołanych w toku postępowania restrukturyzacyjnego albo upadłościowego do reprezentowania dłużnika albo upadłego.
2. Wpisem do rejestru fundacji rodzinnych jest również wykreślenie, zmiana i sprostowanie.
 3. Wpis do rejestru fundacji rodzinnych jest dokonywany na wniosek, chyba że przepis szczególny przewiduje wpis z urzędu.
 4. Wpisu zmiany nazwy fundacji rodzinnej dotyczącego dodania do nazwy oznaczenia, „w upadłości” oraz wpisów danych, o których mowa w ust. 1 pkt 19 i 20, dokonuje się z urzędu.
 5. Wpisów danych, o których mowa w ust. 1 pkt 20 i 21, dokonuje się z urzędu, jeżeli likwidatora, zarządcę albo zarządcę komisarycznego wyznaczono albo ustanowiono z urzędu.
 6. Postanowienia w przedmiocie wpisów, o których mowa w ust. 4, nie wymagają doręczenia i nie podlegają zaskarżeniu.

Art. 118 [Wymagane dane podmiotów wpisywanych do rejestru] Ilekroć do rejestru fundacji rodzinnych wpisuje się:

- 1) osobę fizyczną - zamieszcza się nazwisko i imiona oraz numer PESEL, a w przypadku gdy osoba, której dane umieszcza się w rejestrze fundacji rodzinnych, nie ma obowiązku posiadania takiego numeru - datę urodzenia;
- 2) inny podmiot niż określony w pkt 1 - zamieszcza się nazwę lub firmę, NIP oraz numer identyfikacyjny REGON, a jeżeli podmiot ten jest zarejestrowany w Krajowym Rejestrze Sądowym - także jego numer w tym rejestrze;
- 3) siedzibę i adres podmiotu - zamieszcza się dane obejmujące: województwo, powiat, gminę, miejscowość, ulicę, numer budynku lub lokalu oraz miejscowość poczty zgodnie z krajowym rejestrem urzędowym podziału terytorialnego kraju.

Art. 119 [Wzór urzędowego formularza]

1. Wniosek o wpis w rejestrze fundacji rodzinnych składa się na urzędowym formularzu.
2. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, wzory, sposób i miejsca udostępniania urzędowego formularza, o którym mowa w ust. 1, mając na uwadze wymagania przewidziane dla pism procesowych oraz konieczność zapewnienia bezpieczeństwa i pewności obrotu gospodarczego.

Art. 120 [Zakres dołączanych oświadczeń]

1. Do wniosku o wpis osób reprezentujących podmiot wpisany do rejestru fundacji rodzinnych, likwidatorów i pełnomocników należy dołączyć oświadczenia tych osób obejmujące zgodę na ich powołanie oraz ich adresy do doręczeń. Wymogu dołączenia oświadczenia obejmującego zgodę nie stosuje się, jeżeli wniosek o wpis jest podpisany przez osobę, która podlega wpisowi albo która udzieliła pełnomocnictwa do złożenia wniosku o wpis, albo której zgoda jest wyrażona w protokole z posiedzenia organu fundacji rodzinnej powołującego daną osobę lub w statucie fundacji rodzinnej. Jeżeli adres do doręczeń osób, o których mowa w zdaniu pierwszym, znajduje się poza obszarem Unii Europejskiej, należy wskazać pełnomocnika do doręczeń w Rzeczypospolitej Polskiej.
2. Zmianę adresu do doręczeń osób, o których mowa w ust. 1, lub danych pełnomocnika do doręczeń w Rzeczypospolitej Polskiej, zgłasza się niezwłocznie sądowi rejestrowemu, załączając oświadczenie, o którym mowa w ust. 1. Zgłoszenia dokonuje fundacja

rodzina albo osoby, o których mowa w ust. 1. Do chwili zgłoszenia zmiany adresu do doręczeń doręczenia dokonuje się na adres zgłoszony do akt rejestrowych. Zgłoszenie zmian nie podlega opłacie sądowej.

3. Zmianę adresu do doręczeń fundatora, o ile jest on uprawniony do powołania zarządu, zgłasza się sądowi rejestrowemu. Zgłoszenie zmian nie podlega opłacie sądowej.

Art. 121 [Procedura wpisu do rejestru]

1. Wpis do rejestru fundacji rodzinnych polega na wprowadzeniu do systemu informatycznego danych zawartych w postanowieniu sądu rejestrowego niezwłocznie po jego wydaniu.

2. Wpis do rejestru fundacji rodzinnych jest dokonany z chwilą zamieszczenia danych w tym rejestrze.

3. W sprawach, w których postanowienia sądu rejestrowego są skuteczne lub wykonalne z chwilą uprawomocnienia, wraz z wpisem, o którym mowa w ust. 1, zamieszcza się wzmiankę o jego nieprawomocności.

4. W sprawach, o których mowa w ust. 3, datę uprawomocnienia wpisuje się z urzędu.

Art. 122 [Zgłaszanie zmian w statucie fundacji]

1. Fundacja rodzinna niezwłocznie zgłasza do sądu rejestrowego dane określone w art. 117 ust. 1 pkt 2-18 i 20-23, a także ich zmiany, nie później jednak niż w terminie 7 dni od dnia zdarzenia uzasadniającego dokonanie wpisu, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej.

2. Do wniosku dotyczącego zmiany statutu fundacji rodzinnej dołącza się tekst jednolity statutu, z uwzględnieniem wprowadzonych zmian. Do tekstu jednolitego nie stosuje się przepisów o formie czynności prawnej.

Art. 123 [Sprostowanie, wykreślenie danych]

1. Dane zawarte w rejestrze fundacji rodzinnych nie mogą być z niego usunięte, chyba że ustawa stanowi inaczej.

2. W przypadku gdy w rejestrze fundacji rodzinnych znajduje się wpis zawierający oczywisty błąd lub niezgodność z treścią postanowienia sądu, sąd rejestrowy z urzędu albo na wniosek prostuje wpis. Wniosek o sprostowanie wpisu nie podlega opłacie sądowej.

3. Jeżeli w rejestrze fundacji rodzinnych są zamieszczone dane niedopuszczalne ze względu na obowiązujące przepisy prawa, sąd rejestrowy, po wysłuchaniu zainteresowanych osób na posiedzeniu lub po wezwaniu do złożenia oświadczenia pisemnego, wykreśla je z urzędu.

4. W przypadkach uzasadnionych bezpieczeństwem obrotu sąd rejestrowy może dokonać z urzędu wykreślenia danych niezgodnych z rzeczywistym stanem rzeczy lub wpisu danych odpowiadających rzeczywistemu stanowi rzeczy, jeżeli dokumenty stanowiące podstawę wpisu znajdują się w aktach rejestrowych, a dane te są istotne.

Art. 124 [Odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną zgłoszeniem nieprawdziwych danych]

1. Domniemywa się, że dane wpisane do rejestru fundacji rodzinnych są prawdziwe.

2. Jeżeli dane fundacji rodzinnej wpisano do rejestru fundacji rodzinnych niezgodnie z wnioskiem o wpis albo bez tego wniosku, fundacja ta nie może zasłaniać się wobec osoby trzeciej działającej w dobrej wierze zarzutem, że dane te nie są prawdziwe, jeżeli nie wystąpiła niezwłocznie z właściwym wnioskiem o wpis.

3. Nikt nie może zasłaniać się nieznajomością treści wpisu w rejestrze fundacji rodzinnych, chyba że mimo zachowania należytej staranności nie mógł wiedzieć o wpisie.

4. Fundacja rodzinna ponosi odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną zgłoszeniem do rejestru fundacji rodzinnych nieprawdziwych danych, jeżeli podlegały obowiązkowi wpisu na jej wniosek, a także niezgłoszeniem danych podlegających obowiązkowi wpisu do tego rejestru w ustawowym terminie, chyba że szkoda nastąpiła wskutek siły wyższej albo wyłącznie z winy poszkodowanego lub osoby trzeciej, za którą nie ponosi odpowiedzialności.

Art. 125 [Obowiązki informacyjne podmiotów] Organy administracji publicznej, sądy, dostawcy prowadzący rachunek płatniczy w rozumieniu art. 2 pkt 25 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych, instytucje państwowe, komornicy i notariusze są obowiązani niezwłocznie informować sąd rejestrowy o zdarzeniach, które podlegają obowiązkowi wpisu do rejestru fundacji rodzinnych z urzędu. Jednocześnie wskazują aktualne dane niezbędne do dokonania wpisu w tym rejestrze.

Art. 126 [Skutki uchylecia lub zmiany postanowienia sądu rejestrowego zarządzającego dokonanie wpisu]

1. W przypadku uchylecia postanowienia sądu rejestrowego zarządzającego dokonanie wpisu, sąd rejestrowy z urzędu zarządza jego wykreślenie z rejestru fundacji rodzinnych.

2. W przypadku zmiany postanowienia sądu rejestrowego zarządzającego dokonanie wpisu, sąd rejestrowy z urzędu zarządza odpowiednią zmianę tego wpisu w rejestrze fundacji rodzinnych.

Art. 127 [Upoważnienie ustawowe] Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, sposób prowadzenia rejestru fundacji rodzinnych, szczegółową treść wpisów w tym rejestrze oraz tryb i sposób udzielania informacji z tego rejestru, mając na względzie konieczność zapewnienia zgodności danych ujawnionych w rejestrze fundacji rodzinnych ze stanem faktycznym i prawnym oraz zapewnienie bezpieczeństwa i ochrony danych gromadzonych w tym rejestrze.

ROZDZIAŁ 13. PRZEPIS KARNY

Art. 128 [Utrudnianie, udaremnianie wykonania obowiązku informacyjnego]

1. Kto będąc uprawnionym do prowadzenia spraw fundacji rodzinnej samodzielnie lub łącznie z innymi osobami lub do jej reprezentowania nie wykonuje obowiązku, o którym mowa w art. 84

podlega grzywnie od 240 stawek dziennych.

2. Tej samej karze podlega ten, kto utrudnia albo udaremnia wykonanie obowiązku, o którym mowa w art. 84.

3. Kto będąc uprawnionym do prowadzenia spraw fundacji rodzinnej samodzielnie lub łącznie z innymi osobami lub do jej reprezentowania podaje nieprawdziwe informacje, o których mowa w art. 84

podlega grzywnie od 360 stawek dziennych.

Art. 142 [Utworzenie rejestru fundacji rodzinnych] Tworzy się rejestr fundacji rodzinnych.

Art. 143 [Obowiązki Rady Ministrów w zakresie przeglądu funkcjonowania przepisów ustawy] Rada Ministrów dokona przeglądu funkcjonowania przepisów ustawy i przedłoży Sejmowi i Senatowi informację o skutkach jej obowiązywania wraz z propozycjami zmian, po upływie 3 lat od dnia jej wejścia w życie.

Art. 144 [Limit wydatków z budżetu państwa]

1. Maksymalny limit wydatków z budżetu państwa przeznaczonych na wykonywanie zadań wynikających z ustawy wynosi w roku:

- 1) 2023 - 2 500 000 zł;
- 2) 2024 - 0 zł;
- 3) 2025 - 0 zł;
- 4) 2026 - 0 zł;
- 5) 2027 - 0 zł;
- 6) 2028 - 0 zł;
- 7) 2029 - 0 zł;
- 8) 2030 - 0 zł;
- 9) 2031 - 0 zł;
- 10) 2032 - 0 zł.

2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych monitoruje wykorzystanie limitu wydatków, o którym mowa w ust. 1, i dokonuje oceny wykorzystania tego limitu według stanu na koniec każdego kwartału.

3. W przypadku przekroczenia lub zagrożenia przekroczenia przyjętego na dany rok budżetowy maksymalnego limitu wydatków określonego w ust. 1 oraz w przypadku, gdy w okresie od początku roku kalendarzowego do dnia dokonania ostatniej oceny, o której mowa w ust. 2, część limitu rocznego przypadającego proporcjonalnie na ten okres zostanie przekroczona co najmniej o 10%, stosuje się mechanizm korygujący polegający na zmniejszeniu wydatków budżetu państwa będących skutkiem finansowym ustawy.

4. Przepisu ust. 3 nie stosuje się w przypadku gdy wielkość wydatków w poszczególnych miesiącach jest zgodna z planem finansowym.

5. Organem właściwym do wdrożenia mechanizmu korygującego, o którym mowa w ust. 3, jest minister właściwy do spraw finansów publicznych.